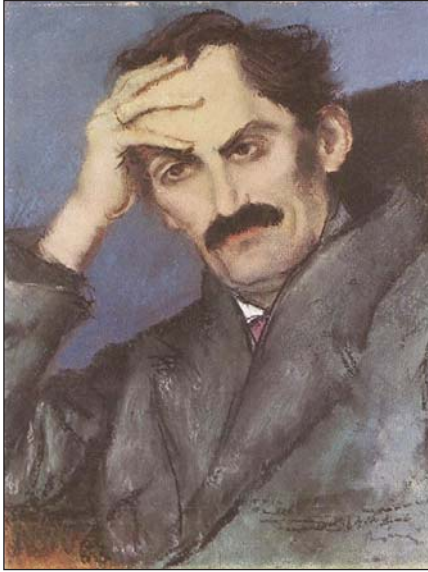

BORÍTÓ: 2008 A RENESZÁNSZ ÉVE MAGYARORSZÁGON
FRONT COVER: RENAISSANCE YEAR 2008 IN HUNGARY

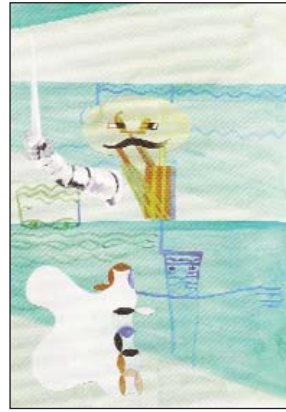

Szellemi értékeink:
Babits Mihály
30-31
Sokunk kedvenc
költőjének életéről
néhány versével
együtt.

Hungarian Poets:
Mihály Babits
32
In Introduction to
many Hungarian's
favorite poet

BABITS PORTRAIT
PAINTED BY RIPPL-RÓNAI

BACK COVER: JÓZSEF RIPPL-RÓNAI: GIRL WITH CAGE
HÁTSÓ BORÍTÓ: RIPPL-RÓNAI JÓZSEF: KALITKÁS NŐ

Descended from Vécsey
6-7
Hungarian connections in the
Pacific that go back 150 years.

News about Hungarians in New Zealand
38
See also Consular News 21 and
Panni Palasti Hails a Taxi 39

Képes Ajánló

PICTURED OFFERINGS

Mostani lapszámunk is sok érdekes és gazdagon illusztrált cikket tartalmaz. Válogassanak kedvükre!
Pictured here are some of the interesting and richly illustrated articles to choose from in this issue.

Élő hagyományok:
Magyar konyha
Living Traditions:
Hungarian Cuisine
Gundel and
Náncsi Néni

Krisztina Szegedy
27

Time Capsule in Hungarian Garden
8-11

Documenting the contents of the Magyar Millennium Park Time Capsule buried in the Hungarian Garden in Wellington on 15 March 2008.

Prof. Szakály Sándor levele Magyarországról
18-19

Barangoló:
Folytatjuk sorozatunkat
a Közép Dunántúllal
34, 36

Wanderlust:
We continue the series
this time exploring
Central Transdanubia
35

Jacopo da Todi:

Stabat Mater dolorosa

*Stabat Mater dolorosa
iuxta Crucem lacrimosa,
dum pendebat Filius.
Cuius animam gementem,
contristatam et dolentem
pertransivit gladius...*

Húsvéti
gondolatok

Thoughts about
Easter

22

Köszöntjük az
Édesanyákat

Greeting for
Mother's Day

23

GYÖKEREK ÉS SZÁRNYAK

Az élet nagy kérdései sokunkat foglalkoztatnak, egyikük azonban állandó téma: hogy tulajdonképpen mi is a múlt jelentősége tekintettel a jelenre, illetve a jövőre. Életünk során mindnyájan elgondolkodunk ezen, kezdve a kisgyermektől, aki keresi a bizonyíték jeleit, hogy valóban szülei-e a szülei vagy igazából

csupán örökbe fogadták, egészen az idősebbéig, aki készülve a halálra azzal igyekszik szembesíteni, hogy tehetett volna-e többet élete során, vagy megbékélten kerül majd Szent Péter elé. A két véglet között is sokan keressük-kutatjuk a múlt értelmét a jelen és a jövő tükrében.

Manapság például nagy divat a családfakutatás. Sokan keresik a gyökereiket, a hovatartozásukat, hogy abból eredendően magyarázatot, illetve értelmet találjanak a jelennek. Persze rejtély az egész, de valahogy ki kell hámozni mindezt, amúgy esetleges ostobaságokkal teli hétköznapijaink elnyelhetik lényünk értelmét.

Néhány héttel ezelőtt, amikor készültünk az 1848-49-es forradalom és szabadságharc százhatvanadik évfordulójának megemlékezésére, rákérdezett valaki, hogy minek ez a nagy felhajtás, elvégre olyan régen volt az már, és egyébként sincs köze hozzánk vagy jelentősége az új-zélandi magyarok számára. Ezt épp egy idősebb ember jegyezte meg, de a fiatalok zöme talán még inkább értetlenül áll az ilyen megemlékezések előtt. Márpedig mennyi mindent köszönhetünk ükszüleinknek! Áldozatuk nélkül népünk talán már nem is létezne! Függetlenséget, szabadságot biztos, hogy nem élvezne, és önállóságát nem értékelné.

Igaz, van, aki abban hisz, hogy a múltunk lesújt, és hogy szabadulnunk kell tőle ahhoz, hogy a jelenben érvényesülhessünk. Van benne valami: az a [kötetlen szabadság] egészen egyedi érzés. De átmeneti! Nincs se múltja, se jövője, nincs megvilágítása. Kellenek a gyökerek!

Hogy mennyire nagy szükségünk van gyökerekre, az a második és harmadik új-zélandi magyarok generációján látható. Sok szülő, illetve nagyszülő, aki főként saját megélhetésével és érvényesülésével volt annak idején elfoglalva, nem igen foglalkozott a származásával, vagy örökségének továbbadásával. Ma viszont követelik az utódok, keresik a gyökereket.

Az időkapszula - amit a Magyar Millennium Parkban helyeztünk el Wellingtonban március 15-én, és amit 2106. október 23-án reméljük felásnak -, a jelenkorból és közelmúltból igyekszik megőrizni olyan tárgyakat, amelyek száz év múlva mesélni fognak az utódoknak a múltjukról. Remélhetőleg ezek a tárgyak adnak majd egy értékelhető perspektívát utódainknak, amelyen keresztül önmagukat is jobban megérthetik.

Egy érett társadalom egyik alapvető jellemvonása az, hogy ismeri, tiszteli a múltját. E nélkül nem képes fejlődni és nem tanulhat az elkövetett hibákból. Ismerni, tisztelni, elismerni. Nem biztos, hogy mindenre büszkének leszünk, de ha a kevésbé jó történeteket legalább elismerjük, az idővel felszabadul. És akkor akár szárnyunk is lehet, és bármire képesek lehetünk.

A német irodalom egyik klasszikusa és a világirodalom egyik legnagyobb költője, Johann Wolfgang von Goethe mindvégig az élet célját és értelmét kereste, és híres Faust c. drámai költeményében a választ meg is találta: szabad földön, szabad néppel, munkával alakítani a valóságot. Ugyanez a nagy gondolkodású ember mondta azt is: A legtöbb, amit gyerekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak. ■

Szentirmay Klára

ROOTS AND WINGS

The big questions of life haunt many of us, but some seem to preoccupy us more than others. One such question concerns the bearing the past has on the present and the future. We all ponder this at some stage over the course of our lives, from the young child who wonders whether their parents really are their parents or whether they were actually adopted, to the elderly person who in preparing themselves for death wonders whether they could have achieved more over the course of their lives or whether they will be reconciled when they appear before St Peter. And there are many of us in between the two extremes searching for answers to the question of what the significance of the past is in relation to the present and the future.

Today, for example, researching genealogy has become very popular. Many people are looking for their roots, for a feeling of belonging from which they can make sense of the present. It's all one big puzzle, but somehow it must be unravelled otherwise our everyday lives, so often filled with trivial nonsense, can swallow up our very existence.

A few weeks ago when we were preparing for the commemoration of the 160th anniversary of the 1848-49 War of Independence, someone questioned why we were making such a big deal of it, when it all happened such a long time ago, and when it has nothing to do with us, New Zealand Hungarians. While the point was being made by an older compatriot, most young Hungarians are even more inclined to feel that way. But when it comes down to it, if we stop and think about it, we have much to thank our ancestors for. Our nation would not even exist today, were it not for the sacrifices our ancestors made! It certainly wouldn't enjoy freedom nor would it value its independence.

True, there are some who believe the past weighs us down, and that we must free ourselves from it in order to find our place in the sun. And they have a point: freedom with "no strings attached" is a unique feeling. But it's transitory! It has no past, nor future, and it has no perspective. We need roots!

Exactly how pertinent this is can be seen in second and third generation Hungarian New Zealanders. Many of their parents or grandparents, who were at the time inevitably preoccupied with survival and with being able to stand on their own two feet, did not concern themselves with questions of origin or with passing on their heritage. Yet today many of their descendants are searching for their roots.

The time capsule buried in the Magyar Millennium Park on March 15th, which we hope will be unearthed on 23 October 2106, is intended to preserve items from the present and recent past that will tell our descendants the stories in a hundred years' time about their own past. Hopefully the preserved items will provide our descendants with an invaluable perspective through which they will be better able to understand themselves.

One of the underlying characteristics of a mature society is their knowledge of and respect for their past. Without that they are unable to develop, and they can't learn from their mistakes... To know, to respect, and to acknowledge - we may not be proud of everything we have done, but if we at least acknowledge the not so good happenings, in time we will feel liberated. And then we will have wings and will be capable of anything.

Johann Wolfgang von Goethe, one of the greats of German literature and one of the world's greatest poets ever, never stopped searching for the purpose and meaning of life. In his masterpiece, Faust, he came upon the answer: free land, free people, and doing an honest day's work for a living. And it was this same great thinker who said: "There are two things children should get from their parents: roots and wings." ■

Klara Szentirmay

múlt

.

kor

SZÁZHATVAN ÉVE TÖRTÉNT...

MA IS ÉRVÉNYES, AMIÉRT
1848 MÁRCIUS 15-ÉN
TÖREKEDTEK

Az 1830-as évektől a magyar reformtörekvések legfontosabb színtere a pozsonyi országgyűlés volt, amely még a rendi társadalom szabályai szerint működött. A modernizációs törekvéseket megjelenítő javaslatok a megyei követekből álló alsóházban születtek, amit a felsőháznak is támogatnia kellett, hogy az uralkodó elé kerülhessenek, s csak uralkodói szentesítéssel váltak törvénnyé.

Míg az 1843-44-es országgyűlésen többségben voltak a konzervatívok és a nyelvkérdésen kívül más pontban nem tudtak újítást hozni, addig az 1847-48-as nevezetes pozsonyi országgyűlés már jelentős reform törvénytervezetekkel indította el a fejlődés útját. Az országgyűlést V. Ferdinánd király (1835-1848) magyar beszéddel nyitotta meg. A nemesi rendek önként mondtak le az adómentesség kiváltságáról és eltörölték az ősiség törvényt, továbbá kimondták az örökváltságot (a jobbágyok felszabadult a földesúri terhek alól).

1848 első hónapjaiban Európa számos nagyvárosában forradalmak törtek ki. Ez kedvező körülményeket teremtett ahhoz, hogy a magyarországi reformelképzelések törvényes úton megvalósuljanak. Kossuth a parlament küldöttségével 1848. március 15-én Bécsbe utazott, hogy az országgyűlés által megszavazott követeléseket elfogadtassák az uralkodóval.

Ugyanazon a napon egy kis létszámú, főleg írókból, költőkből álló értelmiségi csoport, a "márciusi ifjak", Petőfi és társai reggel kilenckor a Pilvax kávéházból az egyetemre mentek, ahol az ifjúság csatlakozott hozzájuk. Először az orvosokhoz, majd a mérnökökhöz, utána a jogászokhoz vonultak.

Tíz órakor lefoglalták a Landerer-nyomdát. A cenzor engedélye nélkül nyomtatták ki követeléseiket, a 12 pontot és Petőfi versét, a Nemzeti dalt.

Tizenegy órakor kezdték osztogatni a szabad sajtó első példányait, kézzel kézre adogatták a forradalmi röplapokat.

Az eső ellenére délután három órakor tízezer ember gyűlt össze a Nemzeti Múzeum előtti téren. Jókai felolvasta a 12 pontot, elszavalták a Nemzeti dalt. Ezt követően a tömeg a városháza elé vonult. A városi tanács vezetői aláírták a fiatalok követeléseit. Megválasztották a Közbátorsági Bizottmányt,

A 12 pont

1. Kívánjuk a sajtó szabadságát, a cenzúra eltörlését.
2. Felelős minisztériumot Buda-Pesten.
3. Évenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Kétszázévi viszonyok megszüntetése.
8. Esküdtszék, képviselőlet egyenlőség alapján.
9. Nemzeti Bank.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A politikai státuszfogyók szabadon bocsáttassanak.
12. Unió.

melynek a tagjai a márciusi fiatalok és megyei, városi vezetők lettek. A helytartótanács fegyverbe állította a katonákat. Az összecsapás azonban elmaradt.

Délután öt órakor kiszabadították Táncsics Mihályt a börtönből, a kocsi elé magukat fogták be a fiatalok, így vitték végig a városon.

Este Petőfi elszavalta a Nemzeti dalt és előadták a Bánk bánt.

A március 13-ai bécsi és a 15-i pesti forradalom hatására az udvar kénytelen volt az országgyűlés követeléseit elfogadni és ezekből törvényeket alkotni. A törvények tartalmazták a „12 pont” legfontosabb követeléseit. Ezáltal a békés átalakulás végbement. Gróf Batthyány Lajos (1806-1849) vezetésével létrejött az első független, az országgyűlésnek felelős magyar kormány.

A miniszterek többsége a kor reform-politikusai közül kerültek ki, így helyet kapott a kormányban Széchenyi és Kossuth is.

A forradalmat indító március 15-e jelkép lett: a kivívott szabadság megőrzésének és az elvesztett szabadság visszaszerzésének szimbóluma.

A magyarság 1860 óta nemzeti ünnepének tekint

ezt a napot, függetlenül attól, hogyan vélekedett erről a mindenkor államhatalom.

A II. világháború utáni magyarországi kommunista rendszer nem tartotta nemzeti ünnepének. Az 1950-es években "szocreál" demonstrációkat tartottak, s 1848-1849-es eszmékhez az internacionalizmust, a „világforradalmat" igyekeztek hozzákapcsolni.

Az 1960-as évektől „diákünnepé” változtatták, „forradalmi ifjúsági napok” elnevezéssel összemosták március 15-ét olyan napokkal, olyan kommunista évfordulókkal, amelyeknek semmi közük nem volt a márciusi ifjúsághoz.

Akik e jeles nap eseményeihez méltóan akartak ünnepelni, azokra nem ritkán rendőri gumibot várt. Az 1980-as évek végén rendőrök sorfalai között tízezres tömegek ünnepelhetek méltósággal.

Március 15-e eszméjét a magyar történelemben a különböző politikai erők sokszor próbálták meghamisítani és aktuálpolitikai célokból kihasználni, mi több, kisajátítani.

Akadnak azonban ellenpéldák is. Ilyen volt az 1956-os forradalom, amikor október 23-án a szabadságot és függetlenséget követelő fiatalok, a tömegek március 15-e eszméjét, a "márciusi ifjak" követeléseinek jó részét ismételték meg.

A Magyar Országgyűlés 1991-es határozata értelmében március 15-e az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc kezdetének, a modern parlamentáris Magyarország megszületésének napja és a Magyar Köztársaság nemzeti ünnepe. ■

Forrás: kincsestar.radio.hu

Nemzeti Múzeum, Budapest

Origin of the Magyars

The commonly accepted view of the origin of the Magyars is that we were a nomadic people, originally from the Eurasian plains. We formed into a confederation of seven Magyar and three allied tribes. The name Hungary/Hungarian is probably derived from the Turkish term Onugor meaning "Ten Arrows". The statues of the seven Magyar chieftains with their leader, Árpád, are featured at Heroes' Square in Budapest.

896 The Conquest

After centuries of roving around the Eurasian plains, the Hungarians finally arrived to the Carpathian Basin in 896 through the Verecke Pass. For the next century Hungarians pillaged towns and monasteries in Western Europe. Following a major defeat in Lechfeld in 955, the nomadic Magyars finally settled in the Carpathian Basin.

1000 Foundation of the Hungary as a Christian State

At the end of the 10th century, the ruling prince Géza of the House of Árpád, who was the tribal ruler of Hungary, wanted to integrate Hungary into Christian Europe, to rebuild the state according to the Western model. He appointed his son Vajk, later renamed István (Stephen), as his successor. István – with the pope's blessing - was crowned king of Hungary in 1000, consolidating Hungary's place as a strong Christian kingdom. István, the founder of Hungary as a Christian state was later canonized. He is honoured every year on 20 August, St Stephen's Day.

István received a crown from the pope as a blessing of the newly born Hungarian kingdom. The holy crown and the coronation jewels can be seen today in Parliament in Budapest and remain a symbol of Hungarian unity.

1000 1301 Árpád Dynasty

The medieval Hungarian kingdom was ruled by a succession of strong kings from the house of Árpád, who reinforced Christianity and royal rule in Hungary. The country expanded and developed considerably during this time in spite of suffering the consequences of the Mongol invasion in 1241.

1301 1437

The last Árpád ruler died without an heir in 1301. Following that the Hungarian kings came from abroad. King Charles Robert and Louis I the Great from the Anjou dynasty and Sigismund of Luxemburg unified Hungary and Poland under their rule, marking the start of a long-lasting Hungarian-Polish bond of friendship.

Medieval Hungary used to be 3 times as big as today, encompassing the whole of today's Slovakia and Croatia and parts of other neighbouring countries.

TURKISH RULE

1456 Nándorfehérvár

The famous feudal landlord and warlord János Hunyadi led the Hungarian troops in the 1456 siege of Nándorfehérvár (today Belgrade). The story goes that when a Turkish soldier almost managed to pin the Sultan's flag on top of the bastion, a soldier named Titus Dugovic grabbed him and together they plunged from the wall. During the siege, the pope ordered the noon bell to be tolled to call believers to pray for the defenders. Later the tolling of the bell commemorated the victory. The noon bell is still rung throughout Hungary to this day in memory of Hunyadi's victory.

1458 90 Matthias

The 1456 siege marked not only the beginning of Ottoman attacks against the Hungarian kingdom, but also the rise of the Hunyadi family. The Hunyadi family originated from Hunyad in Transylvania (today Hunedoara in Romania). Their family coat of arms depicted a raven: corvus in Latin, hence the epithet Corvinus. In 1458, Mátyás, the son of János Hunyadi was elected king and his reign became synonymous with an the era of strong benevolent royal power and renaissance in its full glory. Matthias Corvinus entered into Hungarian folk memory as Mátyás the Just and there are many folk tales about his humanity and great wisdom.

1526 Mohács

The Hungarians had long opposed Ottoman expansion in south-eastern Europe, but at the battle of Mohács, the Hungarian forces led by King Louis II were tragically defeated by the Turkish forces. The overwhelming Turkish victory at Mohács has become symbolic as the first in the long line of Hungarian national tragedies...

1541 Buda

The Turks deployed simple trick to take the castle of Buda: the Sultan invited the whole Hungarian nobility for dinner to their camp and in the meantime the Turkish army occupied the abandoned castle. The fall of Buda marked the beginning of the 150 years Turkish rule in Hungary...

1541 1686 Ottoman Hungary

The Ottoman victory led to Hungary being partitioned between the Ottoman Empire, the Habsburg Monarchy of Austria, and the Principality

of Transylvania until 1686, when with Habsburg help Buda was retaken.

HABSBURG ERA

1686 1918 Habsburgs

After the battle of Buda in 1686, Hungary became part of the Habsburg Empire for several centuries. But the freedom-loving, stubborn Hungarians fought many revolutions and wars of independence against the Habsburgs...

1703 11 The Rákóczi War of Independence

The most important 18th century anti-Habsburg uprising was led by Transylvanian nobleman, II. Ferenc Rákóczi, who had been chosen by the people to be the future king. When the Austrians crushed the rebellion in 1711, Rákóczi was expelled to Rodostó, Turkey where he lived for the rest of his life.

1848 49 Revolution and War of Independence

The revolution started on 15 March with bloodless events in Pest and Buda, followed by various insurrections throughout the kingdom, which enabled Hungarian reformists to declare Hungary's autonomy within the Habsburg Empire, under Regent-President Lajos Kossuth and the first Prime Minister Lajos Batthyány. Faced with revolution at home in Vienna too, Austria first accepted Hungary's autonomy. However, after the Austrian uprising was defeated, and Franz Joseph became Emperor, Austria again refused to accept Hungarian autonomy, then followed the war of independence. Initially, the Hungarian forces defeated Austrian armies even declaring Hungary's total independence of Austria in April 1849. Austria resorted to asking their ally Russia for help and the Russian Czar sent Russian armies in full force. Hungary managed to resist here and there but eventually succumbed to the twice as many forces. Austrian commander in chief Haynau then set about his ruthless retribution, finally ordering the execution of 13 leaders of the Hungarian army in Arad and the Prime Minister Batthyány in Pest on 6 October 1849. March 15th is now one of Hungary's three national days. October 6th is commemorated as Hungary's national "day of grief".

1867 1914 Austro Hungarian Empire

After the events of 1848-49, in an effort to appease Hungarian separatism, the Emperor made a deal with the Hungarian nobility led by Ferenc Deák, called the Compromise of 1867, by which the dual Monarchy of Austria-Hungary came into existence. The two realms were governed separately with a common ruler and common external, military, and economic policies. The Hungarian Constitution was restored, and Franz Joseph was crowned as King of Hungary (while his wife, Sissi became Hungary's favourite queen). The autonomy of the Kingdom was partially achieved and a long period of peace and economic development followed until World War I. ■

[Part 2 of this article in next issue.]

DESCENDED

FROM VÉCSEY

In the Tongan language, liliu means to change or transform. "Liliu" is the title Julian Hooper gives to a collection of small-scale drawings and collages juxtaposing real and imagined episodes from the tumultuous life of a Hungarian ancestor who migrated from Europe to the Pacific. Motifs and symbols from the Austro-Hungarian Empire clash and blend with Tongan and Fijian imagery and ideas, suggesting conflict and assimilation in the construction of Pacific identity on both a personal and cultural level. It is artist Julian Hooper's paintings that are featured in this article.

... Gideon Vécsey arrived in Fiji in the 1870s. It would appear from the research carried out by his anthropologist great grandson, Antony Hooper, that he was an entrepreneur who, after leaving Hungary, went where he thought he could make money. He probably started out in Australia and from there to Fiji to have a go at cashing in on the Fiji cotton boom. He married a woman from Tonga and they had four children. It appears he made a reasonable living from his cotton plantations but falling cotton prices in the early 1980's brought an end to that. In the mid 1880s he divorced Elenoa and taking his two oldest children, Otto Alfred and Gideon Jnr, went to Sydney, Australia. The younger two, William Henry and Alisi, remained in Fiji with their mother.

Artist Julian Hooper's paternal great great grandfather Gideon Vécsey is described by economic historian Bruce Knapman like a knight in a tale of courtly love: *One of the men who landed on the Levuka beach that year [1870] was a Hungarian Count in his early thirties called Gideon Vecsey. Having fallen from the Emperor's grace (reportedly there was a lady in the case), he had 'snapped his sword across his knee and bowed himself*

out of the world of the court, and practically from the world of civilisation forever'.

Images in Hooper's watercolours point to political, cultural and visual parallels which are recombinant like his genetic inheritance: anti monarchism led to the Hungarian War of Independence in the nineteenth century as well as recent riots in Tonga; a circle of stepping hussars resembles dancers in a Fijian kava ceremony; decorative friezes in Tongan ngatu recall the wolf tooth pattern edging the flag of the Hungarian freedom fight...

Hooper's pictorial account of his ancestry begins with Gideon Vecsey who was born in Detta, Hungary (now part of Romania) in 1833. He abandoned his native land after the 1848-49 War of Independence. Hooper opens his pictorial narrative with a dark equestrian portrait in the nineteenth century tradition, showing the Hungarian ancestor looking back over his shoulder as his horse rears up, led by a huge black bat into the unknown. Vécsey is depicted as a uniformed hussar (hussars of this era had a reputation for being the dashing, if unruly, adventurers of the army).

Gideon Vécsey is reputed to have been the nephew of Károly Vécsey (1807-1849), one of the thirteen generals executed on 6 October 1849 as traitors against the Austrian Empire during the Hungarian War of Independence. In the Liliu series Hooper offers two possible versions of Károly Vécsey's death. In one he kneels to be shot and in the right he is about to be hung as two Austrian soldiers wrestle a hood onto his head, with white garbed Catholic priests in attendance. Ascending images of how Fiji might have been configured in the European imagination follow this brutal beginning. What kind of culture did he envisage when he arrived in 1870?

From old letters and other historical documents, it is apparent that Gideon Vécsey was well educated. His written English was flawless and it seems he also had a command of Hungarian, German and possibly Latin. At thirty eight Gideon Vécsey was a tall, handsome moustached gentleman of militaristic bearing. In Fiji he met 22 year old Elenoa Blake, the daughter of the European, Alexander Blake, and Matelita Tonga from Vavau, Tonga. Their passionate relationship lasted a decade and resulted in four children. Hooper rep

resents them as black and white coupling figures, collaged together and superimposed over the Hungarian coat of arms rendered in tapa patterning.

The moustache is Hooper's signature motif. It jumps across the landscape, but his face is also abstracted into bat eyes, frigate bird brows, and hound's tooth hair.

Gideon Vécsey cohabited with Elenoa while he established himself as a cotton planter at Bucalevu on Vanua Balavu in the Lau island group in Eastern Fiji in 1871 – a plantation known as "Tota". Vécsey built what he referred to as "a first rate house", and their first son, Otto, was born the following year. Gideon junior followed in 1874 before the couple married in 1876.

A third son, William Henry was born two years later and a daughter Alisi in 1881.

Vécsey leased his land from Ma'afu Enele Ma'afu'atuitoga (c.1825-1881), who ruled over the Lau islands as a Tongan Prince. In June 1868 when the Tongan government disclaimed all sovereignty over Fijian territory, the Luan chiefs fortunately granted Ma'afu the title of Tui Lau, or King of Lau, Levuka, and Ovalau. He played a leading role in the cession of Fiji to Great Britain in 1874. Hooper depicts Vécsey and Ma'afu together in the same boat this being a reference to their foreign status and complicity in the European colonisation of Fiji and also to their documented boating competitions held at Lomaloma, in Vanua Balavu.

In November 1880, Vécsey left Fiji for Sydney for treatment for severe ophthalmia, staying seven months before tra

velling on to England for an eye operation. Eyebrows and eyes morph into an abstracted bat motif in Hooper's water colours, denoting metaphorical blindness Vécsey's problems with his sight and also refer to a historic speech by the blind Baron Miklós Wesselényi (1796–1850), who in 1848, in Budapest, had addressed the Hungarian National Assembly with the prophetic words: "The future of Europe is darker than the dark before my eyes. Only peace and dialogue can save us".

It was while Vécsey was away seeking treatment for his sight that his only daughter (and Hooper's great grandmother) Alisi was born in 1881. On his return to Vanua Balavu in 1882 Vécsey reported that "certain matters having to do with the chastity of my wife came to my attention and I decided to cease cohabitation with her." After this discovery, Elenoa was forced to move out of his house, taking the two youngest children with her. In 1885, with falling cotton prices precipitating bankruptcy, Vécsey went back to Sydney accompanied his two eldest children.

In 2006 the Gosford City Council named "Vecsey Place", not after Gideon, but after Lola, who had worked for the Council and was a respected artist, and who passed away in 2004. The citation mentions her father owning a fashion shop in Gosford, but nothing about her grandfather, Gideon. Of Gideon it is said he was "born of nobility", and that he sold remedies for varicose veins and migraine headaches in his "Vecsey Varixarium" at 609 Castlereagh Street in Sydney at the time of his death in Bondi in 1914.

There still seems to be plenty of mystery surrounding Gideon Vécsey, which his ancestors are keen to unravel. Why did he, for example, call his Sydney house "Arden" with all its literary innuendos?... And then there is the question of the family seal, which was given to Lola Vécsey (Otto's daughter and Gideon senior's granddaughter), but which mysteriously disappeared after she lent it to a certain Egon Cornelius Francis Gustav Kunz of Mosman, Sydney, in the early 1960's. *Sub Hoc Signo Vincas* on the seal translates as "Under this sign you will be victorious" and on either side was pictured a dove...

Julian Hooper's Liliu series of paintings was on view at the Gus Fisher Gallery in Auckland in April-May 2007 and following an exhibition in Australia was recently purchased by Queensland Art Gallery. ■

Sources: Dr Antony Hooper's "The Hooper Enquirer", 2001-2008;
Gus Fisher Gallery "Liliu" catalogue,
(text by Linda Tyler,
photographs by Jennifer French, 2007)

COUNT KÁROLY VÉCSEY was born in 1807, in Pest. His father was a General in the "Nemesi Testőrség" (Guards of the Nobility) and participated in battles with Serbian insurgents. In late 1848 Vécsey became Lieutenant Colonel, later a General. He was a Division Commander in the middle Tisza region and participated with Damjanich in the battles at Szolnok. He later disagreed with Damjanich and was charged with taking Arad and Temesvár, succeeding at Arad, but not at Temesvár. When it was suggested that his lower Danube division should surrender, he wrote: "I'll hang up my Austrian sword, I am Hungarian, will stay with my country." Kossuth honoured his deeds in a letter dated 23 January 1849. Vécsey, who was married, but had no children, was the last of the 13 generals to be hanged in Arad on 6 October 1849, so he was forced to see all his companions die. His death was an awful blow to his family; his father, who had in fact effectively disowned him for betraying the Monarchy, had a nervous breakdown and his deep mourning also hastened his death.

The Vécsey Castle in Solt was built in 1816 in neo-Classical style. It houses a library and the Károly Vécsey Memorial Room. Károly Vécsey spent his childhood in this mansion. The Vécsey family moved away from Solt shortly after Károly's death.

* * *

Az Aradon kivégzett 13 vértanú egyike volt Vécsey Károly, aki a legsúlyosabb büntetést szenvedte el az aradi mártírok közül. Mindezt tulajdon apjának is köszönhette. Az apa lovassági tábornokként s a nemesi testőrség utolsó kapitányaként az udvar elkötelezett híve volt. Így amikor a temesvári csatavesztést követően Vécsey Károly fedezte a visszavonuló hadakat, s leszakadt Bem seregéről, majd Borosjenőre vonult, s letette a fegyvert az orosz sereg előtt, az apa levelet küldött a hadbírósnak. Ebben a levélben szigorú büntetést követelt az elítélteknek. Többek között közbenjárása következtében szenvedte el a legsúlyosabb büntetést fia is, ugyanis halálos ítéletét azzal is súlyosbították, hogy őt akasztották fel utoljára, s így végig kellett néznie társai kivégzését.
(Az aradi vértanúk, Szépirodalmi K., Bp., 1979, 37.o.)

A Vécsey kastély 1816-ban épült Solton, klasszicista stílusban, jelenleg könyvtár, ahol Vécsey Károly Emlékszobája látható. Vécsey Károly 1848-49-es honvéd tábornok ebben a kastélyban töltötte gyermekkorát. Vécsey halála súlyos csapást jelentett családjának is, apja ideg-összeroppanást kapott, és a mély gyász is siettette halálát. A Vécsey-család tagjai nem sokkal később Soltról is elköltöztek.
(www.solt.hu)

Sub Hoc Signo Vincas

TIME CAPSULE IN

Gyöngyös Imre

Utódoknak

Üdvözlötök egy régmúlt időből
itt küldjük nektek, sok kedves rokon;
reméljük megtalál egy jobb időben
s uralkodtok egy még szebb korszakon.

Kíváncsiságunk csak hiába kérdi:
láttunk minden fenyegetést vajon,
a földromlás rátok mit tudna mérni,
hagytunk e mérget annyi földlakón?

E könny inkább csak a múltunkra tér ki
és elidőz szabadságharcokon.
Ebből tanultunk lelkeinkben élni,
hogyan is eltűnődjete azon!

2008. március 12.

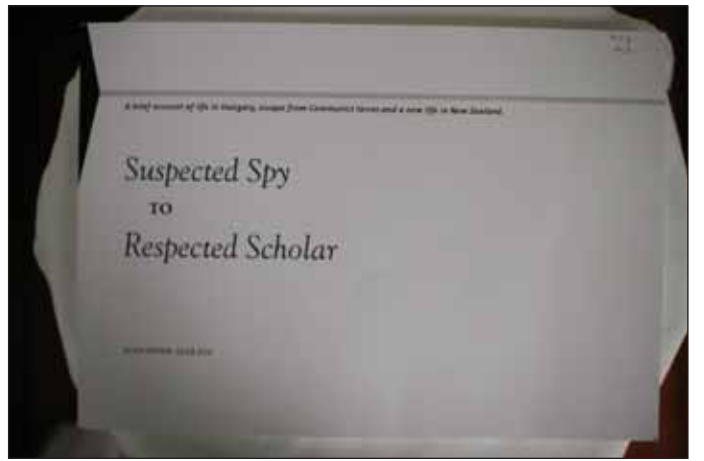
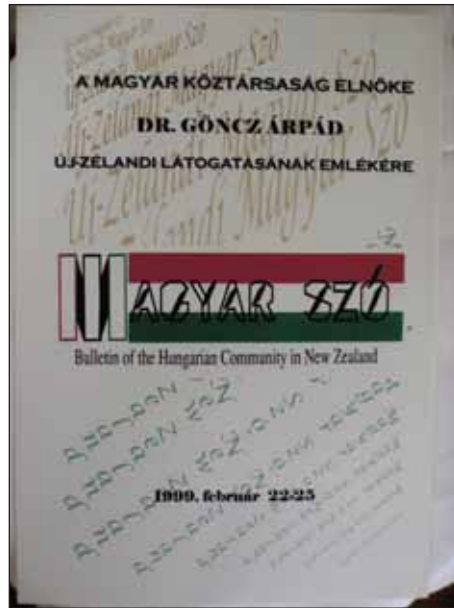
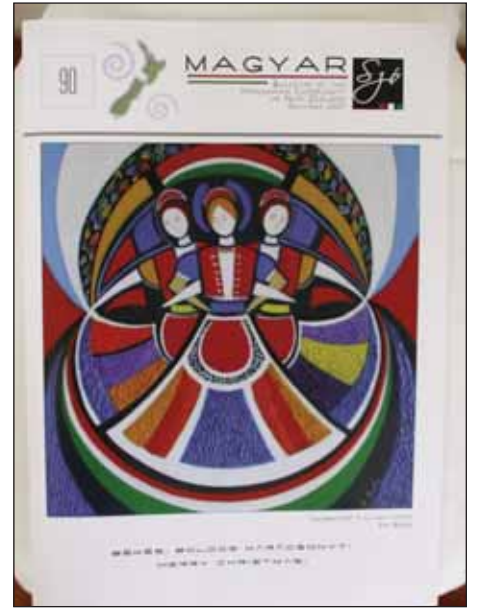
As the saying goes, a picture speaks a thousand words. So we endeavoured to document the contents of the time capsule by taking photos of the items placed in it. Not everything was photographed unfortunately, because some of the material was photocopied from original documents onto archival paper. We went to considerable trouble to ensure that the survival of the contents of the time capsule is maximised, so archival quality paper, plastics, CDs, pencil and wrapping was used, and silica gel enclosed to ensure that it all remains moisture-free.

The contents tell a story, or more precisely lots of stories about Hungarians, in particular about New Zealand Hungarians. In 98 years' time, hopefully in conjunction with the Revolution's 150th anniversary on 23rd of October 2106, (which incidentally falls on a Saturday), our great-great-great grandchildren will thus be able to learn all about their connections with the past.

- Magyar Millennium Park Trust

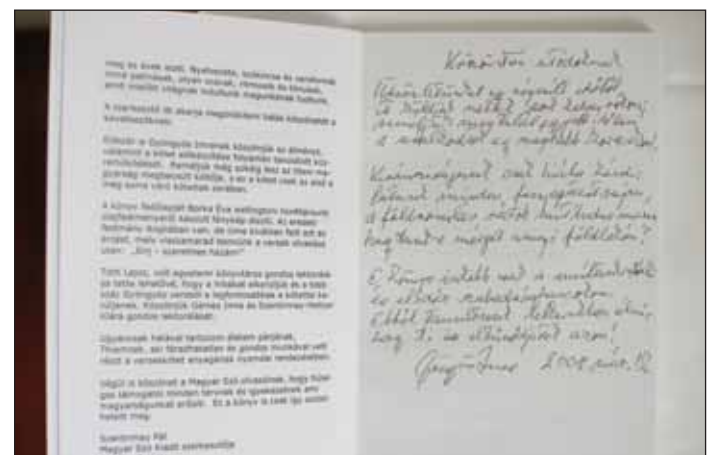
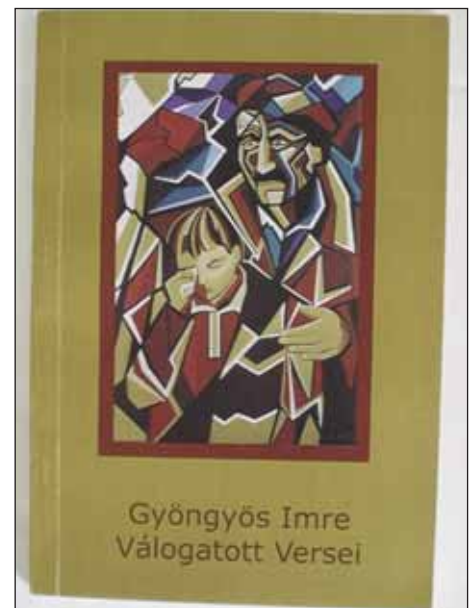
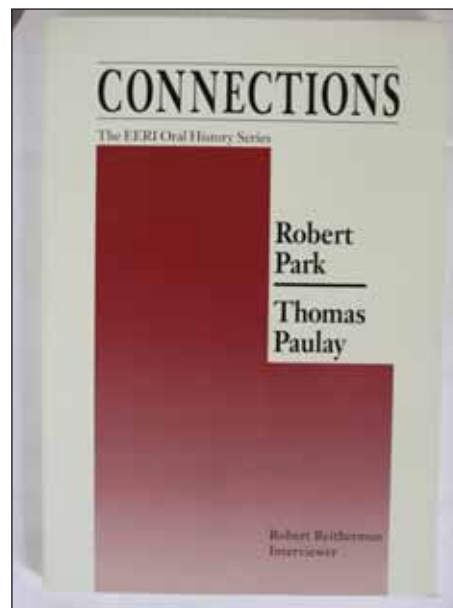
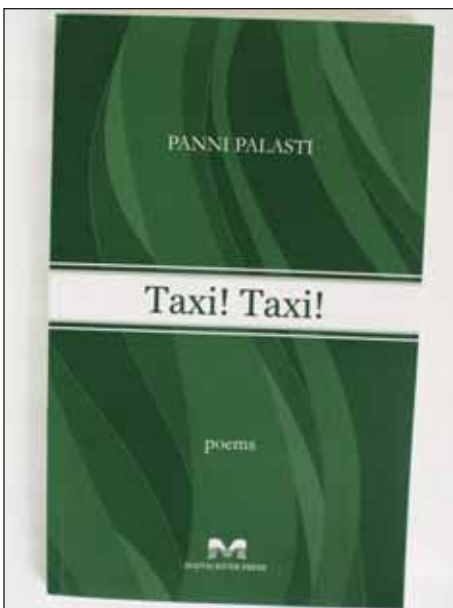

HUNGARIAN GARDEN

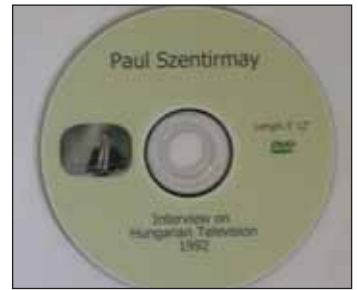
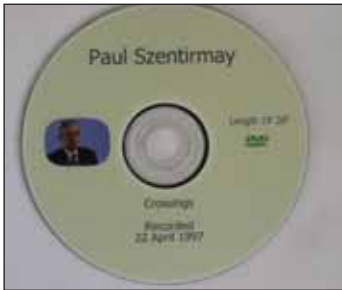

The idea of a time capsule is somewhat of a romantic notion. When we first thought of it, we weren't sure quite what to put in it, and we had little idea about how to go about the whole thing. So we found out what the experts do. The International Time Capsule Society at Oglethorpe University in Atlanta, Georgia in the USA uses the 1989 Oxford English Dictionary definition, which states that a time capsule is "a container used to store for posterity a selection of objects thought to be representative of life at a particular time".

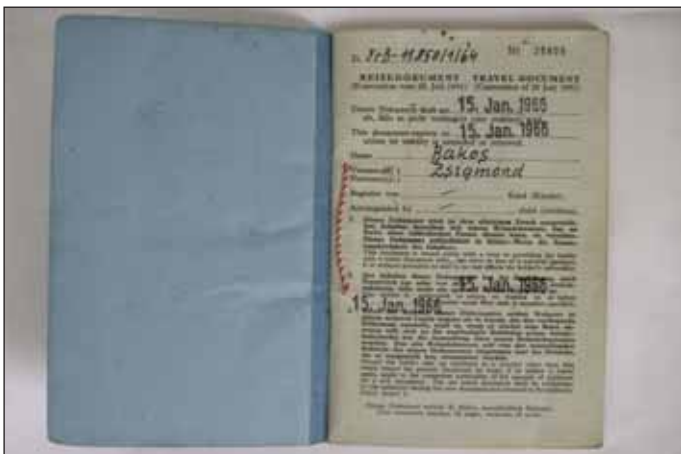

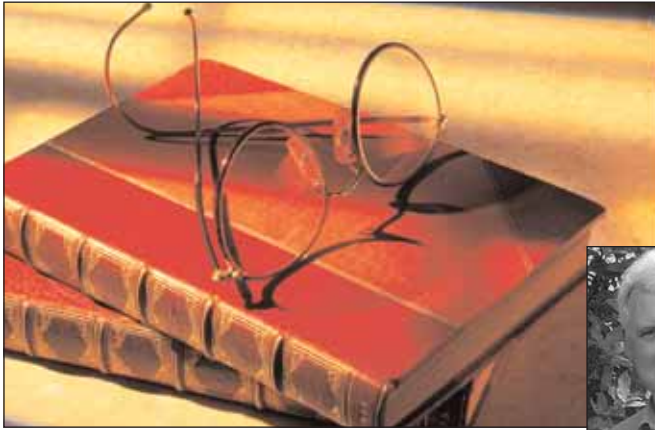

This coin won the COTY People's Choice Award. In the public's eyes, Hungary created the Coin of the Year. This year was the first time a COTY People's Choice Award was selected by more than 100,000 coin enthusiasts worldwide who voted online at NumisMaster.com. The award went to the Hungarian Mint for its copper per nickel 50 forint that commemorates the 50th anniversary of the 1956 Hungarian revolution. According to David C. Harper, editor of World Coin News, which sponsors the COTY awards, the award recognizes the artistic and historic significance of coins worldwide. Each coin honoured is said to tell a unique story that will be shared for generations to come. Fifteen coins were selected by a panel of expert judges for the People's Choice Award online ballot.

So it was that we, including some readers of the Magyar Szó, set about collecting meaningful artefacts to help tell the story of Hungarians in New Zealand in the late 20th - early 21st centuries. The Trustees went to great lengths again on the basis of others' experience - to ensure that all the items included would survive the test of time. Our 'New Zealand Magyar Millennium Park' time capsule is registered for posterity with the International Time Capsule Society, the only known database of time capsules worldwide.

famous hungarians:

EDWARD TELLER

COLUMNIST
PAUL HELLYER

Edward Teller, 1958

You cannot write a history of the twentieth century and not mention the lifetime achievements of the Hungarian who is the subject of the third in this series: Edward Teller. He, along with the physicists Leo Szilard, Eugene Wigner, and mathematician John von Neumann, unleashed the power of the atom in a way that changed the world for ever. Teller, widely regarded as the "father of the hydrogen bomb" was at the very epicentre of those early days of atomic, then hydrogen and finally nuclear weaponry. While all played their part, Teller was perhaps the most ardent of the proponents of this type of weaponry and indeed all things nuclear.

He was, like his Hungarian col-

leagues mentioned above, scientifically brilliant: but he was also a difficult person to get along with and in his dedication to his ideals broke many friendships. His legacy is in some ways ambivalent: Dr Isidor I. Rabi, a Nobel laureate who worked on the Manhattan Project in World War II, called Dr Teller "a danger to all that's important", adding that "it would have been a better world without Teller". A harsh judgement to be sure, but one cannot discount the importance of his work in ensuring the West was the first to have atomic weapons and in ensuring their continued military and scientific leadership during the Cold War.

Edward (Ede) Teller was born into a prosperous Budapest family in January 1908. His family was not untypical of Budapest at that time: both parents were Jewish, and both were from "greater" Hungary: his father was from Érsekújvár (now Nové Zámky in Slovakia) and his mother was from Lugos (now Lugoj in Romania). His childhood and early school years were, by all accounts, not that happy. He was, for example, teased at high school for being "too bright".

He was close to his mother (who moved, along with his sister, to the United States in 1959, thanks to the efforts of Edward). But those were also turbulent times: the World War, the disintegration of Hungary, Béla Kun's short-lived revolution and the violent reaction that followed. I doubt many Hungarian children growing up in that era had a particularly happy time.

As soon as he turned 18, Edward went to Germany to study for his doctorate. But by 1933 it became clear to him that as a Jew, Germany, and indeed Europe was no place for him and like so many others, he emigrated to America. His childhood sweetheart, Augusta Mária Harkányi, affectionately called Mici, eventually joined him and they were married for sixty-six years.

Understandably these upheavals made a deep and lasting impression on him. He remained a bitter opponent of all totalitarian regimes, be they fascist or communist, and with his fierce independence and

determination, he was not prepared to stand on the academic sidelines while the great ideological battles of his century unfolded and played out. His family suffered while in Hungary. His brother-in-law died in a concentration camp in 1945. His mother and sister were internally exiled in 1950 and returned to Budapest, having lost everything, in 1953. Edward never forgave the communist government for these actions against his family and it only served to strengthen his determination.

In 1938 Teller entered history, as he liked to joke, as Leo Szilard's chauffeur. He was referring to the occasion when Szilard and Wigner were driven by Teller – the only one who owned a car – to see Albert Einstein and persuade him to write to President Roosevelt and advise him that not only was an atomic bomb possible, but it was imperative that America act "quickly to develop one. The letter would lead to the eventual formation of the so-called Manhattan Project to develop the world's first atomic bomb. Some have argued this letter was the most important of the twentieth century; perhaps somewhat of an exaggeration but the role these three Hungarians had in persuading the greatest scientist of his epoch to write to Roosevelt and thereby prod the United States government into action, is undeniable.

In 1943 Teller joined the Manhattan Project, led by Dr J. Robert Oppenheimer to develop the first atomic bomb. It should be added that it was Leo Szilard who provided the intellectual and theoretical impetus to this project. The first successful test on 16 July 1945 in the Nevada Desert, at a place called, curiously, Trinity, did indeed signal a new world: the genie had been unleashed and could not be put back in the bottle. The world had undeniably changed forever.

Teller then embarked on a project to develop the hydrogen bomb, a device that would be hundreds of times more powerful than the Nagasaki and Hiroshima blasts. However, this set him firmly against Oppenheimer, who was just as intense and obsessive as Teller. Oppenheimer would have none of Teller's ideas regarding them as unworkable and indeed unnecessary, and given the enormous destructive power that would be inevitably unleashed on civilian populations, immoral. He remarked, "God protect us from the enemy without and the Hungarian within".

Their clash would reach its peak at the so-called Oppenheimer Hearings in 1954. This was the height of McCarthyism and the Cold War. Oppenheimer was anonymously accused of being a Soviet spy and his security clearance was called into question. Teller testified and while agreeing that Oppenheimer was not disloyal to the United States, he did suggest that he personally would feel "more secure" if such vital public matters were in other hands. The authorities agreed and Oppenheimer was denied his security clearance.

A great cleaving took place in Teller's life at this junction. Many of his colleagues were dismayed at his actions, accusing him of putting personal power and ambition before the loyal and talented Oppenheimer. The rifts would slowly lessen over time but for many in the scientific community Teller had become persona non grata. This hurt him and Mici a great deal and her health suffered badly.

For the rest of his life Teller continued to be an ardent supporter of all things nuclear, being - among other things - the chief proponent of the

anti-missile Strategic Defense Initiative, popularly known as "Star Wars". He would become an easy target for the "mad scientist" stereotype with his accent and bushy eyebrows helping to reinforce this image. Indeed, he was also rumoured to be the inspiration for the character of Dr Strangelove in Stanley Kubrick's 1964 satirical film of the same name. He bristled at that suggestion □

After 1989 and the fall of communism, Teller often returned to Budapest, the city of his roots. He died in 2003, aged 95, having earlier that year been awarded America's highest honour, the Medal of Freedom.

It is often said that two of the greatest gifts parents can give their children is roots and wings: roots to know where their home is and wings to take what has been taught them and exercise their imagination and talents. Szilárd, his colleague, long-time friend and fellow Hungarian once said □ would rather have roots, but if I can't have roots, I shall have wings. □ Teller certainly took all he learned in his beloved Budapest and soared above his century. ■

Edward Teller & Ronald Reagan 1983,

LIVING WITH THE CONSEQUENCES

4 June 2008 marks the 88th anniversary of something many Hungarians would still rather turn back the clock on: the price Hungary paid for her part in World War II.

The terms sanctioned by the Peace Treaty of Trianon, signed on June 4, 1920, cut Hungary to pieces.

Before the war, Hungary had a territory of 125,600 square miles. Under the terms of the Treaty she lost 89,700 square miles, or 71.4% of her former territory. Of her population of almost 21 million 63.6%, including more than 3.5 million Magyars, was detached.

The Hungarian Kingdom, a perfect geographical and economic unit, was dismembered on the basis of the "liberation of the nationalities." As a result of this "liberation":

1,702,000 Slovaks together with 1,874,000 persons of other nationalities, including one million Magyars, were "liberated" by being subjected to Czech rule.

2,800,000 Romanians were "liberated" at the cost of subjecting 2,465,000 persons of other nationalities, including about two million Magyars, to Romanian rule.

1,029,000 Serbians were "liberated" at the cost of subjecting to Serbian rule 1,727,000 Croats and 1,366,000 persons of other nationalities, including about 600,000 Magyars.

232,000 Germans were "liberated" at the cost of subjecting to Austrian rule 126,000 persons of other nationalities, including 50,000 Magyars.

Of the 3.5 million Magyars cut off from their motherland, more than 1.5 million were living along the new frontiers in a contiguous ethnic block with their brethren in mutilated Hungary. The crassest violation of the ethnic principle occurred on the Hungarian Czechoslovak frontier along the Danube. The 415,000 Magyars in this territory of about 7000 square kilometres made up about 95% of its population. This territory was annexed to Czechoslovakia simply because the Czechs wanted to have the Danube as their frontier and they wished to be close enough to Budapest so as to be able to bombard it with long range artillery fire in case of war.

Economically, Hungary was hit just as hard. She lost 61.4% of her arable land, 88% of her timber, 62.2% of her railroads, 64.5% of her hard surface roads, 83.1% of her pig iron output, 55.7% of her industrial plants, 67% of her credit and banking institutions and her entire gold, silver, copper and salt deposits.

Looking back on what was done to Hungary at Trianon, the Czech Lt. Colonel, F.O. Miksche, stated in his work, the *Danubian Federation*:

The following examples illustrate the confusion which arises when peacemakers accept statements without first having them checked by unbiased authorities.

During the Peace Conference in Paris, Prime Minister Lloyd George asked Benes how many Hungarians would fall under Czech rule if his territorial demands were granted, and the reply - according to David Hunter Miller (My Diary at the Conference in Paris) - was that the number would be about 350,000. But in fact the Czech census of 1926 counted nearly 800,000 Hungarians. In pleading for a natural frontier, Benes described a small brook as a navigable river.

Bratianu, the Romanian delegate, claimed the whole of Transylvania with about "one million Hungarians," although the real number was nearly two million, which drew a vigorous objection from Lansing, Wilson's Secretary of State, who was silenced by André Tardieu, the French delegate, who said that the subcommittee had

considered this award with great care...

In 1919-20, the defeated were not even allowed to prove that some of the new statesmen from Central and Eastern Europe had produced false maps and forged statistics in order to filch more territory from Austria and Hungary...

The inhabitants of what was left of Hungary numbered only 7.6 million in a territory of 35,900 square miles. Romania alone was granted 39,800 square miles, including Transylvania, or more than what was left to Hungary. Czechoslovakia was given 23,800 square miles and Yugoslavia got a similar slice, including Croatia which had stood in partnership with Hungary for 800 years. Even Austria was allotted 1,500 square miles of Western Hungary as a ploy to poison relations between the two countries.

The only scheme Benes and Masaryk failed to push through was their plan for a Slav corridor through Hungary, connecting Czechoslovakia with Yugoslavia. Such a corridor would have meant the complete encirclement of Hungary by her enemies. This scheme was frustrated by the Italians who felt that a Slavic corridor would be uncomfortably close to their country.

Altogether the "successor states found themselves with 16 million persons belonging to national minorities out of a total population of 42 million, while Hungary's new borders were far more restricted than the reach of her nationality. In other words, out of the one mosaic state that Austria-Hungary had been, Trianon created three mosaic states. According to Charles Seymour, an American delegate to the Peace Conference, the boundaries of the successor states did not even "roughly correspond with ethnic or linguistic lines." In short, "national self-determination" was granted to all, without plebiscite, but denied to the Hungarians.

[Excerpt from Stephen Sisa:
The Spirit of Hungary]

A Magyar Szó egyik régen kitűzött célja az, hogy új-zélandi magyarok életét dokumentálja. Az olvasók visszajelzéseinek zöme megerősítette, hogy többet szeretnének olvasni az itteni magyarokról. Ezért folytatjuk sorozatunkat, amelynek célja régi, valamint újabb új-zélandi magyarok bemutatkozása. Reméljük, legtöbb olvasónk szívesen részt vesz, ha sor kerülne rá, hogy saját életútjukat megosszák.

*One of the longstanding purposes of the Magyar Szó has been to document the lives of New Zealand Hungarians. Feedback from readers reinforces the fact that they would like to learn more about Hungarians in New Zealand. We continue the parallel series: **Introducing long time Hungarian New Zealanders, and Introducing new Hungarian New Zealanders.** We hope readers will be willing to participate in this, when they are called upon to share their life story.*

INTRODUCING SECOND (AND THIRD) GENERATION HUNGARIAN NEW ZEALANDERS

ERINA PAPP

Papp Erina szülei, Papp Gyula és Irene Tver mindketten a Goya hajón jöttek ki Új-Zélandba 1951-ben. Gyula 1947-ben szökött el Magyarországról, Irene családja pedig Oroszországból menekült a második világháború után. Wellingtonban ismerkedtek meg, ott házasodtak, és nevelték fel három gyermeküket, Erinát, George-ot és Alexandrát. Erina szerint élettapasztalatuknak köszönhetően nevelték őket úgy a szülők, hogy nagyra becsüljék életüket Új-Zélandban, a bőséget és a szabadságot. Gyermekkoruk folyamán erősebb volt az

orosz behatás, mint a magyar, mivel az anyai nagymamának erős volt a befolyása. Viszont ami a konyhát illetve, Erina édesapja megtanította édesanyját magyarul főzni, és gyakran ültek magyar vendégek az asztal körül.

Alexandra családjával Ausztriában él, George és Erina pedig Wellingtonban. Erina menedzsment tanácsadóként dolgozik és élettársával, Rex Collettel együtt nevelik két lányukat, Annát (11) és Augustát (9). Az édesapa, illetve nagypapa tapasztalata és öröksége az, ami élte bennük a magyarságot.

My name is Erina Papp. I am the daughter of Irene and Gyula Papp and the sister of George and Alexandra.

My parents are refugees who both arrived to New Zealand on the Goya in August 1951. They met in Wellington and have lived here ever since. They both thought they were coming to a tropical paradise, so arriving in the middle of a cold Wellington winter with few warm clothes was a real shock.

My father came to New Zealand by chance. He had ended up in Switzerland after fleeing (and having numerous close escapes) from Hungary in 1947. He met many of his close friends during his journey to New Zealand, at the Pahiatua refugee camp, and in his early days in Wellington.

My mother came to New Zealand at 18 with her family who had fled from Russia at the end of the Second World War. After some time in a refugee camp in Innsbruck, the family came to New Zealand, a safe haven that was willing to take them in.

My parents' history has shaped our view of the world and we never cease to marvel at how much we have available here in New

Zealand and how wonderful it is to live in a society free from oppression.

Because neither spoke much English, my parents communicated in German for the first few years of their marriage. None of us learned Hungarian as my maternal grandmother was a powerful influence and insisted that we speak Russian with her.

We lived in Nairn Street, across the road from Central Park in Brooklyn, Wellington. It was so much safer in those days. We would go off to the park and play until we saw a tea towel hanging out of the window the signal that it was time to come home. We used to love swimming in the small pool and catching crawlies (little freshwater crayfish) in the creek.

My parents made an agreement that any boys would be Catholic and that the girls would be Russian Orthodox. So Alexandra and I went to local schools Te Aro Primary and Wellington Girls' College, while George went to Holy Family, then to the Marist Brothers Intermediate in Mount Cook, and thanks to my parents' diligent saving, to college at St Patrick's Silverstream as a boarder.

After their being married for 10 years the Russian Batushka (Priest) came and visited my mother. He literally put the fear of God into her by telling her that she was living in sin with three children as she had not been married in the Russian Orthodox Church. So my parents have both been married twice to each other.

Growing up in Wellington in the 60's we were seen by others as foreigners - I used to get tired of people asking me where I was born. It must have been far worse for my parents.

I remember people dropping in, long meal

times with lots of animated discussion □ Hungarians know how to talk □ We may not have had the Hungarian language but we had the cuisine. My father taught my mother to cook Hungarian style. Now even the food back in Hungary doesn't taste as good as Irene's cooking □

We grew up with families whose parents had similar life experiences to ours so our parents' history shaped our view of the world and our values. Like most children of refugees of our generation we are very hard working □

When we were young we had very little as my parents started married life with few possessions. But we didn't feel disadvantaged, though we knew there were others with a lot more than us. My parents worked extremely hard to provide for us and get us a good education.

Early on I knew that a good education was vital to give me options. Consequently I have a lot of qualifications. Alexandra and I both left Wellington to go to the university in Otago.

After university I stayed in Dunedin. I have lived in a number of different places but arrived back to Wellington in 1997 with my partner, Rex Collett, who came here for a job. Initially I worked as a counsellor, then I got into managing social services and then into broader management roles. I now work as a management consultant.

George lives in Wellington. He initially trained as an electrician, and then spent a couple of years in the army, having previously been in the Territorials for many years. Now George works in computing.

My sister Alexandra always wanted to find her roots. After a few years teaching in New Zealand she went overseas where

she spent time with our Hungarian relatives. She married an Austrian, Alexander Bauer, who she met in London. They came back to Wellington where both Sergei (17) and Tatiana (13) were born. They now live in Gurtis, a small mountain village in Austria near the Swiss border. Having a ski field in the middle of Gurtis they have all become great skiers. The family travel to Lichtenstein daily where Alexandra teaches at an international school (that both children attend) and where Alexander works as a chef.

Alexandra is an amazing linguist speaking fluent Russian and German. She worked as a translator for several years but loves being back teaching. Much to my amazement she has even managed to pick up rudimentary Hungarian. I, to my regret, only know a few words of Hungarian, though my Russian is passable.

I went back to Hungary to meet the family 15 years ago. Since I have got older, being Hungarian has become a more important part of who I am.

My partner Rex is a 5th generation New Zealander. Our two girls Anna (11) and Augusta (9) have grown up knowing and appreciating the family history. Last year Augusta had her essay "My Hero Opa" read out at school in assembly. She announced "my Opa met his best friend (Lajos Szabó) in prison" What she omitted to say was that it was a labour camp where he spent time after being caught escaping from Hungary...

Recognising and appreciating the experience and heritage of my father is what keeps the Hungarian in me alive. Having an active Hungarian Society and the Consulate-General here gives me and my children the opportunity to connect with our Hungarian heritage. ■

Panni Palásti

Pea Shelling Ritual

It is the tender drumbeat,
the ping-ping of peas,
in the tin bowls
that puts us in tune
as we sit in the sun
outside the kitchen door.

Grandma and I
intent on cracking open the pods
between forefinger and thumb
rip off the soft seeds,
strings of green beads
snug in their velvet beds.

I hug a bowl between my knees
and glance over to see if
her dish fills faster than mine,
catching her eyes doing the same.

The toccata of tumbling peas
marks the moments
spent on our stools,
and the speed of our nimble hands
makes good the promise
of sweet pea soup
with finely chopped parsley
floating in milky sauce
with a dash of paprika for zest.

As the sun slumps west,
our unhinged peas
twirl in the boiling pot,
too hot to taste.

INTRODUCING NEW HUNGARIAN NEW ZEALANDERS

EKÁRT JÓZSEF

József Ekárt is one of the recent Hungarian arrivals in Wellington. At 28 he is a successful clinical embryologist who managed to obtain a job in New Zealand from across the other side of the world. He has worked at Fertility Associates in Wellington since his arrival in late 2006 and was recently appointed New Zealand representative of the Fertility Society of Australia.

József is in weekly contact with his parents who also work in the medical profession and his brother, a software architect for a multinational company in Budapest. He considers himself an "international Hungarian", a citizen of the world and would like to see as much as he can of it in his lifetime. In the meantime, however, he plans on continuing to explore New Zealand in his spare time over the next 5-6 years while he works here.

József finds New Zealanders are interested in his background and surprisingly well-informed about Hungary, with several colleagues having visited Budapest. What has disappointed him is the pulling apart of Hungarians that he has experienced both locally and in Australia. He imagines one day his future children will also feel Hungarian and that they could well be the ones to resettle in Hungary.

Huszonnyolc évvel ezelőtt elég könnyű feladatnak találtam lakótelepi trógerként megszületni erre a világra. Voltak idők amikor azon töltöttem milyen jó lehet azon gyermekek sorsa, akik nyugodt gazdag nyugati környezetben születnek a világra. Mégsem cseréltem volna sorsot velük, úgy érzem, tágasabb látóköröm van a világról, volt szerencsém kipaszterni az érme mindkét oldalát.

Szüleimmel, testvéremmel (egy bátyám van) hetente egyszer beszélünk. Bátyám szoftver architektként dolgozik Budapesten egy nemzetközi cégnél, és szerencsére ő is elég sokat utazik a nagyvilágban.

A szakmám iránti szeretet háttérét is kiskoromhoz kötöm, a városból való menekülést még azokban az időkben kirándulás és sátorozás jellemezte. Akkori iskolás pájtásaimmal, hétvégéinket a varostól távol, erdő közelében töltöttük el, így alakult ki bennem a természettudományok iránti szeretet, különösen biológia (és földrajz) iránti érdeklődésem. Édesapám csak helyeselni tudott döntésemben, családi hagyományunk minimum orvost követelt belőlem.

A rendszerváltás az én mindennapjaimban is változást eredményezett, rabja lettem egy új világnak - a változatosságnak. Későbbiekben elkomolytalanodtam az orvosi egyetemre való jelentkezésemet - és inkább a biológia egyetemi szakot pályáztam be, laborbiológus kutató állásokról álmolvam. Az egyetemi évek még jobban megerősítettek gyermekkori hitemben, miszerint az én sorsom csakis a humán embriológia és az embriók genetikai vizsgálata kell legyen. Tizennégy éves koromban arról álmod-

oztam, hogy embereken segítek, hogy csak genetikailag egészséges emberek szülessenek. (Az egész ötlet csupán kíváncsiságból született meg, egyik közeli rokon vagy ismerősöm családja sem küzdött ilyen jellegű betegséggel).

A változatosság kedvéért egyetemi éveim alatt kilátástalanság miatt lemondtam az embriológiai vonalról, és génebeszetben szakosodtam, majd az utolsó két-három hónapban egy régi álláshirdetés láttán visszaváltottam az eredeti tervre, és márciusban öröm-mámortól átítva mentem első állásinterjúmra, Tapolcára, Balatonfelvidékre, az ottani magánintézethez. Nem kerestek embert, csak kíváncsiak voltak jelentkezéseimre. Az akkori intézetvezető andrológus professzorral és egy argentin professzorral történő beszélgetésünk eredménye végül is az lett, hogy utolsó egyetemi vizsgám után, 2003 júniusában rögtön állásba léptem Tapolcán humán embriológus munkakörbe. (Más szóval in vitro fertilizációban, vagy köznyelven "lombikbébi-gyártóként" dolgozom.)

Nagy tervekkel léptem a jövőbe, az egész világnak meg szerettem volna mutatni. Sajnálatos módon, az otthoni munkakörülmények a fejlődés bilincset képezték, mind idegen nyelvekben, továbbképzésben holtpontra kerültem. Már akkor a magyar nyelv mellett három idegen nyelven beszéltem, de szívem szerint legalább nyolc nyelven szerettem volna.

Egyedüli út a külföldi munkavállalást jelentette egy 2006-os kapolcsi napok délután hozta meg a döntésem, IRÁNY A NAGYVILÁG. Eleinte Szaúdi Arabiai munkavállalásban gondolkodtam - az európaival haránt ellentétes kultúrai tapasztalatokra (meg persze az asztronómikus fizetésekre) tekintettel, majd végső célként Ausztrál - Új-Zélandi kalandozással, ami embriológia területen az informatika Silicon Völgyet képviselte. Nagyon fontos szempont volt az Óceán, mindenképpen víz mellett szerettem volna továbbra is élni, anélkül nem is tudnám elképzelni az életemet.

Csak még aznap este e-mailjeim között egy új-zélandi álláshirdetést fedeztem fel, amit aztán miért is ne, jó messze van, biztos sok érdekeset látok gondolatlanul, megpályáztam, és 3 napon belül állás szerződéssel boldogan nyugtáztam.

Vízumos gyors intézkedésnek köszönhetően három hét múlva már jöhettem, kezembem az új-zélandi vízummal és munkaengedéllyel. Első nyaralásomnak rögtön Antarktiszra tettem ki úti célul, sajnos, mint kiderült ez nem kis anyagiakkal járna - ezért határozatlan időre elhalasztottam.

A beilleszkedés simán ment, igaz számomra ez nem az első próbálkozás volt, éltem már huzamosabb ideig egyetemi éveim alatt Németországban is. Munkahelyemen is minden simán zajlott le, a leszállást követően első

utam a klinikába vezetett, majd két napra rá már munkába is álltam, humán embriológusként dolgozom itt is csakúgy mint előtte is Magyarországon.

Tekintettel nyitott személyiségemnek, a barátkozás is könnyen ment, új-zélandi munkatársaim egyből sajátjuknak tekintettek, baráti körömet természetesen kiívi, ausztrál, dél-afrikai, brit, magyar, fin, fülöp-szigeteki, indonéziai, stb. emberek alkotják.

Ami a magyar származásomat illeti, □j-Zélandon és Ausztráliában sehol nem ért sérelem miatta, az emberek kíváncsian és barátságosan érdeklődnek felőlem, meglepett, hogy mennyire ismerik Magyarország elhelyezkedését a térképen, kollegáim közül többen is jártak Budapesten és olyan is volt aki Keszthelyen is járt már. Tapasztalatom az, hogy az emberek egyén alapján ítélnék, a származást nem veszik figyelembe, csupán szigetlakókként kíváncsiak a különböző nemzetiségek, kultúrák iránt.

Amire nem számítottam, hogy egy széthúzó magyarságot fedezek fel itt, ugyanúgy Ausztráliában. Olyan magyarokkal találkozom, akik letagadják magyarságukat. Valószínűleg naiv voltam, boldog kalandorként indultam a nagyvilágnak, azt feltételeztem sorstársaimat ugyanaz vezérelte mint engem.

Vannak időszakok amikor sokszor gondolkodom a jövőmet illetően, legtöbbször rántok egyet a vállamon - majd a sors eldönti, hogy mikor merre.

Nemzetközi magyarnak vallom magam, az otthonom a Föld. Rengeteg országba szeretnék még utazni, minél több emberen segíteni. 2007-ben szavazatok alapján beválasztottak az Ausztrál Fertilizációs Társaság vezetőségébe, aminek köszönhetően részt vehetek a törvények és tudományos irányzatok megalkotásában és tökéletesítésében, befolyásolva a jövőt, hogy minél jobb egészségügyi szolgáltatásokat nyújthassunk □j-Zélandon és Ausztráliában. Tudományos terveim még legalább 5-6 évig □j-Zéland mellett szólnak.

Ismerőseimnek szoktam mondani, hogy kevés nekem mindössze csak egy ország, legszívesebben négy darabra osztódnék és szétszóródnék a földön, és akkor sem lennék biztos benne, hogy képes lennék elérni mindazt amit szeretnék. A nemzetközi terveimet tekintve a hazatérés egyelőre nagyon messzinek látszik, az alagút végén mintha látni egy balatoni házat. Azt is elképzelem, hogy magyarságomat jövődombeli gyerekeim viszik tovább, netán ők lesznek azok akik majd hazaköltöznek helyettem. ■

Ekárt József (Jócó)
Clinical Embryologist,
SIRT Committee Member of Fertility Society of
Australia

KALAND(⊕\$) (+⊕R)TÚRA

Hoffmann Endre utijegyzetei

Sziasztok,

Fenghuang egy gyönyörű kis hegyi régies kínai falu, ott voltam néhány napot, megkóstoltam az 52 fokos rice wine-t elég ütős, másnapos élmény volt. Én voltam az egyetlen fehér pedig több százezres a hely, na mindegy... eléggé megnéznek.. szörnyű volt oda az út másfél nap busszal és csak 300km volt távolságban, rémes (4 átszállás busszal, egy taxi)... és két ázsiai nő között ültem aki folyamatosan hányt, nagyon durva volt a vége (az egyik a combomba kapaszkodott közben mert középen ült egy műanyag széke a folyosón)... teljesen áthatolhatatlan a vidék a buszvezetők pedig mint az állatok.

Egyre zavaróbb már retentő gusztustalan nép ez különben kenik a taknyukat a fejtámlába, nem dohányzó légkondis buszon rágyújtanak.. köpködnék a buszon, étteremben, még a templomban is, krákognak és bőfögnek, szívják a taknyukat. Nehezen elviselhető, szórják a szemetet ahol épp vannak, a tolakodásban sem ismernek tréfát. Végül nem ettem patkányt - nem bírtam a látványát, de most a meleg szója puding a kedvencem nejlonzacskóból... az békésebb. És megint találtam egy-két útítársat: egy kanadai-indiai faszit akinek különben kínai a származása. Talán az őseit keresi, de elég normális, övé volt az első angol szó az elmúlt három napban amit hallottam. Keservesen mennek a dolgok. Elvittek egy városba tegnap busszal kb. 15 óra buszozás után amit nem akartam, de oda vittek, senki nem beszélt angolul, nem tudták megmutatni hol vagyok és miért. És onnan nem jött busz ebbe a városkába szóval taxiznom is kellett.

A minap láttam egy kínai kisebbségek által összeállított ballett-akrobata-tánc show-t - az nagyon jó volt, érdekes volt látni a különböző kisebbségek szokásait, ruházatát. De az a tervem, elmegyek Szecsuanba (az mar Tibeti fennsík keleti oldala és onnan dél felé tartok Kunming felé (- ott már tibetiek élnek és a busz kb. 5000 m-en megy, tuti hideg lesz - legalább nem hiába cípelem a göncöket a 30 fokban). Remélem túléltem a fejfájást majd.

Azóta voltam Chonquinben (- ez a második főváros ami véletlen hadban áll a nép stratégiai helyzete miatt), ahol láttam egy nagyon menő és modern múzeumot, úttörő gyerekek látogatták vörös nyakkendőben. Eléggé erős a kommunista Magyarország vissza köszönő érzése a 80-as évekből. Aztán felültem a buszra és elvittek egy másik buszállomásra mint ahova mutattam a könyvből hogy akarok menni, mert a cuccom ott volt. Végre megkerült a megfelelő pályaudvar, erre felültem egy buszra Szecsuanba. A busz először a korábban említett másik pályaudvarra ment és ott várt egy órát mielőtt elindultunk. De itt vagyok, ez a lényeg.

Már két napja nem ettem, mert valószínű ételmérgezést kaptam. Ha egyszer az ember nem eszik "fried rice-t with vegies" ilyenek történnék. Szóval marad a fő táplálékom: a sült rizs innentől. Egyik vécéről a másikig próbálok eljutni, nem könnyű, közben buszoztam, vonatoztam és eljutottam Chengdu-ba. Ez Sichuan fővárosa ahol ma láttam az óriás pandákat a természetes élőhelyükön... Fantasztikus volt, és hatalmasak.

I went to Fenguang, which is a fantastic ancient little Chinese village, it looks like back in the Middle Ages. I was the only white person, otherwise it is only discovered by Chinese tourists. The road there was a disaster: we travelled for about 30 hours with 5 buses and one taxi for 25 hours. In the end 3 women were vomiting around me on the winding road: one on my right, and one on my left, who was hanging onto my thigh for support. I found it hard to tolerate the Chinese habits: the spitting, littering, burping among other things... trampling on each other in queues. ... I decided not to taste rat...

I met two new friends: one Chinese and one Indian Canadian, whose family comes from China. We had a day or two of fun before we parted. These were the first English words I had spoken in the last 3 days.

Things are very gruelling when it comes to travelling. Communication breaks down: the other day they took me to another city where I had to find accommodation for the night. Overall, making that 300 km meant about 15-20 hours on 5 different buses until I finally reached my destination.

I saw a fantastic minority Chinese show. It was very good with about 10 Chinese minorities performing from the region. My present plan is to head west and turn south around Litang on the border of Tibet. Hopefully the road will be open, (altitude will be about 5000m, we'll see how I can take it), then head down to Kunming. I am still recovering from a serious bout of food poisoning about 2 days ago. I haven't eaten anything, as I lose it all due to diarrhoea, I hope I will recover fast.

I went to Chongqing (the back-up capital city for war times) yesterday where I was in a lovely and very modern museum. I saw plenty of symbols of communism similar to Hungary in the 80s, like boy scouts the same as back home at the time. ... Then I tried to leave town - the bus took me to a different train station from where I meant to go. I was desperate, but then I got to the right one to pick up my stuff. So then I took the bus to Chengdu and what happened? - the bus went back to the first railway station to wait there for about an hour... Anyway I made it to Chengdu eventually in spite of the condition I am in. I am getting weaker with no food intake so I will stay a few days. Then off to the eastern Tibetan plateau at the border - it should be fun. Today I was in a giant panda sanctuary in Chengu, what fantastic lazy and big animals!

Our letter from Hungary comes from eminent historian, Professor Sándor Szakály, who, as part of 50th anniversary commemorations of the Hungarian Revolution in 2006, gave a series of lectures in Australia and New Zealand about the Hungarian Revolution and how it is seen today. Father of two, Sándor is a specialist in Hungarian political and military history and lectures at the Semmelweis University in Budapest. He is not affiliated to any political party, which makes his letter, "written in the third week of March when Hungary's political situation was still no better" all the more interesting.

The referendum a couple of weeks before Sándor wrote his letter saw a substantial majority of the 50% who voted come out against the recently introduced medical fees and soon to be introduced study fees. Yet, he says, there seem to be no noticeable changes in either internal or external politics... Sándor condemns the ruling Socialist Party for the way in which their decisions have been made: namely by Prime Minister Ferenc Gyurcsány and a tight knit group around him, and he predicts that the Socialists will try and provide a carrot of some sort – if there are any left – to woo voters. He reviles the Social Democrats – also suffering from internal turmoil – for their campaign to sell off all state assets, including the profitable ones, saying that the net result is barely noticed by the masses, while a select few have become very rich. The average pension is still only between NZ\$400 and NZ\$600 a month, while the average heating bill in Budapest over the winter months is NZ\$200 to NZ\$230...

An the occasion the 160th anniversary of the 1848 Revolution and War of Independence, Sándor points out that all the parties held their own commemorations placing their own interpretations on the "message" of March 15th.

The government of the day talks about reforms, but has much to learn from the real reform government of 1848. Sándor believes none of today's leaders come anywhere near the leading figures of 1848: Count István Széchenyi, Count Lajos Batthány, Lajos Kossuth, Ferenc Deák, Baron Miklós Wesselényi, or Baron József Eötvös, and that the aims of today's leaders are the opposite of the principles of equality fought for then.

Sándor believes those paying the price for the change of system since the fall of communism – the low-income earners, the pensioners and the students – are the very ones whom have been the supposed beneficiaries of reforms throughout the 20th

century. He believes change needs to happen at government level, that the government needs to lead by example and decrease the government apparatus: the size of parliament, amounts spent on communication, consultancy contracts, official cars, and the like. And while the savings may not be sufficient to ensure economic growth, people would see the example and be more willing to follow it □ for the good of the country.

... 2008. márciusának harmadik hetében, amikor a magyarországi politikai helyzet semmivel sem jobb, mint korábban volt.

Tisztelt Honfitársaim, kedves Barátaim □

□ Miért is vélem ezt □ Mert a 2008. március 9-ei népszavazást követően □ amely az ellenzékben politizáló FIDESZ és a vele partner politikai és civil szerveződések elsöprő sikerét hozta □ nem látszik érdemi változás a magyar bel- és külpolitika életben. Mára már szinte mindenki rájött arra, hogy egy ilyen népszavazás nem jelenti azt, hogy a hatalmon lévő politikai erők átadják a hatalmat az ellenzékben politizálóknak, azaz lemondjon a kormány és előrehozott választások legyenek, amelyek az ellenzék elsöprő győzelmét hozhatnák.

Egy ilyen siker a jövőbe mutató lehetőség a győztes oldalon állóknak és belső viták kikényszerítése a vesztesek számára. Vítákból pedig akad bőven. A Magyar Szocialista Pártban úgy t□nik a hatalomféltség még nem jutott arra a szintre, hogy Gyurcsány Ferenc miniszterelnök-pártelnök nélkül képzeljék el a jövőt, de addig már igen, hogy a párt elnöksége és választmányja, mi több a □mezei parlamenti képviselők□ is úgy vélik nekik is beleszólásuk kell, hogy legyen a jövőbeni döntésekbe. Azon döntésekbe, amelyek ez idáig többnyire Gyurcsány Ferenc és sz□kebb környezete □nem egy esetben rokon és baráti köre □által □hozattak□. S hogy mi lesz erősebb □ Gyaníthatóan a hatalom megtartásáért tett lépések, azaz kisebb engedmények, látványos bejelentések, amelyek a legnehezebb anyagi helyzetben élők számára mézes madzagot jelentenek, s tudjuk a kádári időkből származó mondás nem volt reménytelen és eredménytelen: □Elvtársak□ Még több mézet a madzagra □□ A kérdés már csak az, hogy van-e még méz és kinek a madzagjára jut □

A Szabaddemokraták Szövetsége következetes abban, hogy a □nemzeti mézes bödön□lehetőség

szert kiürüljön, de a méz ne a madzagra kerüljön. Ők az élharcosai a minden állami tulajdont eladni mozgalomnak. Nem azt, illetve csak azt, ami veszteséget okoz az államnak, hanem azt is, ami nem kevés nyereséget hoz. Stratégiai fontosságú állami vállaltokat, intézményeket, épületeket □

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az □gy eladott vállalatok, intézmények, vagyontárgyak nem tették könnyebbé az emberek életét és nem csökkentették érdemben az államadósságot sem. Néhányak életét szebbé és irigyeltté tették az eladások, milliárdos hasznot hozva a számukra.

S mint a világban mindenütt és mindig itt is a pénzről van szó, arról a pénzről, amely a magyarországi lakosság jelentős többségét kitevő nyugdíjasok számára általában havi 50-80 ezer forint (320-500 USD) közötti összeget jelent átlagosan. S hogy ez mire elegendő □ Budapestten egy távf□téses átlagos méret □ lakás havi f□tési számlája a téli időszakban □ a meleg□-szolgáltatást is magában foglalja az összeg □ 25-30 ezer forint. Lehet számolni □

A Szabaddemokraták Szövetségét belső bajok is - mint szinte valamennyi magyar politikai pártot □ □gyötrik□. Kiderült, hogy az előző évi elnökválasztások enyhén szólva is □csalásyanús□. Kóka János □ az SzDSZ-be alig valamivel a választás előtt belépett □ jelenlegi elnök és a vele szemben alulmaradt Fodor Gábor hajdan volt FIDESZ alapító és h□vei között zajlik a □háború□ legyen-e új választás vagy sem. Közben a valamikori liberális elvekről már senki sem beszél. Az eszdeészenben a múlt, már régmúlt.

Közben kitüntetési botrányok március 15-e kapcsán. A miniszterelnök még nem jogerősen, felfüggesztett szabadságvesztésre és pénzbüntetésre ítélt humoristát □ sz□nésznek nehezen merném nevezni □ Sas Józsefet terjesztett fel Kossuth díjra, majd megtudván az ítéletet kényszeredetten visszavonta azt. Sas József ugyanakkor sértődötten □követeli□ az elismerést □ Blaskó Péter szín □vész, ugyanakkor visszautas □ totta a számára oda ítélt Kossuth díjat, mondván Gyurcsány Ferencsel nem kíván még az átadás kapcsán sem találkozni, akit egyébként a nemzet számára elfogadhatatlan politikusként tart.

Közben külön ünnepelték a pártok 1848. március 15-e 160. évfordulóját, mindenki a saját szája □ze szerint interpretálva az egykori március 15-e üzenetét.

Szinte üres volt a Nemzeti Múzeum kertje, a mindenkori megemlékezések helysz□ne. A Parlament épülete előtti Kossuth teret szigorúan őrizték, hogy a közjogi méltóságok ott megjelenhessenek.

Demszky Gábor, Budapest főpolgármestere Március 15.-e téri, Petőfi Sándor szobránál tartott megemlékezésére csak motozás után lehetett bejutni a kordonok mögé.

A FIDESZ több tízezer főnyi jelenlévő előtt tartotta meg a nagygy□lését, míg a különböző radikális jobboldali csoportok rendezvényének egyike-másika kisebb zavargásokat eredményezett.

Ma ez a Húsvét előtti és alatti Magyarország képe, miközben a kormány a reformokról beszél, de tagjai gyaníthatóan nem néznek vissza a múltba és történelmi ismereteik is szerénynek mondhatók, mert ellenkező esetben tanulmányoznák 1848 márciusának előzményeit, a reformkori országgyűlések történetét. Az azokon elhangzott vitákból tanulhatnának és megérthetnék, hogy mit is jelent a reform.

A mai politikai életben elképzelhetetlen formátumú politikusok közöttük nem egy államférfiúi nagyság. Széchenyi István gróf, Batthyány Lajos gróf, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Wesselényi Miklós báró, Eötvös József báró a reformokat úgy képzelték el, hogy a kiváltságosok kiváltságainak megszüntetése, azok korlátozása járulhat hozzá a modern Magyarország felépítéséhez. Számomra úgy tűnik, ma fordítva gondolják ezt. Az uni. rendszerváltoztatás során megszerzett kiváltságok és vagyonok védelmében ízesnek

hitet a reformok mellett, amelyek árát azok fizetnék meg ismét, akik a 19. századi Magyarország történelme folyamán mindig is: azok, akik érdekében úgy mond, végrehajtanák, azaz a kisjövedelműek, a nyugdíjasok, a diákok.

A kérdés természetesen az, hogy ők mennyire hajlanának erre. A jelek szerint nem igazán. S lehet-e a népakarattal szemben reformálni? Lehet, de nem érdemes. S lehetne-e példát mutatni? Szerintem igen. Gy gondolom ha egyesek számára demagógnak is tűnne kevesebb pénzt az un. kormányzati kommunikációra kevesebb tanácsadói szerződést, kevesebb hivatali autót, kisebb országgyűlést és a sort lehetne folytatni.

S összejönne-e annyi pénz a megtakarításokból amennyi szükséges lenne a gazdasági előrelépéshez? Valószínűleg nem, de üzenet értéke lehetne mindezeknek, hiszen az emberek

azt láthatnák, előbb a saját s csak utána az ő nadrágszójuk meghúzását javasolják a politikai és gazdasági élet vezető szereplői (az elit kifejezést szándékosan nem használom, az kicsit többet jelent). Másét húzni pedig mindig könnyebb és támogathatóbb. Lehet, hogy meg kellene próbálni.

Nem tudom kedves Barátaim, milyennek is látszanak ezek a dolgok onnét a távolból, sok ezer kilométerre a szülőföldtől, Magyarországtól (is) gyanítom, hogy ott sem különbös a Hazáért (is) aggódóknak, hogy ott merre s hogyan visz az utunk, mert úgy vélem a köztünk lévő, sokszor áthidalhatatlannak tűnő távolság(ok) ellenére is közös a célunk: egy szebb, őszintébb, minden magyar számára élhető Magyarország. Ebben bízva és remélve kívánok mindenkinek minden jót itthonról, szívélyes baráti üdvözléssel:

Szakály Sándor
Budapest, 2008. március 24. ■

ÓPUSZTASZER

During a short visit to Hungary in September last year, I made a point of visiting Ópusztaszer in Csongrád county, approximately 25 kilometres north of Szeged. The township is the site of Hungary's National Historical Memorial Park dedicated to the remembrance of the Magyars who arrived in the Carpathian Basin in c. 896 AD.

In the township proper is a seven arrow "memorial" symbolising the original seven Magyar tribes that arrived during The Conquest. The Memorial Park is about 2 kilometres east of the township and occupies a large open air site with many buildings and features.

Apparently the first feature was established on the Memorial Park site in 1936 when the Árpád memorial column was erected. This followed an agreement between the Puszta Árpád Association and the landlord, Marquis Alphonse Charles Pallavicini, on a 99-year lease covering 16.8 hectares around the column in exchange for a couple of doves and a silver coin for each 'hold' (0.57 hectare). The Association planned to establish a full memorial site in what was named the National Árpád Grove, but World War II intervened! It wasn't until the 1970s that further development of the Memorial Park commenced.

The most famous and impressive sight at Ópusztaszer is a massive panoramic painting by Árpád Feszty (1856-1914) entitled "The Arrival of Hungarians". Panorama painting became popular in the 19th century and Feszty was motivated to paint one after seeing a huge painting of one of Napoleon's battles, during a visit to Paris in 1890.

His Hungarian panorama was created in 1892-4 and is 15 metres high and 120 metres in length. It was first displayed in Budapest in 1894 to commemorate the 1000th anniversary of The Conquest. Now it is displayed at Ópusztaszer in a purpose-built building, as a cyclorama.

We enter the building and start walking up a gentle spiral ramp (somewhat akin to a spiral staircase but with a gentle gradient and much wider). In the half light we don't know what to expect as sounds and noises begin. What are they - it's hard to tell? As we climb higher the noises grow louder and more diverse building to a cacophony. Suddenly we emerge into the light and are confronted with the classic snapshot of Festy's Árpád and his chieftains.

A commentary begins in dramatic Hungarian tones (a leaflet for the English speakers!) and we are invited to walk around in a very large 360 degree circle, progressively viewing the panorama in all its glory. We walk around the "inner edge" of the circle while the panorama faces us on the "outer edge" of the circle. Displayed in this way, the panorama has no start or finish but appears continuous.

One has to stop every few steps to focus on the new detail presented: noble chieftains; hordes of galloping horse archers; women and children in wagons; anxious local inhabitants filled with foreboding. And of course the evocative sounds of ten thousand animals and humans moving across the Great Plain. During WWII the panorama was seriously damaged but restored by Polish experts and opened for viewing at Ópusztaszer in time for the 1100th anniversary of The Conquest in 1994. The Panorama really has to be seen to be believed in the wonderful cyclorama setting at Ópusztaszer. *For anyone visiting the Szeged area, Ópusztaszer is a "must see".* ■

Further details and photos are available from the Memorial Park's website:
www.opusztaszer.com
Stephen Ladányi

Reneszánsz Év - 2008

Mátyás koronázásának 550. évfordulója alkalmából, valamint azért, mert ismét olyan korban élünk, ami alapjaiban változtatja meg világunkat, 2008 a **Reneszánsz Éve** Magyarországon.

A reneszánsz szó megújulást, újjászületést jelent: politikailag, társadalmilag és a kultúra megújulást Európában. A korszak kezdete Észak-Itáliához kötődik, ezért is szoktuk Firenzét a reneszánsz bölcsőjeként emlegetni. A korai reneszánsz legnagyobb alakjai Dante és Petrarca. Az utóbbi kezdte hirdetni a humanizmus eszméit. Kiemelkedő szobrászok, festők, építésszek és tudósok, pl. Leonardo da Vinci, Michelangelo, Sandro Botticelli művei szemet-lelket gyönyörködtető művészi élményben részesítenek bennünket. Hatalmas lendületet adott a fejlődésnek Kopernikusz és Gutenberg munkássága.

Hazánkba az első humanista gondolkodó Vitéz János volt, aki később igazságos királyunk - Mátyás - nevelője is volt. Első humanista költőnk Janus Pannonius volt, aki még latinul írta költeményeit. Őt követte a már magyar nyelven író Balassi Bálint. Magyarországon a reneszánsz Mátyás idején élte fénykorát. Ez nagy részben Aragóniai Beatrixnak, Mátyás második feleségének köszönhető. Ő hozatott a királyi udvarba itáliai festőket, szobrászokat, építésszeket és honosított meg kulturált szokásokat.

Mátyás jó neveltetésének köszönhetően tudott és szeretett olvasni, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint a több ezer darabot számláló könyvtára a Bibliotheca Corvina. Mint király és hadvezér jól irányította az országot, volt kitől tanulnia, hiszen édesapja az a Hunyadi János, akit törökverőként emleget az egész világ. A királyi palotákban Buda, Visegrád mozgalmas élet folyt. Rendszeresek voltak a lovagi játékok, külföldi vendégek, követték tiszteletére rendezett lakomák. Gyakran oldotta a várak lakóinak unalmát egy-egy vándor dalnok, mint pl. Tinódi Lantos Sebestyén, Bakfark Bálint.

Az idei évben sok rendezvény keretében emlékeznek meg Magyarországon erről a korszakról. Kiállításokat, különféle előadásokat tartanak meg. Minderről részletesen tájékozódhatnak a hivatalos honlapról: a www.reneszanszev.hu.

I. MÁTYÁS (1443 - 1490)

I. Mátyás Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet házasságából Kolozsváron született 1443. február 23-án. Gyermekkorát anyja felügyelete mellett töltötte, mert apját a háborúk, majd az ország kormányzata foglalta le. Mátyás neveltetésébe azonban apja is beleszólt. A katonáskodás elsajátítása mellett nagy hangsúlyt kapott nyelvek, valamint az akkori általános műveltség alapjainak az oktatása. A fiatal Hunyadi állítólag a

táborokban nőtt fel, jártas volt valamennyi katonai diszciplínában. Feltevések szerint Vitéz János is részt vett Mátyás szellemi pallérozásában. A tanárok eredményes munkát végeztek, Mátyás kitűnően megtanult latinul, beszélt németül és valamely szláv nyelven, valamint feltehetően románul is.

Mátyást 1458. január 24-én kiáltották ki királlyá. A fiatal uralkodó nehéz helyzetben vette át az országot. [Szent István koronája] III. Frigyes császár volt, a Felvidéken a cseh Giskra zsoldosai tanyáztak, a főurak igyekeztek beleszólni az ország kormányzásába. A fiatal király ügyes politizálással győzte le a problémákat, ebben számíthatott az egyház támogatására. Jelentős lépést jelentett, hogy 1463. július 19-én sikerült megegyeznie III. Frigyessel, aki 80 ezer forint fejében visszaadta a koronát és Sopron városát. A koronázásra 1464. március 24-én került sor.

Mátyás [hivatalos] uralkodását reformokkal kezdte. Személyi változtatásokat hajtott végre, olyan embereket helyezett bizalmi pozíciókba, mint Vitéz János, vagy Csezmicei János (Janus Pannonius). Intézkedései érintették a kancelláriát, a bíráskodást és a pénzügyeket. Ez utóbbinál a bevételek központi igazgatását igyekezett még hatékonyabbá tenni. A lépések végrehajtásában Ernusz János segítette, aki rendezte az ország anyagi helyzetét: a Magyar Királyság jövedelmei jelentős mértékben nőttek. A király hatalmi törekvései azonban többször ellenálláshoz vezettek. 1467-ben az erdélyiek, 1471-ben a főurak egy része helyezkedett szembe Mátyás politikájával.

2008 - Year of Renaissance in Hungary

2008 is the Year of Renaissance in Hungary. This year is the 550th anniversary of Matthias Corvinus' acceding to the throne of Hungary.

The year-long series of events commemorating the Year of Renaissance involving some 70 museums and galleries extends outside the borders of the country.

The programme includes, for example, the renovation of the "Studiolo", the former study of János Vitéz, - as a tribute to the Esztergom Archbishop, who was born exactly 600 years ago, as well as an exhibition (from 19 March) at the National Széchenyi Library, entitled "Star in the Raven's Shadow", the picting the times of János Vitéz and the dawn of Hungarian Renaissance.

The reconstruction of the statue of Matthias in Cluj-Napoca will be also finished this year; the work of János Fadrusz is being renovated in a joint Romanian-Hungarian project.

The Ministry of Education and Culture has instituted a plan, in the framework of the Year of Renaissance, according to which one percent of all investments financed by public money goes towards the patronage of contemporary fine art.

The Renaissance Project Office operating within the Ministry of Education and Culture, is the coordinating body overseeing and connecting the various initiatives. Apart from the arts, science has also received prominence with 40 million Forints being made available through competitions coordinated by the Balassi Bálint Institute.

The renaissance of the library has created possibilities for the development and renovation of libraries, archives, literary memorial houses and folklore museums, as well as projects to digitalise rural culture.

In addition to all the other programmes, opportunities have been created for young amateur musicians to make their mark.

Organisers believe the anniversary provides an opportunity to show people what renaissance means today - not just with the purpose of looking back at the upbeat Hungary of the 15th century leading the way in the field of arts, culture, society and economy, but in the hope that lessons can be learnt, ideas gleaned from Matthias' days for the renaissance of today.

CONSULAR

NEWS

KONZULI KÖZLEMÉNYEK

Az előző számban olvashatták, hogy tavaly december 5-én átadta térségünk új nagykövete, Csaba Gábor a megbízólevelét. Akkor sikerült feleségével, Edittel eljutni abba a négy városba, ahol szép számban vannak magyarok, Auckland-ban azonban kevés ott élő magyarral sikerült őket összehozni, de Wellington-ban, Christchurch-ben és Dunedin-ben többen élhettek a lehetőséggel.

Alig három hónappal később nagykövetünket ismét Wellingtonba rendelte a sors, amikor a Cluster Munitions konferencián képviselte hazánkat öt napon át. A konferencia befejeztével Christchurch-be indult, ahol szombaton, február 23-án felavatta Magyarország harmadik Új-Zélandban lévő konzulátusát. Kollár Judit újonnan kinevezett tiszteletbeli konzul fogadta a nagyköveturat és meghívott vendégeket. A körülbelül ötven vendég legtöbbször helyi magyar volt, de ott volt Szentirmay Klára Wellingtonban lévő tiszteletbeli konzul is, valamint Martin Holland, a Canterbury University európai tanácsék vezetője, és Peter Townsend, a Canterbury Chamber of Commerce vezérigazgatója.

A hivatalos program után sor került egy rövid műsorra, amit Gail Tóth énekesnő adott elő, egy-két ünnepi köszöntőre és utána egy finom magyar ebédre. Ezzel nyilvánosságra került az új konzulátus létezése. Judit a Nelson-tól délre fekvő területre felelős. Az elérhetősége a következő:

Kollár Judit, tiszteletbeli konzul
A Magyar Köztársaság Konzulátusa
P O Box 36-161, Merivale, Christchurch 8146
Tel: (03) 355-3281 vagy (03) 3555-789
E-mail: judy@aspiring.ac.nz

Readers no doubt recall learning in the previous issue that the new ambassador accredited to New Zealand, Gábor Csaba, presented his credentials in Wellington in early December last year. He and his wife, Edit, managed to visit the four cities where there are sizeable numbers of Hungarians, and while the chance to meet Auckland based Hungarians was limited, many were able to take advantage of the opportunity in Wellington, Christchurch and Dunedin.

Barely three months later we had the good fortune of a return visit by the Ambassador, when he came to represent Hungary at the Wellington Cluster Munitions Conference. Following the 5-day conference the Ambassador flew down to Christchurch to officially launch the third Consulate in New Zealand. Recently appointed Honorary Consul, Judit Kollár, hosted the Ambassador and invited guests. Most of the fifty or so guests were local Hungarians, but Klára Szentirmay, Honorary Consul from Wellington, Martin Holland, Director of the Centre for Research on Europe at Canterbury University and Peter Townsend, Chief Executive of the Canterbury Chamber of Commerce were also there.

Following the official part, there was a short cultural programme featuring the lovely singing of Gail Tóth, one or two celebratory toasts and finally a delicious Hungarian lunch.

With that, knowledge of the new Consulate's existence became public. Judit is responsible for everything south of Nelson. Her contact details are:

Judit Kollár, Honorary Consul
Consulate of the Republic of Hungary
P O Box 36-161, Merivale, Christchurch 8146
Tel: (03) 355-3281 or (03) 3555-789
Email: judy@aspiring.ac.nz

Mátyás aktív külpolitikát folytatott. Podjebrád György halála után a cseh trónt kívánta megszerezni, de a rendek nem támogatták elképzelését. A III. Frigyes császárhoz kezdettől fogva fűződő rossz viszony 1477-ben háborúban öltött testet és gyors ütemben elfoglalta egész Alsó-Ausztriát. 1485-ben elfoglalta Bécsnek büszke várát. A törökellenes hadjárataihoz a Szentszék kincstárától kapott jelentős anyagi forrásokat. Az oszmánok megtörésére indított katonai akciókban bizonyos óvatosság mutatható ki. Katonái csak ősszel vagy télen támadtak, amikor biztosak lehettek abban, hogy nem kerülnek szembe a főerőkkel. A király sok esetben nem használta ki az adandó alkalmakat, amelyeket a csehek és az osztrákok elleni is akadályoztak. Ugyanakkor 1476-ban több hónapos ostrom után elfoglalta Szabácsot, 1479-ben pedig a magyarok Kenyérmezőnél megsemmisítő vereséget mértek a Szászföldre betörő törökökre. Az állandóan fegyverben tartott, a köztudatban "Fekete seregnek" nevezett katonaság azonban rendkívül komoly összegeket emésztett fel.

Mátyás neveltetése következtében fogékony volt az olasz humanizmus iránt. A király jó szemmel nézte a magyarok itáliai tanulását, hivatalnokai és diplomatái jelentős része ebből a körből került ki. Az uralkodó 1476-ban kötött házasságot Aragóniai Beatrixszal, akivel kiváló humanisták érkeztek az országba. Mátyás elvárta tőlük, hogy hírnevét terjesszék, ebben a szellemben készültek a róla szóló munkák. A csillagászok között a németek és a lengyelek domináltak. Kísérletet tett a pozsonyi egyetem felállítására is, de terve nem valósult meg. A király legjelentősebb alkotásának a budai várban létesített Bibliotheca Corvina bizonyult. A kódexeket a legkiválóbb olasz könyvmásolók és díszítők készítették. A 2000-2500 kötetből napjainkra mintegy 170 maradt meg.

Mátyás 1490. április 6-án hunyt el. Halála váratlanul érte az országot, törvényes örököse nem volt. Egy 16. századi oklevél hátlapján található bejegyzés jól mutatja a király iránt érzett tiszteletet: "Meg holt matias király s el költ az Igazsagh." Alakját a népmesék világa is megőrizte. ■

[Forrás: www.reneszanszev.hu]

Ma is aktuális a Húsvét üzenete. A modern világban is szükségünk van arra a kitre, hogy van élet a halál után. Jézus feltámadása megerősíti ezt a hitet és reményt ad a holnapra.

The message of Easter is as valid today as it ever was. We all need to believe that there is life after death. Jesus' resurrection reinforces faith and gives us hope.

Jacopo da Todi

THE SORROWFUL MOTHER WAS STANDING

At the Cross her station keeping,
stood the mournful Mother weeping,
close to Jesus to the last.
Through her heart, His sorrow sharing,
all His bitter anguish bearing,
now at length the sword has passed.

O how sad and sore distressed
was that Mother, highly blest
of the sole-begotten One.
Christ above in torment hangs,
she beneath beholds the pangs
of her dying glorious Son.

Is there one who would not weep,
whelmed in miseries so deep,
Christ's dear Mother to behold
Can the human heart refrain
from partaking in her pain,
in that Mother's pain untold

For the sins of His own nation,
She saw Jesus wracked with torment,
All with scourges rent:
She beheld her tender Child,
Saw Him hang in desolation,
Till His spirit forth He sent.

O thou Mother fount of love
Touch my spirit from above,
make my heart with thine accord:
Make me feel as thou hast felt
make my soul to glow and melt
with the love of Christ my Lord.

Holy Mother pierce me through,
in my heart each wound renew
of my Saviour crucified:
Let me share with thee His pain,
who for all my sins was slain,
who for me in torments died.

Let me mingle tears with thee,
mourning Him who mourned for me,
all the days that I may live:
By the Cross with thee to stay,
there with thee to weep and pray,
is all I ask of thee to give.

Virgin of all virgins blest
Listen to my fond request:
let me share thy grief divine
Let me, to my latest breath,
in my body bear the death
of that dying Son of thine.

Wounded with His every wound,
steep my soul till it hath swooned,
in His very Blood away
Be to me, O Virgin, nigh,
lest in flames I burn and die,
in His awful Judgment Day.

Christ, when Thou shalt call me hence,
by Thy Mother my defence,
by Thy Cross my victory
When my body dies,
let my soul be granted
the glory of Paradise. Amen.

[trans. Anon.]

Jacopo da Todi

HIMNUSZ A FÁJDALMAS ANYÁRÓL

Állt az anya keservében
sívva a kereszt tövében,
melyen függött szent Fia,
kinek megtört s jajjal-tellett
lelkét kemény kardnak kellett
kínzón általjárnia.

Óh mily búsan, sujtva állt ott
amaz asszonyok-közt-áldott,
ki Téged szült, Egyszülött
Mily nagy gyásza volt sívása
mikor látta szent Fiát a
szívtépő kínok között

Van-e oly szem, mely nem sína
Krisztus anyjával s e kínra
hidegen pillantana
aki könnyek nélkül nézze,
hogy mer a szenvedésbe
fia mellett az anya

Látta Jézust, hogy fajtája
vétkéért mit vett magára
és korbáccsal vereték.
S látta édes fiát végül
haldokolni vigasz nélkül,
míg kiadta életét.

Kútja égi szeretetnek,
engedd éreznem sebednek
mérgét: hadd sírjak veled
Engedd, hogy a szívem égjen
Krisztus isten szerelmében,
s ő szeressen engemet

Óh szentséges anya, tedd meg,
a Keresztrefeszítettnek
nyomd szívembe sebeit
Oszd meg, kérem, kínját vélem,
kinek érdem nélkül értem
tetszett annyit tenni itt

Jámborul hadd sírjak veled
és szenvedjek mégcsak élek
Avval, ki keresztre szállt
Álljak a kereszt tövében
Szívem szíved keservében
társad lenni úgy sovárg

Szűzek szűze Légy szívedben
hozzám jó és nem kegyetlen
Oszd meg vélem könnyedet
Add hogy sírván Krisztus sírján
sebeit szívembe ténám
s bánatodban részt vegyek

Fiad sebe sebesítsen
Szent keresztje részegítsen
és vérének itala.
hogy pokol tűzén ne égjek
S az élet napján, kérlek,
te légy védőm, Szűzanya

Ha majd el kell mennem innen,
engedj győzelemre mennem
anyád által, Krisztusom
És ha testem meghal, adjad
hogy lelkem dicsón fogadja
a pálmás paradicsom

[Babits Mihály fordítása]

Magyarországon 1928-ban a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt tartotta az első Anyák napja ünnepet, a májusi Mária-tisztelet hagyományával összekapcsolva. 1928-ban már miniszteri rendelet sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé az Anyák napját.

*Minden kedves édesanyának,
nagyamamának és dédi mamának
hálával és szeretettel kívánunk
boldog Anyák napját!*

The first Mother's Day commemoration in Hungary was held in 1928 by the Hungarian Youth Red Cross in conjunction with traditional worshipping of St Mary. Mother's Day became an official part of the school calendar by decree in 1928.

*We wish every mother, grandmother
and great grandmother a
very happy Mother's Day!*

MOTHER'S LOVE

There is no love, like a mother's love,
no stronger bond on earth...
like the precious bond that comes from
God,
to a mother, when she gives birth.

A mother's love is forever strong,
never changing for all time...
and when her children need her most,
a mother's love will shine.

God bless these special mothers,
God bless them every one...
for all the tears and heartache,
and for the special work they've done.

When her days on earth are over,
a mother's love lives on...
through many generations,
with God's blessings on each one.

Be thankful for our mothers,
for they love with a higher love...
from the power God has given,
and the strength from up above.

Anonymous

Devecsery László:

ÁTVÁLTOZÁSOK ÉDESANYÁK KÖSZÖNTÉSE

Édesanyám, harmat voltam:
selyem rétre le is hulltam.
Virágokat nevelgettem,
hogy ezután néked szedjem.
Harmat cseppje, eső szála,
könnyű fényt vont a szírmára.

Bokrétámat megkötöttem:
hímes csokor nőtt kezemben.
Virágos most a mi házuk,
anyák napján meg kell állnunk!
Meg kell állnunk, megpihennünk,
édesanyánk ünnepelnünk!

Anyák napján, édesanyám:
ölelésed az én tanyám.
Az én tanyám: menedékem,
hozzád vezet boldog léptem.
Örömkönnék a szemedben...
Én ezért most, mondd, mit tettem?

Könnyeidet nem hagyom:
gyorsan szélé változom!
Langyos szélből, arany ágából:
törülköző napsugárból.
Felszáritom könnyeidet,
arcodon csak mosoly lehet!

Mindig, mint a mai napon:
vígság legyen asztalodon!
Zenét hozol tenyeremben,
patak csobog énekemben.

Legszebb éjjel leszek álmod,
ahogy titokban kívánod:
kűnn a mezőn csikó szalad,
a patakban aranyhalak.

A kötényed csuda jószág,
onnan hallok fecske nótát:

Le leszáll a füstí fecske
édesanyám kötényébe.

Nem tapaszt ő vízzel, sárral,
elégedett e szállással.

Hajnalunkkal együtt ébred,
Nap szól néki: fénye ének.

Le leszáll a füstí fecske
édesanyám kötényébe:

onnan indul messze messze,
várja majd a kötény fészek,
új tavasszal visszatérhet!

A kötényed csuda jószág:
ezer titkot rejteget,
szemedből a meleg jóság
el is ringat engemet.

Kötényedből aranyalma
kelteget majd egy új napra.

Tart az álom, tart az éjjel:
a titkodat elmesélem.

Ézüst holdat, arany napot,
éjjel égről gyöngy csillagot,
Tejútról a fénylő csendet,
szemeidbe elrejtetted.

Kötényedből aranyalma:
kelteget most az új napra.
Szép, s jó reggelt, édesanyám:
mindig mindig vigyázz reám!

Hogyha reám te vigyázol:
nyugodt lehet minden álmod.
Minden napon, minden éjen:
szereteted elkísérjen!

Szeretetem elkísérjen:
minden napon, minden éjen!
Átváltozom, csoda leszek,
minden varázst érted teszlek!

Napraforgó fényre fordul,
én tehozzád szólhatok:
Édesanyám! Hozok néked
messzi égről csillagot.

Ám, ha őket el nem érem,
a szemedet keresem,
belenézek és megértem:
mily nagy kincs vagy énnekem.

Fénylőbb, szebb a csillagoknál,
minden égi ragyogásnál
az, amit én tőled kaptam,
e szépséges nagy titok:

HOGY A GYERMEKED VAGYOK!

Gyöngyös Imre

Anyám

Látod már egyre nehezebb,
látod már egyre terhebb lesz,
ha hozzáérek itt veled
be nem gyógyuló életemhez.

De mormollak és mondalak,
toporgok benned, mint az árok
bűvő sarában megragadt
halott kórók, kopott virágok.

Bő minden rajtam ... és kopott
egem alá befűj az őszi,
dermesztő szél. – És nem fogok
halálotdba sem belenőni.

Csak állok – rossz, komisz kölyök –
foszló szavak közt, térdig sárban.
Felhajtalak, mert száll a köd,
s begombollak, hogy meg ne fázzam.

EGÉSZSÉGTAN

NÉPI GYÓGYÁSZAT – TERMÉSZETGYÓGYÁSZAT

BERNÁD ILONA

CSONTÉPÍTÉS TERMÉSZETES MÓDON

Our expert in folk-healing and holistic medicine, Ilona Bernád, looks at an ailment that predominantly affects men and women approaching menopause: osteoporosis. She places importance on prevention, recommending that a diet rich in phosphorus, magnesium, calcium and vitamin D is the answer. Seeds such as poppy seed, walnut, pumpkin seeds, dairy products, raw fruit and vegetables and eggshell powder all help to prevent osteoporosis, as does vitamin D obtained from the sun.

Ilona quotes the observations of a colleague of hers based in Germany, who studied the bones of some bodies in the local cemetery, concluding that a diet consistently rich in poppy seed was the major factor in their bones being 20 years younger than their actual age at death.

The ratio of calcium to phosphorus at 2:1 is very important for the body's metabolism, because without sufficient calcium coming into the body, the body will find it elsewhere, specifically in the bones... Ilona points out that it is particularly important to watch the diet of our children. The sweet foods that children gravitate to are gobblers of calcium.

Folytatjuk sorozatunkat a nők és férfiak, főleg a változókoriak egyik népbetegségével, a **csonttritkulással**. Nagyon fontos tudnunk, hogy a megelőzése a fontos, mert a folyamatot csak megállítani lehet.

A női egészségéről és betegségekről szóló fejezetben említettem, hogy a gyógynövényekből, gyógyélelmiszerekből származó növényi hormonok, a fitoszterolok megelőzik a csonttritkulást. Továbbá, foszforban, magnéziumban, kalciumban, D vitaminban gazdag étrend ajánlott (olajos magvak: mák, dió, tökmag, tejtermékek, nyers, élő zöldségek, gyümölcsök, tojáshejpor). Azért, hogy a D vitamin a csontokba beépüljön, napfény is szükséges. Ezt segíti a rendszeres mozgás, a mirigyműködés aktiválása vér-, nyirok-, bélrendszer, máj tisztító-kúrákkal (melyeket a

tisztító-kúrák fejezetben írtam le), valamint hagymafélékkel, mézzel, gyógynövényteák fogyasztásával, meditációval, légző-gyakorlatokkal (a stresszoldás fejezetben volt szó róla). Mindezek segítenek fiatalnak, egészségesnek maradni.

A mák - ebből a szempontból - jótékony hatásáról így számol be orvosom ismerősöm Németországból: "Egy magyarországi falu temetőjében ásatásokat végeztek - hogy mi volt erre az alkalom, már nem emlékszem, és a kiásott csontokat megvizsgálva megállapították, hogy a csontok nem az életkoruk feleltek meg, - 60-70 éves csontvázak állaga a 40 évesek feleltek meg. Ezek után kezdték vizsgálni a falu régi étkezési szokásait, és ennek kapcsán kiderült, hogy minden családban rendszeresen fogyasztottak tésztát. Karácsonykor sütöttek annyi mákos tekercset, hogy eltéve húsvétig fogyasztottak belőle naponta, majd húsvétkor újból sütöttek egy adagot. Hidegben tartották a tisztaszobában. Naponta egy-két szeletet ettek. A vizsgálatot végzők egybehangzó véleménye szerint a mákban olyan nyomelemek vannak, amelyek megakadályozzák a csonttritkulást. Talán bor vagy mangán - ezek a legfontosabbak mint nyomelemek. Hogy ebben mekkora szerepe volt a helyi talaj adottságoknak - nem tudom, de valószínűnek tartom.

Amiről nem szólt az írás, hogy a régi falusi lakosság eleve egészségesebben élt, sokat mozgott, napfényben - így természetes D vitaminban is része volt. De mindezek ellenére feltűnő volt az eltérés a más vidékek lakosságához viszonyítva. Nem tudom megítélni, mennyire vonatkoztatható csak erre az egy aspektusra - de emlékszem, hogy annak idején egy kissé „után mentem” és kerestem máshol is hasonló utalásokat. Nem elhanyagolandó tény, hogy régen a savasodás sem volt olyan nagy mértékű mint most, 100-150 éve a hús fogyasztás is sokkal kisebb volt, ennek is nagy szerepe van a mostani olyan nagyon elterjedt csonttritkulás kóroktanában.

Egy más tanulmányban olvastam, Amerikára és Nyugat-Európára vonatkozóan, hogy ijesztően megnőtt a csonttritkulás előfordulása a fiatalabb férfiak között - ami régebben majdnem ismeretlen volt. Az a következtetése a tanulmánynak, hogy a túlzott foszfortartalmú ital

fogyasztás a fiatal férfiaknál a magas foszfor tartalma által lebontja a kalciumot - ez egy teljesen új kori jelenség. Ezt mindenképpen ki kellene emelni, most, amikor az ilyen tartalmú italok Kelet-Európába is annyira betörték." (Köln)

Török Szilveszter professzor, természetgyógyász megerősíti ezt a közlést. A csonttritkulást táplálkozási oldalról a rossz mész(kalcium)-foszfor arány idézi elő. 2:1 arány kellene legyen. A foszforfelesleg csak a mészhez kötötten tud távozni a széklettel. Hogyha a táplálékban nincs elegendő mennyiség kalcium, akkor a csontokban lévő kalciumot mozgósítja.

Vigyázzunk gyermekeinkre is, mert az ipari cukrot tartalmazó élelmiszerek, az édességek nagy kalciumrablók. Egészséges, természetes édesítőszereink a méz és kismértékben a barnacukor.

A természetes csontépítés egyik módja a tojáshejpor kúraszer fogyasztása, mely által sok kalciumhoz juthatunk. A következőképpen készíthjük el:

Lehetőleg házi tojásokat szerezzünk be. A tojásokat fertőtlenítsük (Neomagnolios vízben). Felhasználás után a belső hátyát távolítsuk el. Szárítsuk meg a tojást naponta vagy tepsiben sütőben. Kávédarálóban törjük porrá, és jól záródó üvegben tároljuk.

A napi adag: háromszor egy késhegynyi mennyiségtől háromszor egy kávékanálnyiig terjed.

A tojáshejport belevegyíthetjük kefirbe, joghurtba, levesbe, savanyított káposzta levébe. Azért, hogy könnyebben felszívódjon citromlevet is csepegtethetünk rá.

Bibliográfia: Dr. Bedő Károly: Csontbarát étrend Budapest, 1998, Prof. dr. Török Szilveszter: Csonttritkulás és a foszfortartalmú italok, In. Természetgyógyász magazin 1999, V. szám, 60. old., Fókuszban a csonttritkulás (összeállítás) In. Új elixír magazin 2002. I. szám, 5-15. old. ■

FELKÉRÉS

Bernád Ilona *Lélekföld (Kelet-Mongólia, Tibet)* című könyve megjelentetésének a támogatására

„A Hun Múzeumnál vagyunk. A bejáratnál csodaszarvas, a főépület tetőzetén aranyló turulmadarak fogadnak. Büszkeséget és örömet érzünk. Mondavilágunk szerint az Árpád-ház ősanját turulmadár ejtette teherbe. A környező téren egykori hun faépitmények, őrtornyok ácsolt szerkezetének betonutánezatai. A múzeum kertjében van Huhanjé hun főkirály és felesége, a híres kínai szépség Zhao Jun (Csao Csün) hercegnő szobra. A tarkán fejfedőjén turulmadár, akárcsak az ordosi koronán.”

(Idézet a könyvből)

TISZTELT OLVASÓ!

A Magyar Szó felvállalta Bernád Ilona rendkívül értékes, közel kétszáz gyönyörű fotóval illusztrált könyvét, ám támogatni csak erkölcsiekben tudja, anyagi lehetősége erre nincs. A könyv kiadásához eredetileg beígért forrást váratlan okok miatt visszavonták.

Tisztelettel kérjük, amennyiben anyagi lehetőségük megengedi, járuljanak hozzá e Kőrösi Csoma Sándor emlékéért, vágyainak földjét idéző, bemutatató rendkívül értékes könyv megjelentetéséhez.

Támogatásuk szándékát kérjük jelezzék a Szerkesztőségnél, ahonnan az össze-gyűjtött pénzeket átutaljuk.

Támogatását Bernád Ilona nevében is előre is köszönjük!

Tisztelettel:
a Szerkesztőség

Wass Albert

VÉREN VETT ORSZÁG

Egy ország van a lelkünk mélyén,
más országokkal nem határos.

Úgy épült fel a szívünk vérén
sok könny falu, sok bánat város.

Egy ország van a lelkünk mélyén,
úgy építgetjük napról napra.
Csalódás házak gond falakból,
keserűség a tető rajta.

Véren vett ország ez az ország,
önnön vérünket adjuk érte,
s addig fog bennünk egyre nőni,
amíg telik még könnyre, vére.

Amíg, hogy fa édig ne nőjön:
alkony vigyáz a napsugárra.
Míg minden este gyűjtött mécses
koromba fullad éjfél tájra.

Egy ország van a lelkünk mélyén:
más országokkal nem határos.
Véren vett ország ez az ország,
nagyon ködös és nagyon sáros.

SZÉKELY HIMNUSZ

Szöveg: Csanády György Zene: Mihalik Kálmán
1921.

Andante maestoso

A. Ki tud-ja mer-re, mer-re visz a vég-zet,
B. Ki tud-ja mer-re, mer-re visz a vég-zet,

Gö-rön-gyös út-on ső-tét éj-je-len.
Gö-rön-gyös út-on ső-tét éj-je-len.

Se-gítsd még-egy-szer győ-ze-lem-re né-ped
Ve-zesd még-egy-szer győ-ze-lem-re né-ped

Csa-ba ki-rály a csil-lag-ös-vé-nyen.
Csa-ba ki-rály - fi csil-lag-ös-vé-nyen.

Ma-rok-nyi szé-kely por-lik, mint a szik-la
Ma-rok-nyi szé - kely por-lik, mint a szik - la

Né-pek har-cá - tól zaj-ló ten-ge-ren,
Né-pek har-cá - nak zaj-ló ten-ge-rén,

Fe-jünk az ár e - zer-szer el-bo-rít-ja
Fe-jünk az ár jaj, száz-szor el-bo - rit - ja

Ne hagyd el Er-délyt, Er-délyt, Is-te-nem!
Ne hagyd el-vesz - ni Er-délyt, Is-te - nünk!

SZÉKELY ANTHEM

Who knows where destiny will lead us
On this rough road and dark night.
Lead your people once again to victory,
Csaba, Prince Royal, on a heavenly path.

Our ancestors crumble to dust
Through these wars of nations, as cliffs on rough
seas.
The flood is upon us, oh, overwhelming us a hundred
fold,
Lord, don't let us lose Transylvania!

As long as we live, Hungarian Nation,
Our spirit shall not be broken;
Wherever we are born, whatever corner of the earth,
Whether our fate be good, or cruel.

Such sorrowful a past our millennia of misfortune,
The ravages of Tatars and Turks, and Austrian yoke.
Let us inherit our nation, the land of the Székely,
In a free fatherland, to live in happiness.

- translated by László Szelecki

The anthem was written by György Csanády (1895-1952) in
1921, one year after the Treaty of Trianon and the transfer of
Transylvania from Hungary to Romania.
It was composed by Kálmán Mihalik.
The first public performance was in 1922.

SZEGEDY KRISZTINA

M A G Y A R K O N Y H A

Gundel és Náncsi Néni

Pár éve remek vacsorán vettem részt Chicago egy elegáns szállodájában.

Az első fogás körül járhattunk, a szimpatikus pincér töltötte a bort és megkérdezte, honnan jöttünk. Amikor megtudta, hogy magyar vagyok, bemutatkozott, és kijelentette, hogy a magyar konyha a legjobb a világon. Asztaltársam, aki, bár magyar-rajongó, mégis meglepődött ettől a meglehetősen túlzó bóktól. Nem csodálkoztam ezen, tudván, hogy talán az egyetlen magyar étel egy, egyébként elég tisztehető gulyás volt, amit egyszer egy útszéli kisvendéglőben fogyasztotunk el.

Kelly, a kedves pincér viszont folytatta, engem, egészen zavarba hozva: - Igen, így van, én jól tudom. Több évig dolgoztam Magyarországon, különféle éttermekben, megköstölhattam a remek fogásokat. Megköszöntem a dicsértet, büszkeség töltött el. Szerénytelenül bár, de azt gondoltam, Kellynek, igaza volt.

Leányom, aki az elmúlt évben a londoni Világcserkész Dzssembori Magyar Csárdájában dolgozott, mint konyhás, szintén arról számolt be, hogy rendkívül népszerűek voltak a magyar ételek: a lángos, a palacsinta, a gulyás, a pörkölt. Egy amerikai öregcserkész mindennap náluk evett, kijelentvén, hogy miért menne máshova, ha megtalálta a tökéleteset!

Nos, úgy tünik az amerikaiak körében népszerűek az ételeink!

Mindenesetre különleges adomány a magyar étel. Gazdag kincstárában fellelhetjük a római, az ázsiai, a szláv, a török, az osztrák, a zsidó konyha ízeit és mégis egyedi karakterrel bíró Egyediségét, a remek alapanyagok, az ételkészítés rendje, sajátos módja, folyamata és az ételek találása együttesen teszik.

Jómagam azt gondolom, a magyar konyha egészséges, alapanyag felhasználásában alkalmazkodik az évszakok váltakozásaihoz, jól ismeri a heti étrend fontosságát, az étkezés változatosságát. A magyar konyha ugyanakkor jelképe az emberi együttlétnek.

A magyarok a világon legjobban ismert étele, a gulyás is, közösségi étel. Magán viseli a magyar pusztá vad, barbár jellegét, amelyet kereszténységünkben is megőriztünk.

A gulyás-főzés, klasszikus társasági program, a gulyás temberes étel, legjobb, ha nyílt tizen, férfiak főzik, az asszonyok csak segédkeznek. Meggyúriák hozzá a csipetkét, megfőzik a túros csuszát, megsütik a túros, lekváros buktát, hisz a leves után is enni kell még valamit!

A gulyás-ebéd fogyasztását pálinkával kell kezdeni, igazi, magyar vörösbort kell hozzá inni. A vendéget szívesen kell fogadni és kiálni, amíg csak bírja!

Jó ételt szeretünk mi, izés, változatos ételt. Halat, vadat, s mi jó falat, szem-szájnak ingere!

Mára, az ételkészítés kissé átalakult, a hagyományos ételeket is könnyebb alapanyagokból főzzük, a bio-élelmiszerek fogyasztása is egyre népszerűbb hazánkban. Gulyást főzhetünk már szürke-marhából is, ami egyszerűen fantasztikus.

A vendéglátás nagy hagyomány Magyarországon. Történelmi hagyomány, hogy az idegeneket jó szívet fogadjuk, mindennel ellássuk. Irodalmunk is jól tükrözi ezt. Különös része kultúránknak a szakácskönyvírás. Legendás szakácsnőnk Vízváry Mariska, a szíriésznő, de aki csak jól akar főzni, az válassza Horváth Ilonát, akinek szakácskönyvei megadják az alapot. Nagy a választék művészeink, televíziós kedvenceink szakácskönyveiből is.

* * *

Sajnos, a nagy távolság miatt, én nem kiálthatom meg a Kedves Olvasókat saját konyhám hagyományos kedvenceivel, például tavaszi zöldborsó levessel, töltött karalábéval, töltött paprikával, behúzott karajjal, fasíttával, tökfőzeléssel, lecsóval, vadassal, brassóival, harcsapaprikással, rizsfelfújttal, vargabélessel! Finomak, igaz-e!

Így, javasolom, látogassunk el két tipikusan magyar vendéglőbe, ahol csodás az étel és garantáltan jó a kiszolgálás is: menjünk a Gundelbe és Náncsi Nénihez!

A Gundel, a volt Wampetics Budapest és Magyarország legendás étterme. A Gundel, a Hősök tere és az Állatkert tőzsomszédságában

mindent tud az elegáns vendéglátásról. A Gundel, a Klasszikus Klasszikusan magyar, bár alapítója a bajor származású Gundel Károly volt. Hölgyek, tessék, bátran kiöltözni! Urak, vigyázat! Az öltöny itt, kötelező! (Viszont, akinél nincs, annak adnak fekete zakót, de a rövidnadrág kizárt.)

Ez az étterem, 2006-ban a világ első tíz étterme között szerepelt. Saját borai vannak és a vasárnapi családi ebédetől a legelegánsabb esküvőkön, fogadásokon keresztül a csak kettesben vacsoráig mindenre van kiálata.

Az épület rendkívüli, a falakat a Gundel győtemény csodálatos darabjai ékesítik, melyek között megtalálhatók Munkácsy, Rippl-Rónai, Burghardt, Aba-Novák és Gulácsy festményei is. A nagy termekben az Erzsébet királyné teremben és a hozzá csatlakozó Andrassy teremben bálakat, fogadásokat rendeznek. Ezekon felül számos különterem is a vendégek rendelkezésére áll.

A teríték Zsolnay és ezüst! A zene kellemes, andalító, magyar!

Lakatos György, külföldön is elismert primás és zenekara szórakoztatja az asztaltársaságokat.

Az ételek közül bizton a kiváló deszsert, a Gundel-palacsinta a legismertebb, de más ételkültemények is szerepelnek a Gundel menüsorán.

A Gundelbe foglalni kell!

Viszont, foglalni kell Náncsi Nénihez is, mert mindig tömve van!

Ide, nem kell kiöltözni, jobb, ha kényelmes, könnyű öltözékben megyünk, mert garantáltan sokat és jót fogunk enni!

A Náncsi Néni története érdekes és kedves, igazi sikertörténet. Schadler Frigyes, a vendéglőtulajdonos, Náncsi nevű nagymamájának állított emléket azzal, hogy ezt a bájos kicsi helyet megnyitotta. Az étterme filozófiája is az, hogy mindenki érezze magát otthon náluk, mint a nagymama konyhájában.

A Micheline Guide Bib Gourmand ajánlását élvező kisvendéglő kertjében nyáron hangos a madárdal, viszont, sok más, remek fogás mellett, a túrógombóc télen-nyáron is óriási!

Lépjének be kérem, és fogyasszanak! Jó étvágyat kívánok a Magyar Szó Minden Kedves Olvasójának!

www.gundel.hu
www.nancsineni.hu

Hungarian Cuisine

- KRISZTINA SZEGEDY

THE GUNDEL AND NÁNCSI NÉNI RESTAURANTS

I attended an illustrious dinner in an elegant Chicago-hotel a few years ago.

Our friendly waiter, Kelly, was pouring the wine into our glasses and he enquired about our countries of origin. His reaction to my answer that I was from Hungary was very surprising: according to Kelly, Hungarian food is "the best in the world". My partner was even more surprised by such an exaggerated compliment, even though the goulash soup we had once eaten together in a small pub had made him a Hungarian addict. Kelly continued to further explain about his stay in Hungary, during which time he had worked for several restaurants and had had opportunity to taste a variety of unique Hungarian foods.

□ I think Kelly was right.

My daughter had a similar experience working at the Magyar Csárda at the World Scout Jamboree in London last year. Scouts attending the great event from all over the world very much enjoyed tasting the lángos, palacsinta, pörkölt and the goulash. An old scout from the States had his lunch there each and every day. He said he had found the perfect food and wanted to stick with it.

Certainly, Hungarian food is special. It combines historical traditions of Roman, Asian, Slavic, Turkish, Austrian and Hebrew cuisines still keeping its own characteristic tastes. Cooking with fine and flavoursome meats, vegetables and fruits, and the actual process of cooking and the ways of serving food all together create Hungarian cuisine's specific character.

Hungarian cuisine is healthy□it follows the bio-rhythm of the seasons of the year and knows well the importance of the weekly menu and variety in foods. At the same time the Hungarian cuisine is a symbol of family and social life.

Goulash is not necessarily the best, but certainly the best known Hungarian dish. Goulash is the soup of the pagan Magyars Christianised by their first King, King Stephen.

Goulash cooking is a traditional summer activity. It should be done in the good company of family and friends. Traditionally, it is best if it is cooked by the men folk. Meantime women also have their work cut out for them with the homemade pasta (csipetke) and with cooking and baking dishes to be consumed after the "soup"□like the túróscsusza and bukta. Eating these after gulyás is a must.

The goulash lunch starts with a pálinka (Hungarian fruit brandy), which acts as a digestive and should be followed by good Hungarian red wines. Guests are warmly welcomed and served with the utmost attention.

Hungarian people like food that is tasty and varied.

Recently, cooking in Hungary has changed a bit. Hungarians prepare more light dishes and organic food is becoming more and more popular. Such is the goulash made from the Hungarian breed of cattle, the Szürkemarha, which has become famous for its taste.

Hungarian Kitchen Measurement Guide

Bögre: mug

Csapott evőkanál: a "slapped" tablespoon, meaning the part of the ingredient above the brim of the spoon should be removed.

Csésze: cup

Csipet: pinch

Csomag: packet

Csomó: bunch

Darab: piece

Diónyi: size of an average walnut

Evőkanál: tablespoon

Kávéskanál: coffee spoon

Késfok: a thickness of two millimetres, used as a reference in recipes for dough

Késhegynyi: literally "knife-tip," meaning "pinch"

Kiskanál: small spoon

Marok: handful

Mokkáskanál: literally "mocha spoon," a very small spoon

Púpozott evőkanál: "heaped" tablespoon, meaning what stays in the spoon after scooping into the ingredient

Szem: "piece," as in a piece of whole peppercorn

Tábla: bar

Teáskanál: teaspoon

Tojásnyi: size of an average egg

Hospitality is one of Hungary's great traditions. This is well reflected in our literature. Writing cook books is very popular too, mainly among artists. The pioneer cookbook writer was, Mariska Vizváry, a great actress at the Hungarian National Theatre last century. For those, young and old, who simply want to learn "how to cook Hungarian" they are best advised to buy one of Ilona Horváth's several cookbooks.

* * *

Situated beside the Budapest Zoo in a famous old building, the Gundel is Budapest's "restaurant of restaurants"□ It is characteristically Hungarian in spite of being established by a Bavarian by the name of Johann Gundel in the 19th century. In 2006 the Gundel was named as one of the top 10 restaurants in the world. It has its own wines.

It caters for the entire spectrum of customers ranging from families for Sunday lunches to the most elegant wedding receptions or intimate twosomes.

The building itself is unique. The renowned Queen Elisabeth and Andrassy halls host balls and receptions, while the smaller rooms cater for more intimate events. Paintings from the Gundel Art Collection, including Munkácsy, Rippl-Rónai, Burghardt, Aba-Novák and Gulácsy decorate the walls.

Indeed the Gundel is a most elegant restaurant, where the dress code □while it depends on the event □is such that men generally wear a suit.

As far as the Culinary Art Menu of the Gundel goes, the classic Gundel-crepe is everyone's firm favourite.

And while guests dine, György Lakatos and his orchestra entertain with Hungarian melodies around the lunch and dinner tables.

A completely different type of restaurant is the "Náncsi néni"□situated in the Buda-hills. This delightful little place is very popular among Hungarian people and foreigners alike.

The story of the Náncsi néni is a charming one: Frigyes Schadler, a former sailor opened his restaurant in memory of his wonderful grandmother "Náncsi"□ He created a good atmosphere for serving home-made Hungarian food.

The atmosphere is casual - there is no dress code at Náncsi néni's. In summer the birds sing in the garden of the restaurant. The food is excellent, typically Hungarian, and of the best "quality in any season. And it is served according to old Hungarian traditions: with heart and soul.

If you do plan on checking them out next time you're in Budapest, reservations are recommended for both restaurants. ■

www.gundel.hu
www.nancsineni.hu

BABITS MIHÁLY

1883-1941

“kopogtatás nélkül
bejöhetsz hozzám”

1883. november 26-án született Szekszárdon.

Apja Babits Mihály törvényszéki bíró, anyja Kelemen Auróra.

Elemi és középiskolai tanulmányait - apja munkahelyének változásait követve - szülővárosában, Pesten és Pécsen végezte. A család jogásznek szánta, de 1901 szeptemberében magyar-francia szakos tanárjelöltnek iratkozott be a budapesti bölcsészkarra - második tárgyat hamarosan latinra cserélte. Négyesy László stílűsgyakorlatain barátságát kötött Kosztolányival és Juhász Gyulával. Szakdolgozatát nyelvészeti témából írta.

1905-től kezdte tizenhárom éven át tartó tanári pályáját. Tanított Baján, Szegeden, Fogarason, Pécsen. Versei 1904-től jelentek meg - öt költeménnyel szerepelt a modern magyar irodalom első reprezentatív kiadványában, az 1908-as nagyváradi Holnap antológiában. Osvát meghívta a Nyugat szerzői közé, s haláláig a folyóirat munkatársa - szerkesztő, főszerkesztő, tulajdonos - maradt.

Részt vett a háborúellenes mozgalmakban, a pol-

gári forradalom idején tisztségeket vállalt a kulturális élet irányításában. 1919 márciusában egyetemi tanárrá nevezték ki. A tanács hatalom radikális intézkedései miatt visszavonult a közszerepléstől. Az elszámoltatás éveiben, 1922-ig rendőri felügyelet alatt állt. 1921-ben feleségül vette Tanner Ilonát (akinek írói neve Török Sophie).

A lírikus epilógja

*Csak én bírok versemnek hőse lenni,
első s utolsó mindenik dalomban:
a mindenséget vágyom versbe venni,
de még tovább magamnál nem jutottam.*

*S már azt hiszem: nincs rajtam kívül semmi,
de hogyha van is, Isten tudja hogy' van?
Vak dióként dióban zárva lenni
S törésre várni beh megundorodtam.*

*Büvös körömből nincsen mód kitörni,
Csak nyílom szökhet rajta át: a vágy -
de jól tudom, vágyam sejtése csalja.*

*Én maradok: magam számára börtön,
mert én vagyok az alany és a tárgy,
jaj én vagyok az ómega s az alfa.*

1929-től megindult a Baumgarten-alapítvány tevékenysége, melynek irodalmi főkurátora lett. Ugyanebben az évben - Osvát halálát követően - levették a Nyugat címlapjáról Ignotus nevét, s főszerkesztőként Babits és Móricz jegyezte a lapot. Babits támadások keresztüzébe került.

1934-ben egy rádióelőadás kapcsán figyeltek fel nehézlégzésére. Az orvosi diagnózis a gégeszküvellet okául daganatot állapított meg, a műtétet 1938-ban végezték el. Babits Beszélgetőfüzeteivel, írásban érintkezett környezetével. Az átmeneti javulást követően állapota rosszabbodott. Még elutazott San Remóba, hogy átvegye a Dante-fordításáért járó kitüntetést.

Hazatérte után, 1941. augusztus 4-én Budapesten halt meg.

A századelőn két nagy hatású költő indulása formálta a magyar líra fejlődéstörténetét: Adyé, aki másként látta a magyar valóságot és máshogyan ábrázolta azt, és Babitsé, aki másról szólt, mint a megszokott és másként is ábrázolt.

Csak egy kis méhe...

*De jó ébredni fehér falak közt
madárszóra,
ahogyan engem mármá költött
a hajnalóra.*

*Nap néni oly szelíden mosolygott
az ablakra
éji viharok könnyes emlékét
szárogatva.*

*De mint egy morcan kedélyes bátya
vastag hangja,
mordult be kintről az öregtemplom
morc harangja.*

*Egy kicsi méh meg beszorult valahogy
a szobába
s az egész szoba most zeng, mint egy zsongó
zeneláda.*

*Szeretnék sírni: olyan szép minden!
Korholj, bátya:
mért veszett bangó figyelmem annyi
csúnyaságra?*

*Mosolyogj, néne! Csak egy kis méhe
szállt lelkembe
s újra zeng lelkem - zsong, mintha örök
hangszer lenne.*

Babits első megjelent írásai filozófiai ismertető. Elhatározásában, hogy filozófus lesz, szerepet játszhatott a századforduló pezsgő magyar szellemi élete - ekkoriban indul a klasszikus és kortárs bölcselők magyarra fordítása (többek között unokatestvére, Dienes Valéria közreműködésével). Csak a fogarasi évek alatt dönt az örök költészet mellett - de az a törekvése, hogy filozofikussá, bölcséleti érvényűvé tegye a magyar lírát. Induló költőként még nincs kedvenc filozó-

fusa vagy filozófiai korszaka (csak a második kötetben erősödik fel Bergson hatása), hanem a filozófiainak nevezhető alapkérdések egész sora izgatja: ember és világ, szubjektum és objektum viszonya, élet és halál, a megismerés és a kifejezhetőség lehetőségei.

Mivel a létezés egésze érdekli, szinte az egész filozófiatörténetre kiterjed érdeklődése (a preszókratikusoktól a középkori bölcselőkön át, az angol empiristáktól Schopenhaueren és Nietzsche-n keresztül Francis James-ig és Bergsonig). [A filozófia tette olyan lebegővé, olyan arielesen játékosá, hajlékonyá, olyan sokrétűvé és ágasbogossá, olyan rejtekezővé és villámgyorssá a gondolkodását és fantáziáját. Fogékonyága semminek sem tudott kitérni, szelleme tele van az ész és a formák gomolygó látomásaival, ahogy a tételei kérdőjeles állítá-sokkal.

Szerette a lelki fátyoltáncokat, teregetéseket és vetkőzéseket: misztikus tánc volt számára az élet, az egész mindenség, s közben azt érezte, hogy őt magát sem tudja követni földi szem. (Szabó Lőrinc)

*Megmondom a titkát édesem a dalnak:
Önmagát hallgatja, aki dalra hallgat.
Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.*

részlet A vihar című költeményből

Minden újítás a hagyomány újragondolását is jelenti. Babits új tájékozódási pontot jelöl ki a maga számára a magyar líratörténetből. Az ifjú Vörösmarty, illetve A férfi Vörösmarty 1911 című nagy hatású esszé tanulmányaiban azonosul a 19. századi költőelőd legfontosabbnak vélt jellemzőjével: Vörösmarty minden sorából az egyetemesre nyílik rálátás [A Petőfi és Arany 1910 című pamfletszer [esszéjében Petőfit a magyarok legnagyobb költőjének, Aranyt a legnagyobb magyar költőnek nevezi. Szerinte az

előbbi [nyárspolgár a zseni álarcában] az utóbbi [zseni a nyárspolgár álarcában] (a későbbiekben árnyalta Petőfi-képét). Aranyban a bölcselkedő, az egyéni sorsproblémákat egyetemes szinten megfogalmazó költőt kedveli.

Poétikai szempontból az induló Babits túl akar lépni a romantikus énlírára, melynek lehetőségét a 19. század második fele, illetve a századforduló magyar költészete véglegesen kimerítette. A romantikus énlíra lényege, hogy a lírai én mint versszerző áll a költemény középpontjában, s áttétel nélkül, közvetlenül szólal meg. Babits többféle módon törekszik e vershelyzet megváltoztatására, illetve a lírai én kiiktatására. Megkettőzi a lírai ént a Strófiák a wartburgi dalnokversenyből és a Theosophikus énekek című pár- vagy ikerversekben [közvetőt igtat a lírai én és az olvasó közé az ún. álarcversekben (Zrínyi Velencében [Aliscum éjhajú lánya), illetve teljesen kiiktatja a lírai ént a tárgyversekben (A világosság udvara [Emléksorok egy régi pécsi uszodára). Törekvése tehát egy objektív, tárgyias költészet létrehozása. (Így a világirodalmi hagyományból ő nem elsősorban a francia szimbolista követője, hanem a Mallarmé, Rilke, T. S. Eliot, Ezra Pound nevével fémjelezhető objektív lírai törekvések folytatója, illetve velük egyidejű alkotó.)

forrás: www.enciklopedia.fazekas.hu

Babits Mihály Emlékház, Szekszárd

A szökevény szerelem

*Annyi év, annyi év:
a szerelem tart-e még?*

*Azt hiszem, kedvesem,
ez már rég nem szerelem.
A szerelem meggyújtott,
meggyújtott és elfutott,
itthagytott,
itthagytott.*

*Mintha két szép fa ég
puszta környék közepén
és a lángjuk összecsap,
s most a két fa egy fa csak:
pirosak,
pirosak.*

*Nem is két fa, két olajkut
és a lángjuk összecsap -
mélyek, el nem alszanak.
A szerelem messze van már
és kacag,
és kacag.*

*Mit kell itt még szerelem,
kedvesem?*

*Úgy tudlak már csak szeretni
mint magamat szeretem,
égye s égetve, kegyetlen*

*s érzem, hogy kacag mögöttem
a szökevény szerelem.*

Szerelmes vers

*A szemedet, arcod mélységes, sötét szürke tavát
homlokod havasa alatt, homlokod havát
elfeledtető fényes nyári szemed szédületét
szeretem és éneklek e szédület szeretetét.*

*Mélységes ércső, ércűkőr, fémtűkőr, mesebeli,
szédülsz, ha belevillansz; ki tudja, mivel van mélye
teli?*

*Szelleme érctava: drága ércek nemes szellemei
fémlenek villandásaiban; de mily ritka fém szelleme
tudhat így fényleni?*

*Mély, fémfényű, szürke, szépszínű szemedben,
édesem,*

*csodálatos csillogó csengők csilingelnek csöndesen,
csöndesen, - hallani nem lehet, talán látni sem:
az látja csak, aki úgy szeret, mint én, édesem!*

Sirvers

*Itt nyugszom. Végre megnyugodtam
a hosszú szenvedés után.
Keserű lelkemet kiadtam
s mint dől fatörzs, fekszem sután.
Keserű lelkemet kiadtam,
mint fájó gennyet a beteg;
magamtól is védve maradtam:
akarva sem szenvedhetek.*

*Nincs jobb világ a másvilágnál,
a másvilágon nincs világ,
s nincs jobb világ a nincs-világnál,
mert féreg nélkül nincs virág.
Nincs jobb világ a nincs-világnál,
hol féreg van csak, nincs virág,
hol féreg nem kár, hogyha rágcsál.
hol féreg nem fáj, hogyha rág.*

*Itt nyugszom. Végre megnyugodtam.
Elszállt az álom és a láz.
Ma föld fölöttem, föld alattam,
és nem emel, és nem aláz.
Ma föld fölöttem, föld alattam,
koporsó kerít, néma ház.
Keserű lelkemet kiadtam
és nem boszant a léha gyász.*

*Nincs jobb világ a másvilágnál,
mely halkan létleen létre bont,
mert jobb ha nem látsz, mint ha látnál,
s hol semmi érzés, semmi gond.
Mert jobb ha nem látsz, mint ha látnál,
és jobb a száraz, pusztasá csak
ez ideges, husos világnál,
mely oly keserves és bolond. ■*

HUNGARIAN POETS

MIHÁLY BABITS
1883-1941

The son of a judge, Babits was born in Szekszárd and received his education at the Cistercian secondary school in Pécs and at the University of Budapest. He became an accomplished classicist. He taught at the high schools of Baja, Szeged, and Ujpest as well as in Fogaras, a city in Transylvania (now in Romania). He felt banished to the outer provinces there and wrote the poem *Letters from Tómi*, which evokes the exile of the Roman poet Ovid. Back in Budapest, he published his first poems in *Nyugat*, the journal of which he was later appointed editor. Babits read a vast amount of world literature in the original and wrote a most erudite *History of European Literature*. Hungarian literary historians to this day, perhaps not unjustifiably, call him "the Hungarian T.S. Eliot".

Although extremely widely read, he never became anyone's imitator. Instead, he became the teacher and spiritual father of a whole generation of poets such as Lőrinc Szabó, Weöres, Pilinszky, and Nemes Nagy, who are sometimes characterized as the "urbanites". A master translator of unsurpassed skill, Babits rendered the entire *Divine Comedy* by Dante in "terza rima". Shakespeare's *The Tempest*, and a large number of Latin medieval hymns collected in the volume *Amor Sanctus*.

He also published a selection of erotic poems translated from different languages, *Erato*. Babits became the supreme arbiter of Western-oriented Hungarian literature and the chief administrator of the prestigious Baumgarten Prize. As a novelist he wrote brilliant books such as *The Stork Caliph* [*A golyakalifa*] 1912, which treated the Jekyll-Hyde theme in modern, Freudian terms, *The Sons of Death* [*Halalfiai*] 1921, which depicts the decaying gentry and middle class, while *The Son of Virgil Timar* [*Timar Virgil*

Mihály Babits statue in Szekszárd

fia] 1921, deals with the problems of a priest's protégé. His brilliant discursive essays were collected in several volumes.

His books of poetry start with *Leaves from the Garland of Iris* [*Évelek Irisz koszorújából*] 1908, *But Prince, if Winter Should Come* [*Herceg, hátha megjön a tél is*] 1911, *Recitative* [*Recitáció*] 1916, *Island and Sea* [*Sziget és tenger*] 1925, and *In Race With the Years* [*Verseny az esztendőekkel*] 1928. His enduring masterpiece is *The Book of Jonah* [*Jónás könyve*], published shortly before his death. He describes the spiritual agony of Jonah, the Prophet, who doesn't like what God wants him to do but who is morally obliged to cry out against sin and corruption. This was a warning against fascism.

He died of throat cancer with his long agony transmuted into creative integrity and human dignity.

The Lyric Poet's Epilogue

*I am the only hero of my verses,
the first and last in every line to dwell:
my poems hope to sing of Universes,
but never reach beyond my lonely cell.*

*Are others there outside, to bear the curses
of being born? If God would only tell.
A blind nut in the nutshell's dark traverses,
I loathe to wait for Him to break the spell.*

*A magic circle binds me like a chain,
and yet, my soaring dreams defy the weight –
but wishful dreams, I know, may tell a lie.*

*A prison for myself I must remain,
the subject and the object. Heavy fate:
the alpha and the omega am I.*

- Translated by Peter Zollman

Jonah's Prayer

*Abandoned by my words I'm left alone
or I've become an aimless, overflowed
drifting river and in my murky mud
I drag the flotsam washed up by the flood:
old idioms with tired, vain pretences
like broken hedgerows, signposts, maybe fences.
Oh would the Master wisely grant the force
that channels deep, to lead a steady course
toward the sea, and would He fit the rhyme
to fringe my verse perfectly every time,
ready for use by me, his good disciple,
(for prosody I'd read his Holy Bible),
as lazy Jonah shirked to no avail
and then for three days languished in the Whale,
I, too, went down and shared those deadly bays
of hot throbbing pain, but for thirty days,
for thirty years or three hundred, who knows,
to find, before my book will firmly close
and an even blinder and eternal
Whale swallows my last departing journal,
my real voice, to marshal every true
word into action, as He gives me cue,
to speak up loud as it is right and fitting
for all who hear (my sickly throat permitting)
until the powers, cosmic and Ninevean
will silence me and send me to oblivion. ■*

- Translated by Peter Zollman

[Source: *In Quest of the Miracle Stag*, edited by Adam Makkai]

GYÖNGYÖS IMRE SHAKESPEARJE

Ez a szonett adta a címét a nyolcvanas években egy angol "sitcom" TV sorozatnak, amelyben David Jason volt a főszereplő és kezdő színi szerződésben volt Catherine Zeta Jones, Michael Douglas felesége, aki azóta Hollywoodban ugyancsak kinőtte magát. A szóban forgó sorozat címe: "The Darling Buds of May" ("Május drága rügyei") volt és az angol falusi élet társadalmi keveredésének rusztikusabb történeteivel foglalkozott. De ezt mégsem ezért fordítottam le. Szabó Lőrinc fordítását helyenként komplikáltnak éreztem és mert a Bárd nyelve lényegesen egyszerűbb. Hogy egyszerűbben sikerült-e megoldanom, azt döntse el az olvasó!

SHAKESPEARE SONNET 18

*Shall I compare thee to a summer's day?
Thou art more lovely and more temperate.
Rough winds do shake the darling buds of May,
And summer's lease has all too short a date:
Sometimes too hot the eye of heavens shines,
And often is his gold complexion dimm'd;
And every fair from fair some time declines,
By chance or nature's changing course, untrimm'd
But thy eternal summer shall not fade
Nor lose possession of that fair thou ow'st;
Nor shall death brag thou wander'st in his shade
When in eternal lines to times thou grow'st.
So long as men can breath or eyes can see,
So long lives this, and this gives life to thee.*

Gyöngyös Imre fordítása:

*Egy nyári naphoz hasonlítsalak?
Legyőzi azt nyugalmad s kellemed.
Rossz szélben drága májusrügy fakad
S a nyár sem kapott hosszú bérletet.
Az ég szeméből néha láng tüzel
És arany színe gyakran elfakul,
Minden szép olykor így hanyatlik el
A rend által vagy akaratlanul.
Örök nyarad nem halványul soha,
Ragyogásod is biztos birtokod.
Nem követelhet halál nyomdoka,
Ha nőttöd őrzik így örök sorok.
Míg emberek látnak s lélegzenek,
A dalom él és éltet ad neked.*

Szabó Lőrinc fordítása:

*Mondjam: társad, másod a nyári nap?
Te nyugodtabb vagy s az nem oly üde,
Hisz a május méz-bimbaira vad
Szél csap, s túl rövid a nyár bérlete.
Az ég szeme néha gyújtva ragyog
S arany arca máskor túlfátyolos;
S mind válik a széptől a szép, ahogy
Rútítja rendre vagy vakon a rossz.
De a te örök nyarad nem fakul
S nem veszíti szépséged birtokát,
Ne mondja Halál, hogy rád árnya hull:
Örök dalokban nősz időkön át.
Míg él ember szeme s lélegzete,
Mindaddig él versem, s élsz benne te.*

MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

Még nem készült felmérés arról, hogy a világba szerteszéledt magyarok hol, mennyien vannak, s mire vitték. Pedig magyarok millióinak nyújtott otthont az elmúlt másfél évszázadban Amerika, Ausztrália, Afrika, Ázsia és Európa számos országa. Befogadták honfitársainkat, munkát, szabadságot kaptak boldogulásukhoz. A XXI. század elején a Magyarországon és világ számos országában tevékenykedő személyek és közösségek széleskörű össze fogásával, közreműködésével elkészül ez a történelmi munka. A kétkötetes gyűjteményes könyv I. kötetében személyek, családok, a II. kötetben a közösségek tevékenységeit, tagjait mutatjuk be képes, olvasmányos formában – természetesen, azok életrajza is bekerülhet, akik már nincsenek közöttünk.

A Médiamix Kiadó, amely korábban – a többi között az Amerikai Magyarok Arcképcsarnoka valamint az Ausztrália és Új Zéland magyar világa című kiadványokat megjelentette, széles körű kutató és szervezőmunkát végez, hogy a gyűjtemény 2009 első felében megjelenhessen.

A könyv több száz oldalon, A4-es formátumban, két részben, színes, arany borítóval portréképekből álló belső, s hátsó borítókkal belül fekete fehér szöveggörnyezetben, egy egy pályafutást egy oldalon maximalizálva kerül kiadásra. A könyv ára Magyarországon 6900 Ft, külföldön 50 USD, illetve 40 euró lesz, s elővételben megrendelhető.

MEGJELENÉSI LEHETŐSÉGEK

A jelentkezéseket a Nemzetközi Szerkesztő Bizottság a beérkezések sorrendjében tartja nyilván. Az érdeklődőket kérésükre tájékoztatják az adott országban, közösségben megbízott szerkesztő, szervező munkatársaik elérhetőségéről, akik a helyszínen részletes tájékoztatást nyújtanak és segítenek a könyvben megjelenő anyag összeállításában is.

A Magyarok a nagyvilágban című könyv I. részében az egyéni, családi életutak, karrierük kapnak helyet. A II. részben pedig magyar közösségeket, szervezeteket mutatnak be. (Klubok, egyházi közösségek, iskolák, vállalkozások, cégek, egyesületek, együttesek stb. jelentkezését várják.)

A Médiamix kiadó anyagi lehetőségei korlátozottak, ezért támogatásokkal és a költség hozzájárulásokkal jelentethető meg a könyv. A költség hozzájárulás kategóriák a következők:

1. Fél oldal terjedelem esetén kb. 20-25 sor + portrékép illusztrálásával 100 USD.
2. Teljes oldal terjedelem esetén kb. 45-50 sor + portréfotók, csoportképek illusztrálásával 200 USD.
3. Szponzorálás részükre elkészítik a szponzori ajánlatukat.

A Médiamix Kiadó arra kéri az érdeklődőket, hogy jelentkezzenek a 1581. Budapest, Pf.100. címen, vagy a media.mix@chello.hu email címen.

BARANGOLÓ

BUDAPEST

BUDAPEST KÖRNYÉKE

DÉL-ALFÖLD

DÉL-DUNÁNTÚL

KÖZÉP-DUNÁNTÚL

NYUGAT-DUNÁNTÚL

ÉSZAK-ALFÖLD

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

BALATON

"Nem tudatom, hogy másnak e tájék mit jelent, nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt kis ország, messzeringó gyerekeim világáé." *Radnóti Miklós*

K

Ö

Z

É

P

-

D

U

N

Á

N

T

Ú

L

Budapesttől nyugatra és a Balatontól északra húzódó tájegységben minden együtt található, ami az országjárást, üdülést változatossá teheti: "királyi városok", vadregényes hegyvidékek, sekélyvízű tó, sétára csábító kertek, világhírű porcelán a gyűjtőknek vagy az ajándékozást kedvelőknek.

AGÁRD

A Velencei-tó legjelentősebb fürdőhelyét horgásztanyák, csónakkötők és a magyar kajak-, kenu-, és vitorlázósport utánpótlását nevelő Velencei-tavi Vízi Sportiskola teszik mozgalmas vízisportközponttá. A közeli Bika-völgyben feltörő 36 Celsius-fokos víz gyógyító hatását az egész évben nyitva tartó, modern termálfürdő hasznosítja. Az Agárdpusztán született népszerű magyar író, Gárdonyi Géza (1863-1922) régi parasztházában berendezett emlékmúzeumban személyes tárgyai, titkosírási-dokumentumai vallanak életéről, ugyanitt látható a Velencei-tavi halászatot és nádvágbát bemutató kiállítás.

ALCSÖTDOBOZ

Minden évszakban kellemes időtöltés a madárdaltól hangos, hatalmas fákkal szegélyezett, kényelmes sétautakon bejárni az egykori Habsburg főhercegi kertet, a ritka növényekben bővelkedő 40 hektáros arborétumot. Az első hazai díszkertet 1825-ben létrehozó, 300 növényfajt meghonosító József Nádor (1776-1847) pompás klasszicista kastélyára ma már csak színpadi díszletként ható timpanonos főhomlokzata emlékeztet. Az újjávarázsolt, eredeti szépségében álló neobarokk kápolnában, rendezték be az ország egyetlen kerttörténeti kiállítását, a Magyarország főúri kertjeit bemutató állandó tárlatot.

BAKONY

A szeszüggő erdőrengeteg volt még a múlt században is a "vadregényes" Bakony, a hatalommal szembenálló szegénylegények, a betyárok búvóhelye. A Magas-Bakony területe tájvédelmi körzet, gyönyörű bükkös erdőkkel, festői patak völgyekkel, a barlangászok paradicsomát jelentő több mint 1100 barlanggal (Likas-, és Csatár-hegyi barlangok, Kólik, Szentgál stb.). Kedvelt kirándulóhelyek a hegységet keresztül szelő Gerence, Séd, Hódos, Gaja, és Cuha Patakok szurdokvölgyei. Igazi kihívás az erdőgárok: az erdőgát óriási szirtjein átjutni vaslétrákon lehet, az őskori lakhelyhez, az Odvas-kő barlang bejáratához 150 fokú lépcsőn kell felkapaszkodni. Szarvasok, őzek, muflonok, vaddisznók, vadmacskák mellett 104 fokozottan védett madárfaj él erdeiben. Legmagasabb pontja a Kőrös-hegy (709 m), tete-

WANDERLUST

BUDAPEST

BUDAPEST KÖRNYÉRE

DÉL-ALFÖLD

DÉL-DUNÁNTÚL

KÖZÉP-DUNÁNTÚL

NYUGAT-DUNÁNTÚL

ÉSZAK-ALFÖLD

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

BALATON

"What this land means to others I cannot know, my homeland for me is a small country so embraced by flames, rock a bye world of my childhood."

Miklós Radnóti

CENTRAL TRANS-DANUBIA

This romantic region lying to the west of Budapest and north of Lake Balaton has a range of different terrains.

Numerous settlements rich in heritage sites and cultural history stretch back to the time of the foundation of the Hungarian state. The region's intellectual centres are Veszprém and Pápa.

The characteristic features of the various areas within the region include viticulture on the Balaton Uplands (Balaton-felvidék), hunting and wood processing in the Bakony Hills, and land cultivation and trade in the areas that stretch toward the Little Plain (Kisalföld).

In the 18th century, royal and aristocratic castles were built one after the other in the excellent hunting areas of the Vértes and the Bakony Hills. These castles were later regularly the scenes of battles and subsequently constituted a chain of border fortresses.

After 150 years of Turkish occupation, as in other areas people were brought to settle this region as well. Their culture assimilated into the everyday world of the local populace, a process which also brought with it industrial development. The precursors to famous companies were established at that time, such as to the porcelain factory in Herend, the glass factory in Ajka and the meat processing plant in Pápa.

This region was and still is a melting pot of cultures with guests returning from a numerous countries to the Song Festival in Veszprém (Veszprémi Dalosfesztivál), the Baroque Festival (Barokk Napok) in Pápa, the Porcelain Museum of Herend, the rowing competitions on Lake Velence, the Medieval Tournaments in Sümeg Castle (Középkori Várjátékok), the Passion Plays in Magyarpolány

(Magyarpolányi Passió), the Royal Festival (Királyi Napok Fesztivál) in Székesfehérvár and the traditional Beethoven Concerts in Martonvásár.

The area is also rich in forestry and natural assets. Among the ranges of hills here, the whole of the Gerecse lies within the region. In its former quarries birds of prey established nesting sites and the sunny southern slopes provide a habitat for rare plant communities. In the Vértes karst scrub forests, Turkey oak woods, wet gorges, and warm slopes with interchanging microclimate zones give the landscape a varied feel. There are many karst phenomena on the Bakony Hills where over a hundred caves can be found.

Simultaneously traditional and modern, the former coronation town of Székesfehérvár is the successor to Alba Regia. It is also the gateway to Lake Balaton.

A few kilometres from here lies Lake Velence, a part of a series of basins stretching from the Little Balaton to the Zsámbék Basin. The development of the holiday area began in the 1930's, which has helped preserve the original state of flora and fauna.

The region contains a 50 kilometre or so long section of the River Danube to the south of Ercsi. Most settlements in the area lie along route 6. The loess wall in sections of the Danube river bank is a habitat for primary vegetation. Abundant in natural beauty, this landscape offers many opportunities for tourism, as well as water sports (kayak, canoe, rowing and angling) and leisure time activities. ■

jén kilátóval. A fenyőfői ősfenyves az ország egyik legszebb fenyvese, 100 évesnél is idősebb, 20 méteres fenyőfákkal, Szentgál határában Európa második legnagyobb őshonos tiszafása található.

CSÁKVÁR

A híres fazekasközpont mesterei sárga és zöld színt használtak kerámiáik díszítéséhez, lábsaik, csalikancsók keresett vásárfiak voltak országszerte. Kiváló termékeiket a Vértes Múzeum őrzi a város római kori elődje, Floriana régészeti leletei és későbbi korok emlékei mellett. Az ország legszebb klasszicista épületének is tartják az (ma gyógytáji célokat szolgáló) Esterházy-kastély védett fákban gazdag angolparkkal övezett, hatalmas tömbjét.

CSESZNEK

A Bakony-hegység egyik legszebb települése, határában a hegytetőn emelt gótikus cseszneki vár már 1263-ban állt, az idők során volt börtön, palota, majd egy földrengés és egy villám keltette tette rommá, felkeresni a környékre nyíló csodálatos panoráma miatt érdemes.

HEREND

Világ hírneve, a világkiállításokon 24 nagydíjjal és aranyéremmel kitüntetett, az angol-, és bécsi uralkodóház által is kedvelt herendi porcelán készítésének, festésének tudománya apáról fiúra száll. Az 1826-ban alapított porcelángyár legszebb, kizárólag kézimunkával készített termékei: a 250 rózsával díszített gyümölcskosár, az áttört falú kulacs, pillangós szerviztálak, a herendi kakas, több mint 8000 műtárgy a herendi porcelán történetét bemutató Porcelánművészeti Múzeumban láthatók. Különleges élmény a porcelánium, a porcelánkészítés folyamatát bemutató mini manufaktúra megtekintése. Eredeti herendi étkezőteret terítének az Apicius étteremben és a kávézóban az esztétikai élményt is nyújtó ajándékbolt a legkedveltebb készletek gazdag választékát kínálja.

KOMÁROM

A Duna-parti város stratégiai jelentősége végigvonul történetén: a római kori Brigetio Alsó-Pannónia kolónia-városa, I. századi földvárát Szent István emeltette és a II. században vált az "erődök városává". Egyedülálló katona-, és ipartörténeti emléket jelent a város 3 erődje: a kazamata-rendszerrel és árokkal védett, kívülről teljesen láthatatlan, Európában legépebben megmaradt Monostori erőd a legnagyobb köztük - mintegy 40.000 négyzetméternyi. A sokkal kisebb igmándi erődben kapott helyet a római-kori kőleleteket bemutató Klapka György Múzeum, a Csillag-erőd egyelőre nem látogatható. Az 1921-es trianoni békediktátum a város északi részét Szlovákiához csatolta - a két városrészt az Erzsébet-híd köti össze. A város szélén, csendes, árnyat adó fákkal dúsparkban található a 6 medencés termálfürdő: az 1260 méter mélyről feltörő víz reumatikus-, és nőgyógyászati megbetegedéseket gyógyítja.

MAGYARPOLÁNY

Europa Nostra-díjat kapott az egykori faluközpont 83 népi emlékháza rekonstrukciójáért. A Fájdalmas Szűz kapujához vezető, 1780-ban épült kálvária az egyik legszebb az országban, a pünkösdi polányi passió színhelye.

THE COST OF HAPPINESS

COLUMNIST
DR ENDRE MAURER

An article in the 'Dominion Post' published a few weeks ago, dealt with a 'major scientific study' of the effectiveness of antidepressants, especially of Prozac which has been touted as the wonder-drug of psychiatry. The findings of the study were discouraging: the pill has no real curative effect. It should be used only in the case of extreme depression. If this is the case, why did Pharmacia spent over 47 million dollars last year on something so ineffective to cure the woes of our lot? Considering that New Zealand's population is about four and a half million, the cost of keeping us happy is staggering.

Are we a nation of 'pill-poppers' and if so, why? There is a great difference between clinical depression, depressive states and mind-mood problems. Clinical depression is a severe mental disorder, requiring hospitalization. However, the general consensus is that nearly one in every two persons in the Western world suffers from some sort of mood problem in the course of his/her lifetime. We have been conditioned to believe that happiness is our birthright. Even my 11-year-old granddaughter claims to be 'stressed out'. Sociological studies of the Great Depression years indicate that suicide rates were low in spite of hardship. It seems that it is not starvation but the yearning for 'happiness' (whatever this term means) that makes us feel depressed. We want to live in Nirvana and Prozac is the passport to get there. If the findings of the above 'quoted study are correct, however, we may only fool ourselves and line the pockets of those who promote its use.

I would be the last person to deny that persistent emotional aches and pains affect all aspects of living. But how severe do these mind-mood problems have to be to limit a

person's ability to keep up with his daily routine? Granted that the pill has some usefulness in the case of severe depression, feeling low should not be the reason to dish it out.

What are the reasons for the upsurge of pill-popping? Pharmacology is a multi-billion dollar business and the pharmaceutical companies use all sorts of subtle means to promote their products. For example, a compendium of drugs (The Mind-Mood Pill Book, ISBN 0-553-58035-3, by R.E. Hales M.D. and D. Hales) states that 'treatment for severe mental illnesses' are as effective as, or more effective than those available in other branches of medicine, including surgery. The revolution that brought so much excitement and hope to the mental health field is far from over. Future years will, undoubtedly, yield new insights, advances, medications to treat common disorders and prevent recurrences. And no layman would dare disagree with a doctor.

The training and attitude of doctors to medication is another important factor: 'Regular medicine of the current century views the human organism as a complicated mechanism. It minimizes or ignores consciousness and mind as important determinants of health, illness and responses to treatment.

Regular medicine also likes to call itself scientific' writes A.Weil M.D. in Health and Healing (ISBN 0-7515-1766-6). The curricula for medics place great emphasis on the subjects of physics, chemistry, biology. The doctors want people to see them as real scientists and medicine as the product of real science and pills are the products of science. Prozac is one of them. It is more widely used than

other antidepressants because of its alleged safety (i.e. it has fewer side-effects), and it can be prescribed by general practitioners. In the opinion of Dr Hales, it has revolutionized the antidepressant market place.

What constitutes cure? In the medical model a symptom is diagnosed, a drug is prescribed and, if the symptom vanishes, the person is declared cured. It has nothing to do with mental processes. It is simple and mechanical. In the case of physical injury, antibiotics fight the possible infection and the wound heals. The psychological analogy to a wound healing would be the reaction to a severe emotional injury. The severely disturbed are those people whose wounds refuse to heal. Their reactive mental phases are dramatic. Psychiatry calls them primary symptoms of 'mental illness'. Since it is an illness, regeneration must be achieved by a physical, scientific process, i.e. altering the brain chemistry by administering scientifically produced physical substances to help the patient regain his mental equilibrium. Psychology, therefore, is nothing more than witchcraft or superstition.

Views on intervention are changing, however. Many a medical practitioner agrees with the findings of the research, namely, that pills do not 'cure'. Prozac only affects the mood of patients without altering the underlying pathology. With mood change comes an improved perception of the self, which is the necessary first step towards dealing with the underlying cause.

From the functional viewpoint pathology is negative, faulty thinking. And, if Prozac helps a person to gain a more positive view of himself and of the world, it is worth taking. It is the first essential step towards healing. ■

NEWS ABOUT HUNGARIANS IN NEW ZEALAND

AUCKLANDI HÍREK

Esemény teljes volt az eltelt esztendő, közeledik az ősz. Karácsonykor az ünnep fénypontja a Mikulás érkezése volt, öröm volt látni a csillogó szemű gyermekek boldogságát az ajándékok lát-tán. Micsor és finom vacsora fejezte be az ünnepet.

Januárban egy szabadtéri pikniket rendeztünk, az idő remek volt, ami nem kivétel az év eme szakában. Mindenki jól érezte magát, többször meg fogjuk ismételni a kirándulást.

Március 9-én tartjuk a megemlékezést a 48-as forradalom és szabadságharc 160-ik évfordulójáról, amelyet a vezetőségválasztó gyűlés fog követni. Több pozíció válik üressé, minden segítséget megadunk az új vezetőségnek. Sok feladat vár rájuk az egyik legégetőbb probléma a fiatalok bevonása a Klub életébe.

Táncsoportunk szépen működik, sok meghívásnak tesznek eleget. A lelkes tagok mindent megtesznek a siker érdekében. Működik a Játékház, minden szerdán összejönnek az anyukák, hogy tanítsák a kicsi gyermekeket a magyar kultúra alapjaira, főleg énekekre és táncra. Aranyosak a csöppségek, amikor ünnepeinken bemutatják művészetüket. Megint megindult a magyar nyelv oktatása, Kruchió Judit a tanító néni. Sok sikert kívánunk munkájához.

Szomorúan vettük tudomásul, hogy egy évtizedeken át lelkes tagunk, Kelecsényi Otto barátunk örökre eltávozott sorainkból. Nyugodjék békében!

Koroly Gábor, elnök

NEWS FROM OTAGO

We had a very busy couple of months after the summer holidays in Dunedin with two of our functions only few weeks apart.

Our annual picnic was held on a fine Dunedin summer's day in February. It was enjoyed by a one of the largest groups in recent years, in one of Dunedin's nicest parks, the Woodhough Garden. Children played while the adults had a great time catching up with each other, sharing stories of the summer holidays over a cold beer or two.

The 15th of March 1848 was remembered by many of us during a dinner held in the Commercial Tavern. The evening started with the reading of the events that took place during the Hungarian Revolution followed by Sándor Petőfi's Nemzeti Dal (National Song). Once again it was an enjoyable evening and a big thank you goes out to Shirley, Valerie and Cheryle for their help to make it easier for me to organize the events for the Hungarian community in Otago-Southland.

András Pálmy

WELLINGTON NEWS

160TH ANNIVERSARY OF THE 1848-49 HUNGARIAN WAR OF INDEPENDENCE

Celebrations to mark the 160th anniversary of the 1848-49 Hungarian War of Independence were organised in Wellington by the Magyar Millennium Park Trust. With the 15th of March falling this year on a Saturday, the commemoration itself was held on the actual day, and over the preceding evenings there was a Hungarian Film Festival.

HUNGARIAN FILM FESTIVAL

Originally the film festival was planned as part of the commemorations of the 50th anniversary of the 1956 Revolution. In fact the ceremonious burial of the time capsule in the Magyar Millennium Park was also planned for that occasion. But both events turned out to be a great deal more complicated than one would imagine, and so they were postponed until the next significant event.

So it was that the film festival was held over four evenings from the 11th to the 14th of March, at the National Library Auditorium, just 200 metres down the road from the Magyar Millennium Park. The films chosen were all subtitled and classics in their own right, giving a taste of the work of various Hungarian film directors' work. Not surprisingly, the most interest shown - that is the greatest number in the audience (still less than a hundred) - was in the Friday night screening of Children of Glory (Szabadság szerelem), a film telling the story of 1956, which had its debut in Budapest on 23 October 2006.

The nature of the approval received to screen the individual films meant that entry was free, so we were most grateful for the generous support of the Lion Foundation who donated \$1000 towards the cost of venue hire. The National Library of New Zealand was also kind enough to give us a discount meaning that the \$350 raised in donations over the four nights, together with the Lion Foundation grant, just about covered the venue hire costs.

Those who took advantage of the opportunity to see Hungarian films in Wellington were certainly

appreciative of it, some people so much so, that they came to all four films. We are grateful to the distributors of Adoption, The Witness, Love and Children of Glory for agreeing to these one-off screenings.

15 MARCH

Imagine a picture perfect day in Wellington there is no more beautiful city than this on a day like the one we had for the late afternoon commemoration of 1848-49. About a hundred people gathered in the Magyar Millennium Park for the occasion. The commemoration was short and to the point as it was held in conjunction with the unveiling of the latest improvements to the Park, namely the flagpole, the notice board, and the burial of the time capsule. Proceedings began with raising the Hungarian flag and singing the Himnusz. Honorary consul and president of the Magyar Millennium Park Trust, Klára Szentirmay, then addressed those gathered, reading Imre Gyöngyös's new poem Képzelt reflexiók a Szabadságról (Imagined reactions to Freedom). Then in between Petőfi's National Song (Nemzeti dal) being recited in Hungarian by Bence Richter and in English by András Bródy-Popp, the notice board was unveiled. By then there was a slight breeze to give the flag a flutter while we ceremoniously lowered the time capsule into the ground, and watched on as builder, Geoff Morley, (responsible for implementing the various improvements) set about burying it.

The design of the various improvements in the Park, including the time capsule, was meticulously carried out by Peter Bakos, now based in Auckland, but who was with us for the occasion. The trustees are most grateful for all the work Peter has done over the months leading up to implementation.

It is also timely to mention the trustees, Thiam Szentirmay, Peter Stipkovits, Zsiga Bakos, Steve Fejős and Klára Szentirmay, as well as retired trustee István Szirányi, who have all contributed significant amounts of their time in seeing through the improvements and on-going maintenance.

The commemoration finished with refreshments hosted by the Magyar Millennium Park Trust at the near Backbenchers Pub and Restaurant just opposite parliament.

KSz

Gyöngyös Imre:

Képzelt reflexiók a Szabadságról

Emlékleveleke fonnyad úgy a könyvben,
mint bennünk rejlő, száradó kis honvágy,
mit kóbor bú duzzasztott fel a könnyben,
s a lelkünkön váratlanul borong át.

Fél évszázad után is döbbenet,
hogy hunytnak hitt érzésünk több lehet.
E féltekén akármily hosszan éltünk,
felejthetetlen magyarul beszélünk.
A világnyelvek csendes óceánján
magyar nyelvünk kies, kicsiny sziget,
hová az angol szóvíharra szállván,
hajótörés kegyeltjeként kivet.
Minket minél messzebbre vesz a térkép,
magyar szavunkban annál több az érték.

Míg dac-haragra volt harapva szánk,
hamis mesék dajkálgetták hazánk.
Fonák kombájnként jött a Szovjet rosta,
konkolyt gyűjtött s a magvat eltaposta.
Mint termőföld, mit rossz savak, ha marnak,
lélektarlóból úgy lett lélekparlag.
A kínjaink verejtékébe forrt
a vágy, mely szűnni szánta ezt a kort,
rég esdekelve, hőn áhítva mászt:
feltartóztathatatlan változást.
Fogába fojtott bús segélysikolyt
jób országunk, míg könnye, vére folyt.

Aztán dobant a szív, simult a homlok,
rejtett bátorság gyorsan tört elő,
az elnyomás hatalma összeomlott,
Szovjet pörölyt pozdorjává törő
sok apró nemzet büszkén talpra állt,
megvetve harcot, háborút, halált,
akárkivel szívesen összeveszve.

S hogy bombaként robbant a vára várt,
felajzó, forró, részegítő eszme,
a Szabadság most újjongva talált
magyar lelkünkre szívörömsépesve.

Aztán lassacsán morzsolgatni kezdte
pár idegen, fertőzött renegát!
Ne legyen ez magyarságunknak veszte:
Szabadságunkért örök, hősi mezszye
megünnepelni Március Idusát!

PANNI PALÁSTI HAILS A TAXI

Memories of a happy childhood disrupted by war, vivid impressions of America on the mind of a refugee in 1956, the wonders of growing up, and the search for answers in an increasingly complicated modern world are reflected in the poems of Panni Palásti.

Born in Hungary into a family with mixed religious backgrounds, as a child she experienced war, fascism, anti-Semitism, Soviet imperialism, Stalinist communism, the intellectual ferment of 1956, liberation, repression and then escape into exile.

Poet Cliff Fell, winner of the Montana First Book and the Adam Award, opened the evening introducing Panni Palásti, the pen name of poet Éva Brown. There was standing room only at the launch of *Taxi Taxi* held in the spacious rooms of Page and Blackmore booksellers in Nelson.

Éva Brown ended up in the USA after fleeing Hungary. She lived there for 17 years before sailing to New Zealand with her husband and son, settling in the Bay of Islands in 1973. For the past several years Éva Brown, that is Panni Palásti has lived and been writing in Nelson.

The event spiced with platters of tasty finger food and celebrated with champagne was held on 20 February 2008. It was open to the pub-

lic and was attended by many readers and poetry fans, as well as Nelson writers, members of International Pen, and various other publishers and families.

First Panni read some love poems from her book. That was followed by a few words from well-known author Adrienne Frater, a member of the Nelson Writers' Group of published writers. Also speaking were Stephen Brown, Panni's son, and Allan Innes Walker who talked about Maitai River Press, the new Nelson publishing firm specializing in poetry and short story publications.

Taxi Taxi is about the normal stuff of poetry: love affairs, marriage, disaffection and children, as well as infant death, and the plenitude of the natural world.

In a review of the book, Paul Smith of www.kiwiboomers.com writes: "These poems not only take the reader on emotional journeys, they also force us to pause and think. Her book is experience distilled and for all its sorrows, delights in a life lived to the full. Now it's time in that life for Panni to take her place among the leading poets of this country. *Taxi Taxi* should drive her there."

Panni Palásti's *Taxi Taxi* is published by Maitai River Press, ISBN 978-0-473-13170-8 and is available for \$8 plus postage from info@pageandblackmore.co.nz or Page and Blackmore, PO Box 200, Nelson 7040. ■

Panni Palásti

The Press of Other Lives

Like a leaf of grass
in a dense pasture
I am entwined in the tendrils
of other lives.

My roots tangle
with their roots.
My need for light
shares their need.

My reach for food
meets with their hunger.
I dream their dreams
and drink their tears.

Their faces may fade
on my night screen,
their cries may be muted
by my remote,
but they echo,
claim and touch me,
make me swallow
more than I can hold.

Elhunyt Wellingtonban Henderson Ilona, született Várkonyi Ilona, február közepén néhány nappal a 83-ik születésnapja után. Bár nagy írt magyarád után e Magyar Szó egyik leghíbb támogatója, végre örök nyugalomra került, szeretett fiát Görsvai Sándort követve. Nyugodjon Békében.

The talented, warm-hearted Ilona Henderson, nee Várkonyi, passed away in Upper Hutt in February just a few days after her 83rd birthday. Warm-hearted, but broken-hearted since the untimely death of her son Sandy Görsvai in June 2002, Ilona, or Helen as she was known to her New Zealand friends, will be sadly missed, though she is now where she wanted to be. May she rest in peace!

sp ort

OLIMPIAI RÉSZTVEVŐK

Our new Sports correspondent László Sáfár gives us a summary of Hungary's preparations for the Beijing Olympics. As at 8 March 2008, 54 individuals qualified, 36 sportsmen and 18 sportswomen, as well as the men's' and women's' water polo teams. In addition 39 athletes and swimmers had met the standards, with the top 18 assured a place.

Hungary has a strong track record at past Olympics, holding all-time records in fencing and, believe it or not, in spite of many-many years of poor performance, soccer, with 3 gold medals.

The pressure on our sportsmen and women during these times is tremendous, especially on the water polo and kayak teams, and the pentathlon athletes all of whom have maintained a competitive edge in recent years.

Magyarországon, az újkori Olimpiák egyik legsikeresebb sport-országában élénken folyik a felkészülés sportolóink legnagyobb megmérettetésére.

Élénken folyik az esélyek latolgatása is. A 2008-as Olimpiára ez év március 8-ig részvételi jogosultságot szerzett 54 sportoló (36 férfi, 18 nő), valamint a férfi és női vízilabda-válogatott (13+13 fő). Emellett atlétikában és úszásban 18-an az A-szintet, 21-en a B-szintet teljesítették. Az A-szintet teljesítők szinte biztos kijutók, de a csapatok kialakítása még folyamatban van, a többiek még küzdhetnek, a kvalifikációs versenyeken. A mai napon 119 magyar sportoló volna nevezhető a pekingi Olimpiára.

Magyarország több sportágban a legjobban teljesítő nemzetek közé tartozik. Így a legeredményesebbek voltunk a mindenkori Olimpiákon vízisportban és, érdekes módon, futballban is, amelyben hosszú-hosszú évek gyenge teljesítménye ellenére is még csak Magyarország szerzett három olimpiai aranyérmet.

Ilyenkor rendkívüli a teher sportolóinkon. Különösen a vízilabda-csapatnál, a kajak-kenu csapatnál és öttusázóinkkal szemben nagy az elvárás, hiszen ők, hosszú évtizedek óta élvonalban vannak.

A már kvótát szerzett sportolók, akik biztosan ott lesznek, a következők:

Asztalitenisz:

Tóth Krisztina (egyéni)

Birkózás:

Lőrincz Tamás (kf. 66kg), Bácsi Péter (kf. 74kg), Fodor Zoltán (kf. 84kg), Deák Bárdos Mihály (kf. 120kg)
Hatos Gábor (szf. 74kg)

Evezés:

Varga Tamás, Hirling Zsolt (könnyűsúly, két-pár)

Judo

Ungvári Miklós (66kg), Hadfi Dániel (100kg), Baczkó Bernadett (57kg), Mészáros Anett (70 kg)

Kajak-kenu:

Férfiak: Benkő Zoltán (K1 1000m), Kammerer Zoltán, Kucsera Gábor (K2 500m és 1000m), Vereckei Ákos (K1 500m és K4 1000m), Gyökös Lajos, Kökény Roland, Horváth I. Gábor (K4 1000m), Vajda Attila (C1 1000m), Kozmann György, Kolonics György (C2 1000m)
Nők: Kovács Katalin (K1 és K4 500m), Paksy Tímea, Benedek Dalma (K2 és K4 500m), Fazekas Krisztina (K4 500m)

KERÉKPÁR:

Országúti verseny:

Bodrogi László (időfutam, mezőny-verseny), Kusztor Péter (mezőny-verseny)

*Az Europe Tour-sorozatban elért eredmények alapján tíz magyar országúti kerékpáros összesen két kvótát szerzett az országúti mezőnyversenyre, míg Bodrogi László, a világbajnoki időfutam ezüstérmével az olimpia időfutamszámára is kiharcolta az indulási jogot.

Hegyi kerékpár:

Parti András

Műugrás

Barta Nóra (3m)
Kormos Villő (3m)

Öttusa: (Egy nemzet maximum két-két sportolót indíthat az olimpián)

Férfiak: Horváth Viktor, Tibolya Péter, Balogh Gábor, Németh Róbert
Nők: Vörös Zsuzsanna

Ökölvívás:

Kaluczka Róbert (51kg), Varga Miklós (60kg), Káté Gyula (64kg), Szellő Imre (81kg)

Sportlövészet:

Férfiak: Sidi Péter (puska számok), Gerebics Roland (dupla trap)

Nők: Tóth Anita (puska számok), Csonka Zsófia (pisztoly számok), Igaly Diána (skeet)

Torna:

Gál Róbert (férfi egyéni összetett), Böczögő Dorina (női egyéni összetett)

Vitorlázás:

Férfiak: Gádorfalvi Áron (szörf, RS:X), Berecz Zsombor (Laser)

Nők: Detre Diána (szörf, RS:X)

Vívás:

Férfi párbajtőr egyéni és csapat (Boczkó Gábor, Imre Géza, Kulcsár Krisztián, Kovács Iván)

Női tőr egyéni és csapat (Mohamed Aida, Varga Gabriella, Knapek Edina, Ujlaky Virgine),

Az egyéni és csapat versenyen csak három versenyző indulhat egy nemzetből. A negyedik sportoló csak csere esetén léphet pástra, addig turistaként tartózkodik a játékokon, s nem a faluban szállásolják el.

Az egyes fegyvernemeknél felsorolt sportolók harcolták ki az olimpiai kvótát, de a szakvezetés később jelöli ki, hogy kik alkotják majd a csapatokat.

CSAPAT SPORTOK:

Vízilabda: (A válogatottban 13 játékos szerepelhet)

Férfi és női vízilabda válogatott. ■

Bővebb információ található a

www.mob.hu oldalon.

További elemzés a következő számban.

Sáfár László

Budapest, 2008.márc. 17.

RECENT NEWS FROM HUNGARY

Referendum a success; fees to be abolished

Hungarian voters rejected nominal medical fees and post-secondary tuition fees by a overwhelming margin in Sunday's (9 March) referendum, as 82-84% of those who turned out opposed the charges. Turnout was 50.5%, slightly above most pollsters' forecasts, and a record for a referendum in Hungary. The result is valid and binding, because at least 25% of eligible voters voted the same way, and turnout exceeded 50%. Prime Minister Ferenc Gyurcsány said the cabinet will submit the relevant legislation on abolishing the fees to Parliament today (10 March). Gyurcsány stressed that the government has no intention of making up for the lost revenue, and that the budget will not make up for the shortfall. However, the opposition's ultimate aim behind the referendum – to oust the cabinet – had failed, he declared. Gyurcsány added that the position of the governing parties – notably that if you want to have better education and better health care, then they need more funds – has not changed. Either ordinary people pay for them directly or through social insurance contributions, he said. Three million people did not understand this but four million did by not going to the polls, he observed. He concluded by saying: "After the difficult 18 months that are behind us, we shall have more opportunities in the next two years to speak and act together. HAC, 10 March.

Horvath will proceed with reforms

Health Minister Ágnes Horváth said health care reform will continue because it is not primarily about nominal medical fees. The outcome of Sunday's referendum means that the health sector has a very difficult year ahead, as general practitioners, outpatient clinics and hospitals find themselves in a very difficult situation due to the abolition of the fees, she said. HAC, 10 March

Hundreds protest near Parliament

Some 500 people converged on Vértanúk tere after the referendum ended Sunday evening to call for the resignation of the government. Nearby Kossuth tér was completely sealed off by police early Sunday. Some 2,000 riot police were nearby to contain any disturbances. Police detained six demonstrators in the evening. The anti-government demonstration ended peacefully Sunday night. Addressing the gathering, László Gonda of the Hungarian National Committee said the government will have to step down immediately. HAC 10 March

Airport to join Schengen border system

Ferihegy airport will join the Schengen border system on March 30, meaning border checks for those travelling within the zone will be abolished from that date. Budapest airport spokesman Domokos Szollár told reporters at the weekend that passport booths will soon be dismantled to give more room for passenger safety checks and controls. Passports of non-Schengen travellers will continue to be

monitored. As of March 30 Ferihegy's terminal 2A will serve Schengen traffic, while 2B will deal with non-Schengen travellers. HAC 25 March

Sólyom calls off Ukraine visit

President László Sólyom has postponed a visit to Ukraine scheduled for March 12-14, spokesman Ferenc Wéber told Magyar Nemzet on Friday. Sólyom postponed his trip until the summer. The reason is that a planned dedication of a memorial at Verecke commemorating the Magyars arrival in the Carpathian Basin has been called off after objections from Ukrainian nationalist organisations and intellectuals, Magyar Nemzet reported. However, the Ukrainian embassy in Budapest said the dedication of the memorial on March 14 had never been officially announced in Kiev.

Hungarian protesters clash with police, 21 detained

Hundreds of anti-government protesters clashed with police in the Hungarian capital on Saturday (15 March) as they sought to disrupt commemorations of the failed 1848 war of independence against the ruling Habsburgs. Members of the Hungarian Self-Defense Movement and other right-wing radical groups were trying to reach the Palace of Arts, near the Danube River on the city's south side, where Hungarian Prime Minister Ferenc Gyurcsány was taking part in a commemoration event. Several of Hungary's national holidays over the past 18 months have been marred by protests organized mostly by small, radical groups against the unpopular Gyurcsány, who misled the public about the state of the economy. Marching along one of Budapest's main ring roads, the protesters threw Molotov cocktails at police, who fired tear gas grenades to try to control the crowd. Police were able to disperse most of the crowd several blocks before they reached the Palace of Arts, but smaller groups of rioters continued to prowl the area. Hungarian media said protesters also attacked a journalist covering the violence and that the clothes of two protesters caught fire after being hit with a Molotov cocktail thrown at police. At least 21 people were detained, three police were lightly injured and a number of police vehicles were hit by the fire bombs, Hír TV reported. Earlier, dozens of right-wing radicals pelted Budapest authorities and police with rocks, eggs and vegetables during one of the memorial events, despite tight security. 17 March

Standard and Poor downgrade to cost Hungary billions

A downgrade on Friday of the outlook for Hungary's sovereign rating to negative from stable by Standard and Poor's on Friday (14 March) will cost the country billions, Prime Minister Ferenc Gyurcsány said. Gyurcsány blamed the downgrade on the organizers of a referendum on government reforms on March 9. Hungarians firmly rejected the reforms in the referendum, which is a sign "political opposition to budgetary reforms is building," Standard and Poor's said in the announcement of the change to Hungary's outlook. 17 March

Hungary officially recognizes Kosovo's independence

Hungary has officially recognized Kosovo as an independent state, State Secretary of Foreign Affairs Mária Feksz Horváth told a news conference in Budapest on Wednesday (19 March). The state secretary said that the government has instructed the foreign minister to submit a proposal to the president on establishing diplomatic relations with Kosovo, and President László Sólyom can make a decision in a day or two. She said that the Serbian government has an interest in sparing ethnic Hungarians of Vojvodina from any incident in the wake of Kosovo's recognition, and both Hungary and Serbia should pay keen attention to minorities living in their territory. The

state secretary did not rule out that the intensity of Hungarian-Serbian relations would be affected temporarily. 19 March

Ticket inspector barriers now at all metro stations

Beginning on Monday, 17 March, all metro stations where ticket inspectors work will be equipped with physical barriers to ease ticket checking. The barriers demarcate the only way to the stairs, a trial run installed at the Kőbánya-Kispest station on the Metro

3 line and the Blaha Lujza tér station of the Metro 2 line earlier this year proved they make it easier for controllers to check every passenger. This is one part of a strict ticket inspection regime that was introduced almost a year ago on all metro lines. The program has given the BKV an extra income of Ft eight million (NZD 62,000) so far. In the western parts of Europe the rate of fare-dodgers is about four to six percent, while in Hungary it was estimated that every third passenger was travelling without a valid ticket when the campaign was launched. 17 March

US signs visa waiver deal with Slovakia, Hungary and Lithuania

The United States Monday signed visa waiver agreements with Slovakia, Hungary and Lithuania, a move that has upset the European Union because of the bilateral nature of the agreements. The three countries agreed to up security measures, meaning citizens will eventually be able to travel to the US without a visa, said US Department of Homeland Security Secretary Michael Chertoff. Also signing were Slovak Minister of the Interior Robert Kalinak, Hungarian Ambassador Ferenc Somogyi and Lithuanian Ambassador Audrius Bružas. Under the agreements, Chertoff's department will establish an electronic system of travel authorization for air passengers, including provision of basic information online. Details are to be announced later this year. The agreement requires the countries to report lost and stolen passports and permit air marshals to board certain flights originating in the US.

Slovakia and Hungary Closer to Final Agreement on Tokaj

The Tokaj area, which straddles the border between Slovakia and Hungary, is to be recognised as a single common region, unique in global terms. Slovak Agriculture Ministers Zdenka Kramplová and her

Hungarian counterpart József Gráf agreed on this at their meeting at the international Salima food industry fair in Brno, the Czech Republic, on Wednesday (5 March). This is another step towards a final agreement on the use of the Tokaj wine brand between Slovakia and Hungary, Kramplová's spokesperson Katarina Belicka told reporters. The ministers also agreed that such a specification must make it clearly understood that the Tokaj area is a "historic jewel that we share together and for which we are jointly responsible". 5 March

Roma leader's house suffers arson attack

The home of the deputy chairman of the Democratic Federation of Hungarian Gypsies Ernő Botos was set on fire in Tiszaroff at the weekend. A swastika was daubed on the wall of Botos' house, along with the words: "This is what loud-mouthed commies get – the Kolompár dogs." The Democratic Federation is a National Roma Authority coalition partner. Botos is also a Kunmadaras Roma authority member. HAC 3 March

Over 50% of Roma in extreme poverty

More than 50% of Roma are living in extreme poverty,

Fidesz human and ethnic minority rights parliamentary committee chairman Zoltán Balog told a conference on the subject of ethnic minorities Friday. "In Szabolcs county, which has 60,000 people, 10% of the population are Roma and the unemployment rate among them is 90%," he said. Balog stressed the importance of the efficient and total utilisation of EU funds for the integration of minorities. 3 March

Speed limits increased on 122 kilometres of Hungarian road

Hungary's Ministry of Economy and Transport has raised the speed limit from 90 to 100 km/h or 110 km/h on a total of 122 kilometres of roads in a move to improve "motoring morals", reports mtv.hu. A 2007 modification of the country's traffic regulations (KRESZ) made it possible to raise the speed limit from 90 km/h not only within inhabited areas but also in open countryside. After experts examined technical parameters of roads such as slope angle, bend radius and length of straight sections, the ministry made a decision to raise the speed limit to 100 km/h on 31 kilometres of roads and to 110 km/h on an additional 91 kilometres. The new speed limits will take effect as soon as the road signs are installed, which is expected to happen before the end of the month. 12 March

Hungarian Police: Fewer accidents due to stricter controls

Fewer accidents occurred this year than in the same period last year, reports vezess.hu. According to police, this improvement is due to stricter controls and modified regulations. Comparing this January with the same period the previous year, the number of personal injury accidents has dropped by 19 percent, while the number of deadly accidents dropped by 39 percent, and the number of casualties by 37.8 percent. The number of serious injuries decreased by 27 percent while lighter injuries were down by 15 percent. Speeding continues to be the main cause of accidents, playing a part in 36 percent of them, while not obeying of right-of-way rules causes 21 percent, and taking turns irregularly is responsible for 12 percent of the accidents. Since the introduction of zero tolerance for drunk driving at the beginning of this year, the accidents caused by drunk drivers has dropped from 216 to 110, which is nearly a 50 percent decrease. 3 March.

Blow to US as Hungary backs Russian pipeline

Hungary yesterday backed a planned Russian gas pipeline crossing south-east Europe, a move that risks angering Budapest's western partners and could threaten the prospects of Nabucco, a rival pipeline supported by the US and the European Union. Ferenc Gyurcsány, the prime minister, announced the move during a visit to Budapest by Dmitry Medvedev, Russia's first deputy prime minister and likely successor to the president, Vladimir Putin. The deal is expected to be signed in Moscow on Thursday (28 February). The Hungarian decision puts Gazprom, the Russian gas monopoly, in a strong position to build its proposed €6.7bn (NZD 13.3 Billion) Southstream pipeline, which would bring gas from Russia across the Black Sea and into the heart of the EU. Having secured the support this year of Bulgaria and Serbia, Gazprom has now obtained agreements for most of the route to Italy, the pipeline's main destination. 26 February

US monitoring restitution in Transylvania

The US administration continues to be concerned over a delay in the return of formerly confiscated religious buildings to Transylvanian ethnic Hungarians, US Office of International Religious Freedom state department head David Rodearmel and Királyhágómellék Calvinist diocese councillor for foreign relations Janós Antal agreed at a meeting in Washington on Friday (22 February). Antal said the Transylvanian-Hungarian traditional churches are having great difficulty in carrying out their religious and social duties due to the hundreds of properties not being returned to them. He praised the US Congress resolution calling for the restitution of church properties in 2005, but opined that the process has reached an impasse, despite

Romania's accession to the EU. HAC 25 February Unemployed figures rise in January

The number of registered unemployed was 468,000 at the end of January, a 6.7% rise year-on-year and up 5.2% from December, the State Employment Service announced. The registered unemployment rate relative to the working-age population was 10.6%. The jobless rate was 7.4% in January, according to Central Statistics Office statistics. HAC 25 February

Smallest Hungarian coins to be withdrawn

29 February is the last day when the two smallest Hungarian forint coins, Ft 1 and Ft 2, can be used for payment. It is worthwhile knowing that stores are required to accept up to fifty pieces of each coin, and banks, savings banks and post offices an unlimited number until midnight, writes consumer interest portal fogyasztok.hu. The coins can also be used in an unlimited number when paying local governmental taxes such as vehicle tax and communal tax if there is an option to pay in cash. 29 February

Food shops closing in Hungary last year

The number of food shops fell 600 over the past year, down 3% year-on-year, market researcher Nielsen found. "The speed of the drop slowed," director Judit Tóth noted. The number of hypermarkets rose by 14, to 123, last year, and one-third of food sales were realised in this sector. Hungary now has 397 supermarkets and 498 discount stores. Discount outlets realise 18.4% of sales, supermarkets 10%, domestic chains over 28% and small independent shops 13.1%. 1 HAC 8 February

Hungarian real wages drop by 4.8 per cent in 2007

Budapest - Real wages in Hungary dropped by 4.8 per cent year-on-year due to an 8 per cent increase in inflation, the Central Statistical Office said on Wednesday. Hungary is in the middle of a fiscal readjustment package aimed at cutting the budget deficit, and this has pushed up inflation and cut economic growth. Real wages grew by 3.5 per cent in 2006. Gross wages grew by 4.3 per cent year-on-year in December, the office said, way below ana-

lyst expectations. 20 February

Historic Hungarian cyclorama falling into disrepair

A famous Hungarian panoramic painting by Árpád Feszty entitled "The Arrival of Hungarians" (often called "Feszty Cyclorama") showing arrival of seven Magyar tribes in 896 AD to what is now Hungary, is falling into disrepair because of roof leaks, reports inforadio.hu. The 1,800 square-meter circular painting is the focal point of the Ópusztaszer National History Park (Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark), however the central building housing the painting has been in urgent need of repair for the past six years. Roof reconstruction was estimated at Ft 200 million (NZD 1.5 million) in 2003 but not made since the historical museum could not afford it at the time. The building has been deteriorating ever since. 11 February

Budapest born US Congressman Tom Lantos dies at 80

Hungarian-born US Congressman Tom Lantos, chairman of the House of Representatives Foreign Affairs Committee, died Monday (11 February) morning from cancer of the oesophagus. He had been a member of the House of Representatives for 27 years and was re-elected 13 times. The 80-year-old Lantos announced in

January that he would not seek re-election later this year because of his illness. Born to Jewish parents in Budapest on February 1, 1928, he was carried off to a forced labour camp in Szob at the age of 16 but twice escaped, the second time reaching a safe house run by Swedish diplomat Raoul Wallenberg. After moving to the US in 1947 on an academic scholarship, Lantos earned a doctorate in economics at the University of California, Berkeley, and lectured at San Francisco State university before he was elected to Congress in 1980. Lantos was the sole Holocaust survivor in the US Congress. All [Hungarian]

MPs observed a minute of silence in Parliament. 12 February

New NATO intelligence chief was trained by KGB

The new chief of the Hungarian secret services, who spent six years at the KGB's academy in Moscow during the 1980s, has become chairman of NATO's

intelligence committee, a development that diplomats said could compromise the security of the alliance. Sándor Laborc, 49, was personally chosen by Prime Minister Ferenc Gyurcsány of Hungary as director of the country's counterintelligence National Security Office in December, after a bitter dispute between the governing coalition led by the Socialists - the former Communists - and the main opposition party, Fidesz. Laborc, a former Communist who was trained at the KGB's Dzerzhinsky Academy from 1983 to 1989, according to members of the national security committee in the Hungarian Parliament, had failed to win support from that committee, which oversees such appointments. Despite that, Gyurcsány and György Szilvássy, the minister responsible for the intelligence services, pushed through the appointment. 3 February

Hungary minimum wage rises to HUF 69,000 per month in 2008

Hungary's minimum wage has risen to 69,000 forints (NZD 532) per month, up from 65,500 (NZD 505) in 2007. Employees working at a job requiring a secondary school diploma will be entitled to 120 percent of the minimum wage without any work experience and 125 percent with at least two years of experience. Employees with a college or university degree will be entitled to 160 percent of the minimum wage. The respective ratios were 110, 115 and 150 percent of the minimum wage last year. 3 January

Hungary PM reshuffles Government after coalition split

Hungarian Prime Minister Ferenc Gyurcsány reshuffled his cabinet and created several new ministerial posts after the smaller liberal government party voted over the weekend to quit the ruling coalition. Gyurcsány picked Gordon Bajnai, who is in charge of European Union funds and regional development, as the new economy minister and picked Tamás Székely, the head of the National Health Insurance Fund to head the Health Ministry. "Bajnai, a young businessman, is seen as a close ally of Gyurcsány and has been named by some newspapers as a potential successor to the prime minister if he is replaced. Székely, who will head the health post, faces a tough challenge after reforms in the sector were stalled by an opposition-sponsored referendum last month which abolished medical fees, key elements of the reform. The ministry is also facing an uphill battle in re-establishing its credibility as the failed reform process and battles with the medical profession tarnished its reputation. Gyurcsány also created a new post for research and development as well as transport, telecommunications and energy policy, which previously belonged to the economy ministry. The departure on Sunday (27 April) of the liberals, who have 20 members in the 386-strong parliament, has caused concerns that the Socialists, with 190 seats, will return to their endthrif

Edi Szentirmay Ross

let's cook hungarian

With the warmer weather I was wondering what to prepare for Easter as a special celebratory meal. Looking through my recipe books, I came across a recipe for Kocsonya, pork done in aspic. This is served cold from the fridge with fresh bread. I hadn't eaten this meal for a long time, but I remembered its mouth watering flavours and how refreshing it is to eat on a warm day. I am not a fan of pork so I use chicken, and in fact, the meal can even be adapted for vegetarians.

KOCSONYA (thanks to puszta.com)

Ingredients:

2.5 lb. (1,5 kg) pork trotters, rind, ears, and snout

1 lb. (0,5 kg) lean pork meat

1 carrot

1 parsnip

1 onion

salt, pepper, paprika, garlic to taste

Decoration: chilli pepper, tomato, parsley

Preparation: Carefully clean and wash meat products and vegetables. Place lean pork meat, trotters, rind, ears, snout and vegetables and seasonings in a pot of cold water (just enough to cover all ingredients), and let it cook over a slow heat for

three four hours, until all the meat is broken down and falling apart. Make sure to add water as it evaporates. The meat needs to remain covered by water throughout cooking.

When done, remove from the stove and separate meat from the broth, then pour ~ cup of cold water into the broth to settle. Allow broth to cool, and remove any undesirable fat from the top. In the mean time, remove all bones and gristle from the meat. Break the meat and skin into chunks, and divide into individual bowls, with the rind to the top. (We will no longer need the vegetables we cooked with the meat.)

Strain the chilled broth through a cloth, and fill the bowls to cover the meat. Then allow the whole mixture to cool. (But do not freeze!) When broth nears being fully jellified, decorate the bowls with chilli pepper, tomato, and parsley.

Hint: Instead of pork, you can use chicken or turkey. Naturally, with these replacements the cooking time lessens, but the rest of the steps for preparation remain the same. Vegetarians can replace the meat altogether with vegetables of the season. However, they will have to add gelatine to the broth to jellify.

JÓ ÉTVÁGYAT! ■

Edi Szentirmay-Ross

... truly European

THE ONLY EVENT OF ITS KIND IN NZ

euroFest 2009

SUNDAY 17 MAY 2009
9AM - 3PM

AT TSB BANK ARENA
WELLINGTON

A GREAT OPPORTUNITY TO TASTE
AN AMBICIOUS MENU WITH
ALL THINGS EUROPEAN!

FOR MORE INFORMATION:
visit www.eurofest.org.nz
email euroforum@gmail.com

TRADE INQUIRIES: (H) 1 614 9737507 OR
+64 4 7931161

TSB BANK ARENA WELLINGTON

euroFest 2009

SEEN BY TUNER MATE

Absolutely POSITIVELY
the only in NZ Wellington

CONTENTS

Gyökerek és szárnyak □ Szentirmay Klára	3	Devecsery László: Átváltozások, Édesanyák köszöntése	23
Roots and Wings □ Klara Szentirmay	3	Gyöngyös Imre: Anyám	23
Százhatvan éve történt□	4	Népi gyógyászat □ természetgyógyászat □ Bernád Ilona	24
Origin of the Magyars (part I)	5	Felkérés	25
Descended from Vécsey	6-7	Székely Himnusz □ Székely Anthem	25
Count Károly Vécsey	7	Wass Albert: Véren vett ország	25
Time Capsule in Hungarian Garden	8-11	Élő hagyományok: Magyar konyha □ Szegegy Krisztina	26
Famous Hungarians: Edward Teller - Paul Hellyer	12-13	Living Traditions: Hungarian Cuisine □ Krisztina Szegegy	27
Living with the Consequences	13	Szellemi értékeink: Babits Mihály	28-29
Introducing Second Generation Hungarian New Zealanders:		Hungarian Poets: Mihály Babits	30
Erina Papp	14-15	Gyöngyös Imre Shakespeareje	31
Panni Palásti: Pea Shelling Ritual	15	Magyarok a nagyvilágban	31
□ új-zélandi magyarok bemutatkozása: Ekárt József	16-17	Barangoló: Közép Dunántúl	32, 34
Kaland(os) (tor)túra □ Hoffmann Endre úti jegyzetei	17	Wanderlust: Central Transdanubia	33
Levél Magyarországról □ Professzor Szakály Sándor	18-19	The Cost of Happiness □ Dr Endre Maurer	35
Ópusztaszer □ Stephen Ladányi	19	News about Hungarians in New Zealand	36-37
Reneszánsz Év □ 2008	20-21	Gyöngyös Imre: Képzelt reflexiók a Szabadságról	37
Konzuli közlemények - Consular News	21	Panni Palasti Hails a Taxi	37
Húsvéti gondolatok	22	Sport	38
Jacopa da Todi: The Sorrowful Mother was Standing	22	Recent News from Hungary (compiled by P. Hellyer)	39-40
Jacopa da Todi, ford. Babits Mihály: Himnusz a fájdalmas anyáról	22	Let's Cook Hungarian □ Edi Szentirmay-Ross	41
Anyák napjára	23	EuroFest 2008	41
Mother's Love (Anonymous)	23	Contents	42
		Value of the Forint	42
		Hungarian Communities in New Zealand	42
		Impresszum	42

VALUE OF THE FORINT

RATES AS AT 30 APRIL 2008
BASE CURRENCY IS HUF.

Currency Unit	HUF:Unit
EUR Euro	252.05
USD United States Dollar	161.35
GBP United Kingdom Pound	320.72
CAD Canada Dollar	160.37
AUD Australia Dollar	152.52
NZD New Zealand Dollar	126.38
CZK Czech Republic Koruny	10.00
HUF Hungary Forint	1.00
PLN Poland Zlotych	73.09
ROL Romania New Lei	68.15
RUR Russia Ruble	6.82

KÖVETKEZŐ SZÁM:

A Magyar Szó 2007/2008-as előfizetési évének utolsó, vagyis a 2008. júniusi számhoz beküldendő anyagot kérjük 2008. május 31-i határidővel a szerkesztőhöz eljuttatni.

Bár gépelt, vagy kézírással készült anyagot is szívesen látunk, sok munkamegtakarítást jelent, ha a küldött anyag számítógépen készült, és emailen, vagy lemezen (diszken) küldik el.

Email: magyarszo □ hungarianconsulate.co.nz □ postal cím: PO Box 29-039, Wellington 6443.

NEXT ISSUE:

The deadline for the second issue of the 2007/2008 subscription year, the June 2008 issue is 31 May 2008. Where possible contributions are preferred in computer-readable format (i.e. email or disc). Email: magyarszo □ hungarianconsulate.co.nz □ postal address: PO Box 29-039, Wellington 6443.

HUNGARIAN COMMUNITIES IN NEW ZEALAND**AUCKLAND HUNGARIAN CLUB**

President: Robert Wiener

PO Box 109-138, Newmarket Auckland

Tel: □ 64 9 636-7418

Fax: □ 64 9 634-3792

Email: robertw □ cantab.net

HUNGARIAN SOCIETY OF WELLINGTON

President: Éva Bródy-Popp

1 Raroa Rd, Kelburn Wellington

Tel: □ 64 4 475-7775

Fax: □ 64 4 475-5555

Email: ivanbrody □ gmail.com

HUNGARIAN CLUB, CHRISTCHURCH

President: István Tóth

11 Hardy Street, New Brighton Christchurch

Tel: □ 64 3 355-7448

Fax: □ 64 3 355-7458

Email: toth2 □ xtra.co.nz

HUNGARIAN COMMUNITY IN DUNEDIN

Coordinator: András Pálmay

79 Oakwood Ave Dunedin

Tel: □ 64 3 453-6046

Email: palmay □ xtra.co.nz

Founder (Alapító): Paul Szentirmay

Publisher/Chief Editor (Kiadó/főszerkesztő): Klára Szentirmay

Editor/Design (Szerkesztő/tervező): Tünde Máté

Communications to: PO Box 29-039, Wellington, New Zealand 6443 tel: 64-4-973-7507 fax: 64-4-973-7509

Email: magyarszo □ hungarianconsulate.co.nz

website/honlap: www.hungarianconsulate.co.nz

□ Magyar Szó 1991-2008

all rights reserved/minden jog fenntarva

ISSN 1171-8978

The aim of the Magyar Szó is to serve the interest of Hungarians living in New Zealand by publicising matters of interest and importance to them, and by documenting the life of the Hungarian community in New Zealand. The first issue was published as a circular for the Hungarian Community in Wellington.

Since September 1991 (issue no. 6) the Magyar Szó has nationwide coverage and is sent only to subscribers.

Opinions expressed in this bulletin do not necessarily reflect those of the Magyar Szó, its editors or the Hungarian Consulate-General.

The bulletin is published every third month, commencing in September. The subscription charge (within New Zealand) for twelve months is □35.00, students and beneficiaries, □30.00 □NZ □40 to Australia, NZ □45.00 to other places, and is payable to □Magyar Szó □

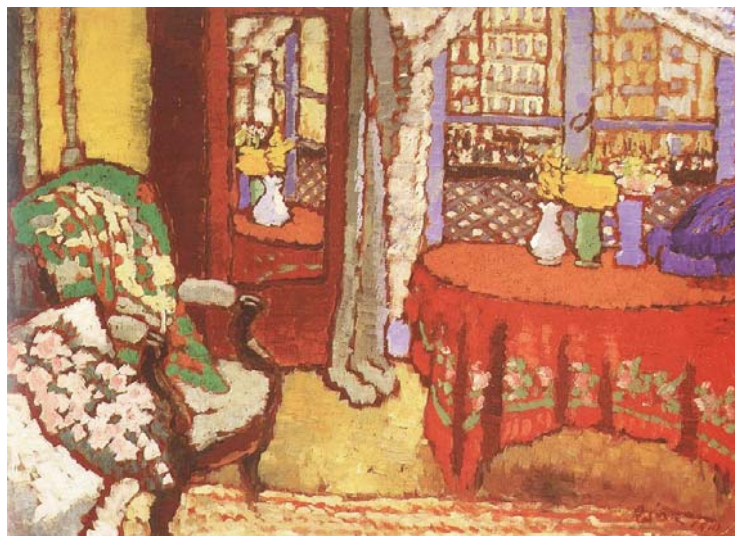
RIPPL-RÓNAI, József
(1861, Kaposvár - 1927, Kaposvár)

He studied at the Academy of Munich between 1884 and 1887. Then on a Hungarian State scholarship, he travelled to Paris and remained in France until 1901. While in Paris he worked in Mihály Munkácsy's studio, but in 1889 he turned away from Munkácsy's style and, together with the Scottish painter Knowles, he moved to Neuilly, near Paris. It was here that he developed his style based on the reduction of colours, characteristic of his period between 1889 and 1900. His painting, "My Grandmother", was exhibited in the Salon du Champ-de-Mars in 1894. It was this picture that aroused the interest of the Nabis group (Bonnard, Denis, Vuillard) and of "les artistes intelligents", the group of young artists gathered around the magazine "Revue Blanche", who invited Rippl-Rónai to join their company.

In 1896 Rippl-Rónai was commissioned by Count Tivadar Andrásy to design the dining room and the entire furniture of his palace in Budapest. In this way he also became involved in the applied arts, designing glass windows, furniture, chinaware, glasses and gobelins. The embroidery designed by him and executed by his French wife, Lazarinne, won them a silver medal at the Paris Universal Exhibition in 1897.

In 1890 he left Paris and returned to Hungary, settling in his hometown, Kaposvár. Initially he painted intimate interiors, then developed his characteristic "corn kernels" style, using bright colours and small brush-strokes which left the tiny patches of paint distinct.

In 1912 his work was awarded with a silver medal at the International Fine Art Exhibition in Amsterdam. Two years later he won a gold medal in Vienna with "Maillol's Portrait", currently owned by the Musée National d'Art Moderne. In 1925 his work was honoured with Belgium's Medal of the Knight of the Leopold Order. Still in the same year he received an invitation from the Uffizi Gallery of Florence to contribute to its world-famous collection of self-portraits.

	6.	1. Painting for the Shiffer Villa
		2. Women in Polka Dot Dress
1.	5.	3. Portrait of Mrs Pataki
		4. Tapestry - Woman with a Rose
2.	3.	5. Parisian Interior
	4.	6. Cemetery at the Great Hungarian Plain

